

Synopsis nosologiae methodicae, continens genera morborum praecipua definita, additis speciebus cum harum ex Sauvagesio synonymis ... / [William Cullen].

Contributors

Cullen, William, 1710-1790.
Frank, Johann Peter, 1745-1821.

Publication/Creation

Ticini Regii : Sumptib. Balthassaris Comini, 1787.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/w6eys6cv>

License and attribution

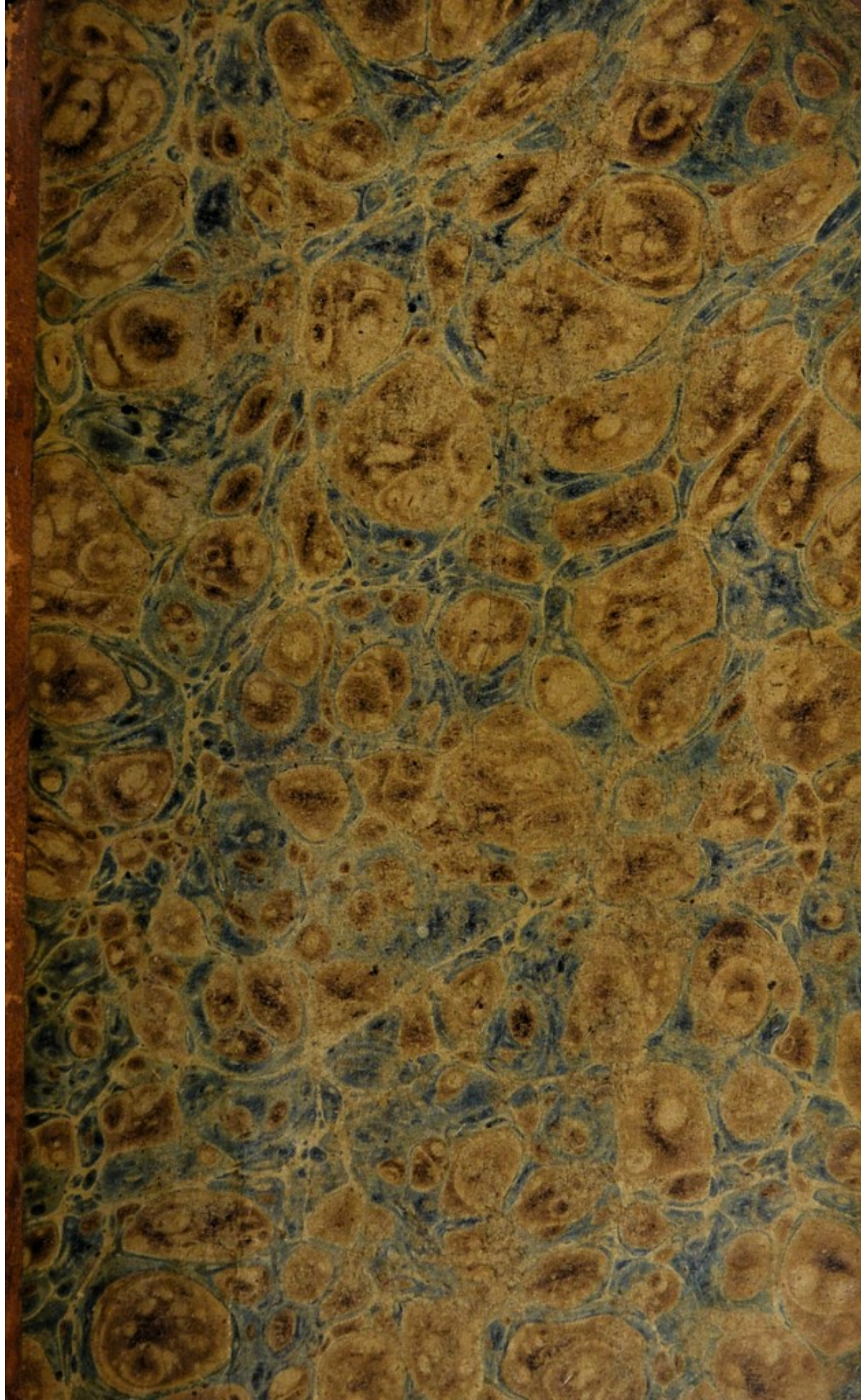
This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

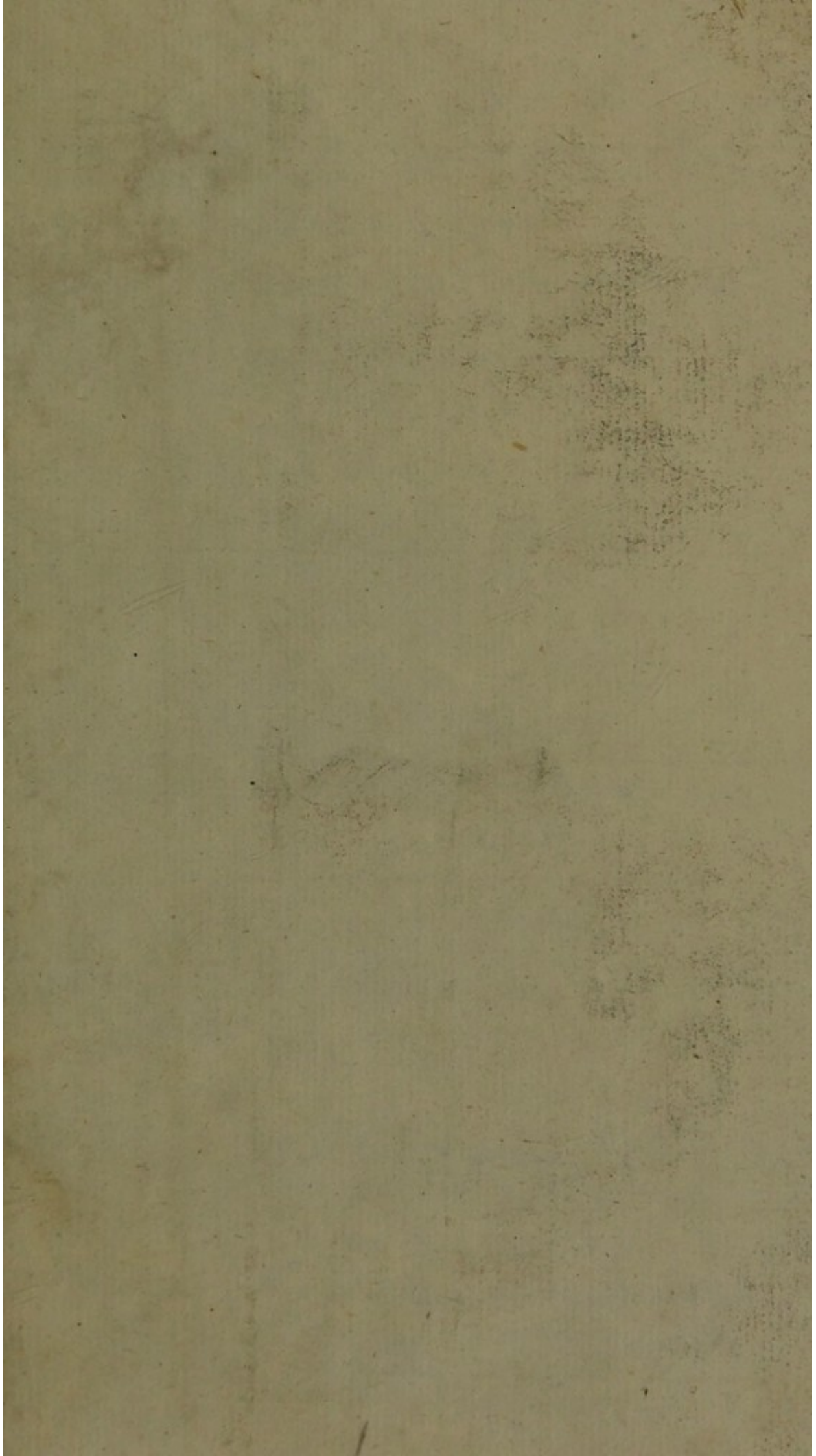

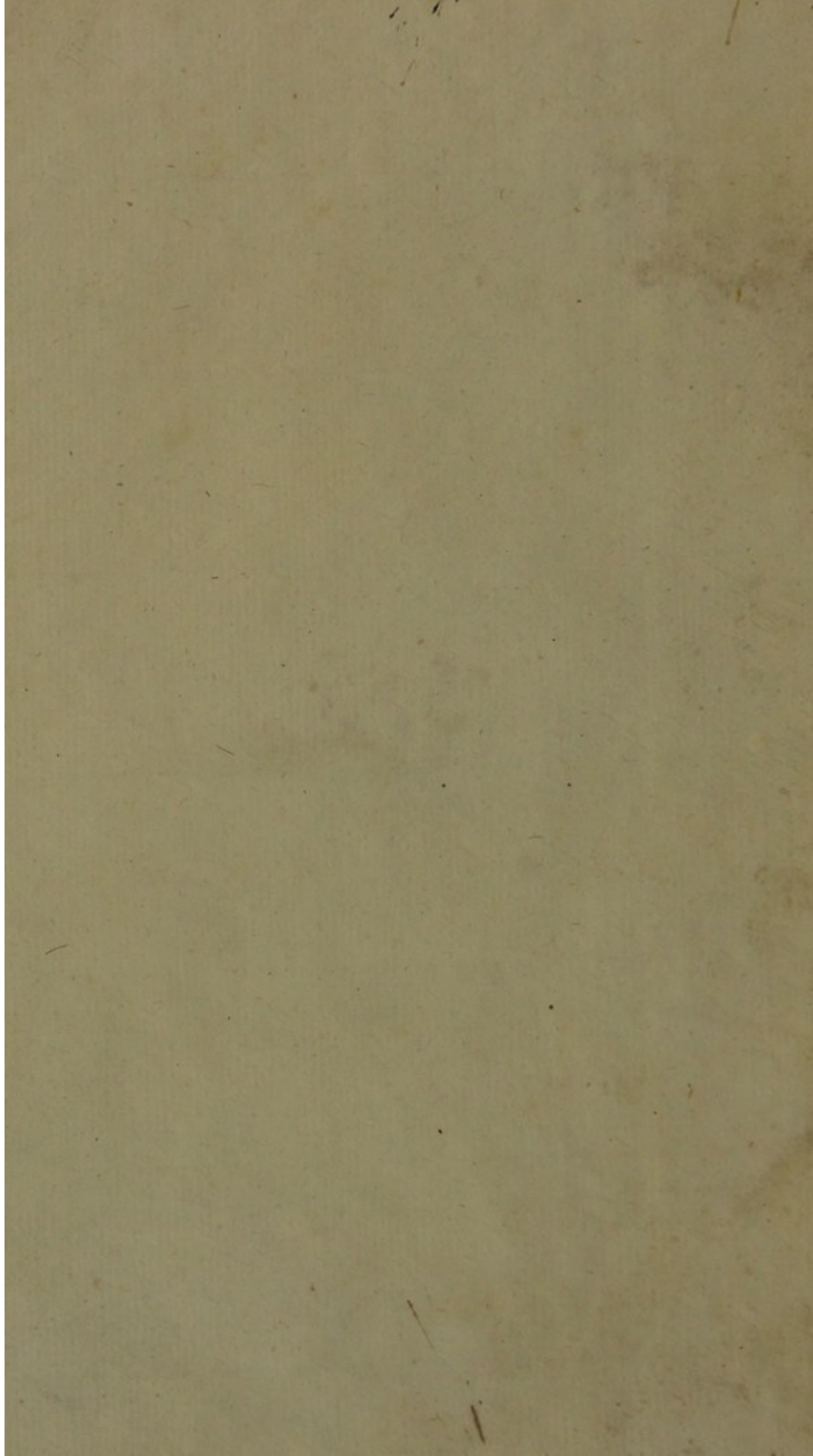

19253/B/2

S Y N O P S I S
NOSOLOGIAE METHODICAE,

CONTINENS

GENERA MORBORUM PRAECIPUA DEFINITA,
ADDITIS SPECIEBUS CUM HARUM
EX SAUVAGESIO SYNONYMIS

AUCTORE

GUILIELMO CULLEN,

MED. D. ET IN ACAD. EDINBURGENSI MED. PRACT. PROF.
MEDIC. REG. APUD SCOTOS PRIMARIO, ET COLL.
REG. MED. EDINB. SOCIO;
NEC NON SOCIETATUM REG. LONDIN. REG. EDINB.
PHILOSOPH. PHILADELPH. MED. REG. PARIS. MED.
HAUNIENS. ET REG. MED. EDINB. SODALI.

EDITIO QUARTA

EMENDATA ET PLURIMUM AUCTA

EDINBURGI 1785.

Recudi curavit & praefatus est

JOANNES PETRUS FRANK

M. D. ET IN REG. TICINENSI ACADEMIA
MED. PRACT. PROF. &c.

TICINI REGII MDCCLXXXVII.

---

*Sumptib. BALTHASSARIS COMINI Bibliop. Pap.
SUPERIORUM PERMISSU.*

AUDITORIBUS SUIS
JOANNES PETRUS FRANK

S. P. D.

Cum quartam hanc *Nosologiae methodicae* editionem curaret celeberrimus CULLEN, eidem, tum SAUVAGESII, LINNAEI, tum VOGELII, SAGARI & MACBRIDII systemata, qualia in plurimorum manibus jam erant, praemittere voluit, atque haec singula, prima hujus operis parte circumscripta, recudi curavit: proprium vero laborem, in secundum Volumen congeffit & in multis locis ita mutavit & auxit, ut priori longe perfectior redderetur & discentium usui multo accommodatior.

Sed difficultas ab hinc nata est: ut, qui lectores hanc ipsam laboris partem sibi propriam reddere cupiebant; his & primum Volumen, quamvis novi nihil contineret & jamjam a pluribus possideretur, esset comparandum.

Hanc igitur correctiorem denuo CULLENII *Nosologiam*, cujus novissima editio apud nos adhucdum ignota, vel saltem rarissima esset,

non absque magna utilitate communio-rem reddi posse cogitavi, si sola ejusdem pars secunda, ut Auctori nostro propria, praefixa tamen caeterorum systematum generali tabella, uti fere a TISSOTO factum est *, tum *Italiae* Medicis quibuscunque, tum praecipue Vobis AUDITORIBUS optimis, pro minori longe pretio & maturius offerretur.

Novistis caeterum, o boni! quae mihi de laboribus ejusmodi *Nosologicis* sit opinio. Quamvis scilicet eò nos pervenisse necdum credam, ut, deficiente materialium copia, in erigendo morborum systemate versari queamus feliciter; multum tamen lucri pro recta morborum distinctione, ex ejusmodi, incompletis licet, lucubrationibus expectandum esse puto, quibus morborum, tum alienis, tum propriis oculis conspекtorum, fideles imagines pinguntur, atque singula tali disponuntur ordine, ut quivis, si novum morbum a se visum opinetur, mox ejusdem, quasi in speculo, faciem cum illis comparare, atque si similem hujus ambitum detexerit, mox locum invenire queat, ubi plenius descriptum notatumque posteris hostem attentius possit studere.

Scientiam quidem immediate vix augent systemata *Nosologica*; sed longe faciliorem reddunt; indicem morborum adcuratiorem & practicis Medicis pernecessarium sistunt; in praecipua aut characteristica symptomata attentiores hos reddunt; paucissimis paginis saeculorum labores

* Ad Cl. VOGELII opus de cognosc. & cur. corp. hum. aff.

borea certo ordine collocatos complectuntur; nomina certa rebus certis impertiuntur; linguam medicam, a polo ad polum, diversissimis gentibus intelligibilem, constituunt: a cujus tam longo neglecta & confusione vere *babylonica*, magna inter laborantes exorta est discordia, & vocum magna obscuritas.

Doleo vero, me, in ipso operis limine, CULLENIO vix posse consentire & in eo injustum fere antiquitatis Censorem invenire. Est certe in rebus medicis, quod in humanis aliis quotidie evenire videmus: panem cultro dividimus, comedimus bene tostum: nec primo cerealium satori, nec illi qui primus ferrum audaci manu e matris terrae visceribus, nostros in usus durissimo partu extraxit, elaboravit, benedicimus! felicior sit apud posteros, uti spero, CULLENII memoria! sed sermonem tanti Viri aliqua ingratitude nota carere non credam. Quod si locus hic esset, veterum medicorum, recentiorumque in artem merita ponderare & aequa bilance inter se comparare: facilis labor esse videretur, demonstrare, *infantem adhuc medicinam*, pro prima corporis sui nascentis constitutione, longe maiora promississe incrementa, quam in *adultis* nunc scientia conspiciamus. Verum est, in definitione morborum scholastica, parum sudaverunt primi artis nostrae parentes; sed qui *piciores* fuisse negat quamplurimis hodiernis meliores, fideiiores; vereor ne hic fallacissimam tueatur opinionem. Certe SYDENHAMUS, non aliter medicinae hodiernae *Restaurator* audit; quam quod *Hippocraticam*, tum observandi, tum de-

scribendi methodum, per plurium seculorum intervalla derelictam denuo introduxerit: & tantum abest, ut in his *Nosologorum*, quotquot sunt, tentamina, primorum Medicinae parentum laboribus palmam praeripuerint; ut saepius fateri debeant consummati in arte Viri, subtiliorem nimis morborum anatomen, artis nostrae incremento non parum obfuisse, & pro magna felicitate habendum esse, quod ipsa *natura*, veteribus fidelior, & in ipsum genus humanum, viris doctissimis, longe benignior, magnam systematum recentiorum partem, morborumque innumeras species, *pro suis necdum agnoverit*.

Sunt certe morbi, qui definitiones exactiores non admittunt; sed longiori sermone describi volunt, &, ut rectius dignoscantur, quoad singula sua symptomata in collectione & ab aliis non divulsa, veniunt considerandi. Solo hic *febris in genere* utar exemplo: cujus nullus adhuc dum *Nosologus* naturam rite & exacte satis definire potuit: forte quod haec ipsa morborum saepius symptoma, quam morbum sistat; cum interim descriptiones veterum, minus anxie verbis quam rebus inhaerentes, de praesentia febris, quam sibi delineandam adsumpserunt, dubium vix unquam relinquunt.

Quidquid autem tum in his, tum in ipsis morborum generibus ordinandis peccatum fuerit vel ab aliis, vel ab ipso forte CULLENIO (viro tamen, ob quadraginta annos ad aegrotantium lectos gloriose impensos, & in totius scientiae medicae ambitu adaugendo feliciter transactos, ad hos labores prae aliis omnino disposito)

cer.

certum nihilominus est, ad morborum sinceram promptamque diagnosin nihil magis conferre, quam Characterum, cuius inter illos essentialium, & affinitatum, quibus ad eandem familiam pertinere docentur, succinctam expositionem: a qua, si aliquanto nimis adhuc distemus; fatendum tamen est, perfectionem in eundo, non sine vacillatione gressuum posse attingi.

Filum igitur hunc ariadneum ambabus manibus arripite Auditores! non quod ipsam sic scientiam pugno tenere confidatis; sed ut, in morborum vastissimo labyrintho, conductorem sequamini; faciem cognitarum aegritudinum & vobis perspectam reddatis; ad lectulos aegrotorum, si penicillus alienus morbum infelicius expressisse videatur, propria demum manu circuitus ambitumque imaginis corrigatis; colorem hinc, illincque umbras vobis visas, collocetis, & ordinem tandem magis naturalem in morborum dispositione inveniatis. Quod si & nobis datum non fuerit invenire *quid sit*; — saltem *quid non sit*, quod certe in rebus medicis quamplurimum est, detegemus. Voluissem utique & ex meis aliquid hinc inde huic operi adjicere, quae, mihi, vel non ubique cum CULLENIO consentienti, vel de rebus ipsi dubiis per proprias experientias convicto, necessaria satis poterant videri; ast vero otium ad hosce labores necessarium mihi deest: ut in propriis potius praelectionibus practicis, & ad aegrotorum lectulos, haec mihi assumam supplenda. Vos interim, Commilitones, CULLENII opere egregio utamini feliciter.

Dabam Ticini Reg. die 1. Julii 1786.

SAUVAGES 1731.	LINNAEUS 1763
1 Vitia .	1 Exanthematici .
2 Febres .	2 Critici .
3 Phlegmasiae .	3 Phlogistici .
4 Spasmi .	4 Dolorosi .
5 Anhelationes .	5 Mentales .
6 Debilitates .	6 Quietales .
7 Dolores .	7 Motorii .
8 Vesaniae .	8 Suppressorii .
9 Fluxus .	9 Evacuatorii .
10 Cachexiae .	10 Deformes interni .
	11 Vitia externa .
Genera 315.	Genera 325.

VOGEL 1764.

MACBRID 1771.

1 Febres .

2 Profluvia .

3 Epischeses .

4 Dolores .

5 Spasmi .

6 Adynamiae .

7 Hyperaesthises .

8 Cachexiae .

9 Paranoiae .

Vitia. Cutanei .

Deformitates .

Genera 560.

I. MORBI UNIVERSALES .

- 1 Febres .
- 2 Inflammationes .
- 3 Profluvia .
- 4 Dolores .
- 5 Spasmi .
- 6 Debilitates & privationes .
- 7 Anhelationes .
- 8 Mentis morbi .
- 9 Cachexiae five morbi humo-
rales .

II. MORBI TOPICI .

- 1 Morbi singulorum sensuum
internorum ,
- 2 Morbi singulorum sensuum
externorum .
- 3 Morbi singulorum appeti-
tum .
- 4 Morbi singularum secretio-
num vel excretionum .
- 5 Morbi singulorum motus or-
ganorum .
- 6 Morbi externi five superfi-
ciarii .
- 7 Morbi partium organicarum,
loco suo morarum .
- 8 Solutiones continuitatis &
destructio contextus .

III. MORBI SEXUALES .

- 1 Morbi generales , maribus
proprii .
- 2 Morbi topici , maribus pro-
prii .
- 3 Morbi generales , faeminis
proprii .
- 4 Morbi topici , faeminis pro-
prii .

IV. MORBI INFANTILES .

- 1 Morbi generales , infantibus
proprii .
- 2 Morbi topici , infantibus pro-
prii .

Ordines 23.

Genera 180.

SAGAR 1776.	VIIET 1778.
1 Vitia .	1 Febres .
2 Plagae .	2 Inflammationes .
3 Cachexiae .	3 Dolores .
4 Dolores .	4 Morbi convulsivi .
5 Fluxus .	5 Morbi mentis .
6 Suppressiones .	6 Debilitates .
7 Spasmi .	7 Evacuationes .
8 Anhelationes .	8 Errores loci partium organicarum
9 Debilitates .	9 Morbi ex materiebus retentis .
10 Exanthemata .	
11 Phlegmasiae .	
12 Febres .	
13 Vesaniae .	Ordines 48.
Genera 351. Species 2500.	Genera 478. Species 1547.

PROLEGOMENA.

RES est inter medicos satis nota, morbos quosdam natura sive causa proxima diversos, externa tamen facie, sive symptomatis, adeo similes esse, ut alii ab aliis difficillime internoscantur. Cum autem morbi natura diversi remedia diversa, quandoque etiam contraria, postulent, summi est momenti ut medicinam facientes morbum quemque, a quovis alio, certo dignoscant.

DUM medici vero, in ipso artis usu versati, de morbis distinguendis saepe incerti sint, merito queruntur, in scriptis de re medica, non semper inveniri quae hanc ambiguitatem solvere valeant. Saepe quidem observatum est, descriptiones, sive historias, quas vocant, morborum, in scriptis medicorum reperiundas, plerumque mancas & imperfectas esse; & nemo est, ut opinor, qui non facile agnoscat, historias morborum pleniores, magis exactas, & characteribus melius distinctas, quam quas adhuc habuimus, desideratas esse.

PUTARUNT quidem multi, medicos veteres Graecos & Romanos, in observandis & notandis morborum phaenomenis, diligentes & solertes fuisse, atque in horum scriptis historias morborum complures quae nobis utiles esse possint exstare. Mihi vero videtur vel ineptam & super-

perstitiosam antiquitatis venerationem, vel quandam eruditionis ostentationem, scriptis medicorum veterum in hac re aestimationem nimiam conciliaſſe. Minime quidem diſſimulandum, in ſcriptis illis quaedam quae morborum characteres vere delineant ſubinde reperiri. Quae autem ejusmodi ibi occurrunt, quantumcunque a recentioribus aestimata, parum profecto nos docuiſſent, & attentionem noſtram penitus fortassis effugiſſent, niſi res eadem nobis ex propria observatione prius innotuiſſent. Revera, neoterici libros veterum raro, ad primam rerum notitiam comparandam, evolvunt, ſed plerumque, ut propria tantum inventa & observationes horum auctoritate ſuffulciant, perſcrutantur. Mihi quidem perſuaſum eſt, vel historias morborum pleraſque, quae in ſcriptis veterum jam inveniuntur, ad morbos regionis a noſtra plurimum diverſae pertinere, ideoque nobis parum utiles eſſe; vel ſcripta eorum adeo mutilata & corrupta ad nos perveniſſe, ut ad uſus noſtros parum conferre queant. Fatendum ſaltem, notitiam morborum ex ſcriptis veterum hauriendam multo minorem eſſe, quam qua opus eſt ad illam, de qua diximus, ambiguitatem eximendam.

NEC niſi ſero admodum & lente ad hanc rem expediendam progreſſi ſunt recentiores. Seculo enim decimo ſexto, Galeni ſequaces, in inſtauranda veterum doctrina, tanta cum laude verſati, in horum ſcriptis explicandis & illuſtrandis fere ſolum occupati; parum omnino ad emendandam vel amplificandam morborum hiftoriam contulerunt.

NEC

NEC ejusdem aevi medici chemici, Galenicorum adversarii acerrimi, in illa re plus fecerunt. Medicamentis enim inveniendis, & promiscue adhibendis, solum intenti, a morborum studio hominum animos prorsus avertabant.

HINC quidem factum est, quod ab instauratis literis seculo decimo quinto, usque ad tempora Sydenhami, nullae fere morborum historiae plenae vel accuratae conscriptae sint. SYDENHAMUS vero, sagacitate & judicio quibus maxime pollebat, majorem in notandis & describendis morborum phaenomenis diligentiam adhibendam esse protinus sensit, & in hunc finem ad sedulam observationem se accinxit, qua plures tandem & meliores, quam antea quisquam, morborum descriptiones protulit.

AD hujus exemplum, & ad normam methodi, per observationes & experimenta, philosophandi, tunc temporis invalescentis, evenit, ut ab eo tempore plures medici, in historiis morborum augendis & accuratius reddendis, operam collocaverint.

A tempore igitur Sydenhami in hac re multum laboris nec frustra impensum est; rem tamen minime adhuc absolutam esse censeo. Multa parum accurata, multa erronea, multa denique prorsus falsa, historiis morborum, quas jam habemus, inesse, novit quisque in his aliquantulum versatus; & novit etiam ex variis causis haec vitia subrepisse. Scriptores enim, alii ad
theo-

theorias sibi placentes stabiliendas, alii ad fidem remediis ab ipsis sive inventis, sive multum laudatis conciliandam; vel veritatem, praeconceptis occaecati, non percipiebant, vel etiam fictis & falsis corrumpebant. Plures, re omni quovis modo mirabili capti, quod ipsi facile crediderunt, alios credere cupientes, rem omnem praeter modum amplificaverunt. Plures denique, ut observationibus, hodie adeo expetitis, famam sibi compararent, historias in museo fictas, pro veris tradiderunt. Haec omnia, si specialius indigitarem, de imperfecta hactenus morborum historia satis clare constaret; sed haec omnia impresentiarum praetermitto, & unum solummodo, in historiis morborum conscribendis, vitium, ad rem nostram maxime pertinens, indicatum volo.

MULTI optimae etiam fidei medici, in morbis observandis diligenter versati, in historiis eorum conscribendis saepe nimium fecerunt. Non solum enim symptomata morbi cujusvis semper praesentia & inseparabilia, sed plura etiam, & cuncta quidem quovis tempore morbum comitantia, recensuerunt. Ita symptomata rarius, nec necessario cum morbo conjuncta, & plura omnino adventitia & fortuita, notarunt; dum simul illa inusitata & fortuita ab usitatioribus & inseparabilibus distinguere penitus neglexerunt. Hinc, historiam morborum plenissimam reddere conantes, quae ad distinctionem cujusque ab alio quovis conferre possent, omiserunt, immo difficiliorrem reddiderunt.

DE hacce in historiis morborum redundantia saepe conquesti medicinam facientes, pathognomonica quae dicuntur desiderarunt; hoc est, ut notentur symptomata illa pauca, quae cuique morbo adeo propria sunt, ut ab illis solis quisque morbus ab alio quovis illico & certo dignoscatur. Hujusmodi autem pathognomonica in scriptis medicis nondum data, neque unicuique morbo assignata sunt; nec quantum video nisi per Nosologiam methodicam, rite institutam, assignari queunt.

DUDUM quidem SYDENHAMUS & solers BAGLIVIVS, quo facilius & certius morbi distinguerentur, morbos omnes, per normam methodi botanicae, ad genera & species, appositis characteribus idoneis, referri voluerunt: Id est, ut institueretur Nosologia methodica. Hoc etiam consilium alii summae famae medici comprobaverunt, & quisque, ni fallor, in artis usu occupatus factum fuisse vehementer optaret. Nihil tamen hujusmodi protinus tentatum fuit; an quidem ex fructu inde capiendo parum perspecto, an vero ex difficultate operis praevisa, non constat; sed revera nihil omnino tentatum fuit, donec celeberrimus FRANCISCUS BOISSIER DE SAUVAGES, circa annum 1732. rem aggressus sit.

QUAE quidem, exeunte seculo decimo sexto, FELIX PLATERUS in morbis secundum symptomata ordinandis conatus est quodammodo huc referri possunt; conatus autem isti inconditi adeo & imperfecti erant, ut quenquam eosdem pro-

secuturum esse vix expectandum fuit; & revera ante SAUVAGESIUM nemo, quantum novimus, ulla ex parte prosecutus est. Haud dissimulandum quidem, PLATERUM SAUVAGESIO quaedam suggessisse; pauca tamen, nec fausta admodum, & quae nemini usui fuissent, nisi SAUVAGESIUS cum meliore spe, opus multo longius prove-xisset.

IPSE quidem SAUVAGESIUS primum lente & titubanter progrediebatur; &, re iterum atque iterum tentata, non nisi post multam lectionem, & assiduam per triginta annos meditationem, Nosologiam methodicam suam, anno 1762. editam, protulit.

INTEREA, duo alia, in Nosologia methodica, tentamina facta sunt; alterum a celeberrimo viro, & in distributione rerum methodica plurimum exercitato, CAROLO A LINNE; alterum ab erudito Professore Gottingensi, RUDOLPHO AUGUSTO VOGEL. A neutro tamen, utpote vestigiis SAUVAGESII preesse nimis insistente, opus multum promotum fuisse videtur.

CUM de utilitate hujusmodi tentaminum, jamdudum mihi persuasum sit, simulac ad medicinae praxin docendam in hac alma Academia ad-motus fui, mei officii esse putavi alumnos nostros ad Nosologiae methodicae studium allicere; &, quo facilius hoc efficerem, libellos quotquot ad id conferre possent, hic edendos, & in discipulorum manus tradendos, curavi.

Ex opere SAUVAGESII, aliis rebus non admo-
dum utilibus referto, ea tantum quae ad gene-
ra & species morborum distinguendas pertinerent
excerpli, & cum his LINNAEI & VOGELII li-
bellos integros conjunctos edidi.

AUCTORES hi aliquid laudis sine dubio merentur; quanquam enim eorum opera, rem ex toto confecisse minime videantur, nec multum utilitatis tyronibus inexpertis afferre queant; in arte tamen versatis, & in dignoscendis morbis aliquatenus exercitatis, nonnihil commodi exinde oriri possit.

DIFFICILE quidem erit, hanc rem protinus perfectam reddere, nec, ut opinor, nisi tentaminibus repetitis fieri potest. Non solum igitur mihi licitum, sed mei muneris esse, opus hoc Nosologicum, quantum possem, promovere arbitratus sum; eoque consilio methodum quodammodo novam tentavi, & una cum supra dictis edidi. Hanc, etsi nequaquam omnibus numeris absolutam, prioribus tamen in quibusdam magis accuratam inventam fore spero.

QUI ante nos huic studio operam dederunt, minus consulto, ut mihi videtur, rem aggressi sunt; morborum enim species parum perspectas habentes, ad suprema classium & ordinum genera constituenda illico se accinxerunt. A natura vero, species solum datae sunt; & generum constitutio est mentis humanae excogitatio, quae, donec species omnes bene notae & perspectae

b

fue.

fuerint, fallax & incerta erit; & in generibus quidem constituendis, nisi ad species semper respiciamus, labor noster vanus & inutilis evadet.

CONSTITUTIO generum supremorum, in quovis rerum systemate, neutiquam adhuc absoluta est. Classes enim vel etiam ordines, omnino naturales, vel in systemate vegetabili, vel in animali, nondum ubique constitutae sunt. De fossilibus methodus etiam difficilior, & de morbis fortassis omnium difficillima erit. Videamus igitur quomodo hanc rem quam optime tractare possimus.

CUM res distinguendae, numero quam plurimae sint, tum ad investigationem, tum ad reminiscentiam, utilissimum & necessarium esse videtur, ut ad genera quaedam suprema referantur; cum vero species rerum non admodum numerosae sint, & quarum sigillatim recensitarum reminisci, memoriae in plerisque hominibus vires non excedat, eas, summa sollicitudine, ad classes & ordines referre vix opus esse videtur.

ITA Illustris DE BUFFON quadrupedia, quorum species numero paucae sunt, ad classes & ordines referre haud necessarium esse censuit, & quae in hunc finem alii tentarunt, frivola esse, & ad denominationem studiosos plurimum turbantem duxisse, putavit.

ILLUSTRI tamen & egregio viro prorsus assentire nequeo. Etiam si enim institutio classium & or-

ordinum morborum, neque pro investigatione eorum satis perfecta reddi queat, neque pro numero valde necessaria sit; quodammodo tamen tentandam, & ad maiorem accuratationem diligenter perducendam esse, puto.

ENIMVERO, si ab illusione quae ex characteribus classium & ordinum oriri queat, cavemus &, ni fallor, cavere plerumque licet, etiam classium & ordinum institutionem, in multis ad plenioram & magis exactam specierum distinctionem conferre posse contendo. Etsi enim ejusmodi institutionem, ubique certam & accuratam semper assequi haud liceat, ipsos tamen conatus ad illam assequendam magnopere ex re fore putarem, quippe qui ad disquisitiones utiles, tum pathologia, tum in morborum historia, saepe obvenientes, subinde ducant. Certe, cum de natura morborum disquirere velimus, distinguendi sunt, tum per symptomata cuique propria, tum per illa cum aliis quibusdam communia, quod nihil aliud est, quam morbos, uti alia quaecunque in rerum natura distinguere debent, per genera & species distinguere, & hujusmodi distinctio generum, tum supremorum tum proximorum, notationem necessario exigit.

QUANTACUNQUE tamen ex instituendis morborum classibus & ordinibus utilitas provenire possit, certe fatendum est, Nosologos, huic rei praecipue intentos, successus optatos nondum obtinuisse; & ex hujus studii adeo imperfecti conspectu, ni fallor, accidit, quod totam rem No-

sologicam alii despexerint, alii vero impossibilem judicaverint.

QUI impossibilem putant, certe falluntur. Distinctionem morborum aliquando difficilem esse, fatentur omnes; possibilem autem in plerisque esse, fateri etiam oportet; nam, si quis hoc negaverit, idem fecerit, ac si nullam esse artem medicam dixisset. Si revera tamen medici morbos a se invicem dignoscere possint, certe quibus indiciis id faciant, etiam dicere queunt. Haec autem indicia nulla alia esse possunt, quam quae morbum quemque per genus & speciem definiant, quae rursus per methodum Nosologicam, rite institutam, solummodo exponi queant.

DISTINCTIONEM itaque morborum, haecenus saepe dubiam, per Nosologiam methodicam magis certam fieri posse, affirmare nullus dubito. Porro observandum, quoties hujusmodi distinctionem morborum exponere conati fuerimus, id commodi oriturum, quod hujus distinctionis vel defectus, vel errores, facillime percipientur, & cum percepti, vel ad observationes jam factas accuratius considerandas, vel ad observationes postea diligentius faciendas, ducent; quin & plurimum valebunt, tum ad Nosologiam methodicam, tum ad distinctionem morborum, tandem perfectiorem reddendam.

QUAMVIS morborum characteres haecenus propositi saepe erronei, saepe deficientes sunt; tentamina tamen omnia jam facta exhibere cupiens,
in

in tertia Synopsi editione ex systemate symptomatico CL. MICHAELIS SAGAR, quae ad genera morborum definienda pertineant, excerpti, & in hac quarta editione, Ingeniosi Davidis Macbride, Tabulas Nosologicas addidi, & caeteris supra memoratis subjunxi. Haec autem tentamina omnia simul edita sunt, ut juxta posita facilius conferri possint, & ut collata vel optimos & maxime idoneos characteres indicant, vel ad erroneos corrigendos, & ad distinctiones magis exactas obtinendas, lectores ducant.

HUJUSMODI studium plurimis medicis necessarium fore facile credo; nam morborum titulis inhaerentes, notiones parum accuratas & determinatas habent; & quantum video, ad magis exactas, nisi nosologiae methodicae studio, duci vix possunt.

Ex iis quae jam diximus, tum utilitatem tum necessitatem Nosologiae Methodicae manifestam fore spero; & simul patebit, quare antehac, & nunc etiam, eandem colere allaboravi. Proximum est, ut in hisce prolegomenis, quas in hoc studio regulas ipse observavi, & ab aliis observandas vellem, nunc exponam.

PRIMA & praecipua nostra cura fuit, ut morborum species in ipsis aegris praesentes detegerentur & dignoscerentur. Cum vero species nisi simul genus indicaretur, vix recte definiri possint; & cum genera plurima a Nosologis indicata unius tantum speciei sint, inde factum

est, quod nostri etiam labores, in generibus praesertim distinguendis, impenſi videantur. Ad species tamen semper respeximus; & ad eas dignoscendas, characteres generum a nobis datos ubique utiles fore speramus.

IN generibus morborum recensendis, pauciora, quam in aliis systematibus dicta sunt, recensui, quod si recte feci, id studiosis multitudine rerum contemplanda facile turbatis imprimis commodum esse puto. Etiamſi enim numerum generum minuens aliquando erraverim, id tamen tuto tentatum fuiſſe cenſeo; cum enim discipuli nostri genera facile & ſatis certo diſtinguenda recte perspexerint, illos genera forte omiſſa facile poſtea agnituros eſſe, credo.

GENERA morborum vero apud nos, quam apud alios Nosologos, neceſſario pauciora ſunt; quia plura, pro diverſis ab aliis habita & reſenſita, a nobis, utpote nulla, quantum nobis videtur, re diverſa, ſub uno titulo comprehenſa ſunt; & hujus rationes poſtea locis idoneis tradendae venient. Interea notandum, plura genera, quae primo intuitu omiſſa videantur, nequaquam ex oculis ſtudioſorum ſublata eſſe, cum generis illius, ad quod pertinere nobis videntur, uti ſynonyma recenſeantur, & locum ſuum in indice adhuc retineant.

DEINDE, genera morborum a nobis, quam ab aliis enumerata & definita, pauciora ſunt; quia nulla, niſi idiopathica & primaria notanda eſſe

esse duximus, dum plura ab aliis memorata, sympathica tantum sunt, sive symptomata nusquam per se existentia; & neutiquam igitur pro morbis primariis agnoscenda. Ita *Carphologia*, *Pandiculatio*, *Rigor*, *Sternutatio*, *Oscedo*, *Singultus*, *Stertor*, *Anxietas*, *Lassitudo*, *Stupor*, *Pruritus*, *Algor*, & *Ardor*, a SAUVAGESIO, & alia ab aliis, pro generibus recensita, a nobis penitus omittuntur; & recte, ni fallor, nisi quot symptomata, totidem genera morborum, ponere velimus.

DENIQUE, genera morborum apud nos pauciora sunt; quia, ex classibus VITIORUM & DEFORMITATUM, plura a nobis omittuntur; vel quod morbi adeo leves sint, ut medicorum attentionem & curam non mereantur; vel quod congeniti & immutabiles medicorum artem penitus eludant. Ita *Lentigo*, *Leuce*, *Cyasma*, *Seline*, & *Cicatrix*, ex classe VITIORUM; & *Phoxos*, *Gibber*, *Rhyssmata*, *Canities*, *Coloboma*, *Naevus*, *Monstrositas*, *Rhichnosis*, *Varus*, *Valgus*, *Leiopedes*, *Saniodes*, *Cripsorchis*, *Hermaphroditus*, *Dionysiscus*, *Galiancon*, *Galbulus*, & alia ex classe DEFORMITATUM apud VOGELIUM recensita, recte a nobis omissa putamus. Ejusmodi vitia & deformitates, fortassis in pathologia, sive historia generali, mutationum quas, quavis occasione, subit corpus humanum notari possent; Nosologiam autem methodicam iis adeo frivolis onerare, vel eandem tam multis novis & inutilibus appellationibus turbare, minime idoneum vide-

tur. Judicet itaque lector, quam merito gloria-
tur Cl. SAGAR, se generum numerum auxisse.

QUOD, modo memorata omiserim, vena for-
sitam mihi facile dabitur. Sunt autem alii mor-
bi, memoratu quidem digni, quos omissos non
adeo facile condonabit studiosus. Hujusmodi
omissiones agnosco, & quidem doleo; sed va-
riae rationes, ut quidam morbi hic omitteren-
tur, effecerunt. Primo, fieri potest, ut quidam
observationem nostram penitus effugerint; dein,
sunt alii satis noti, quibus, in nostro systema-
te, locus idoneus nusquam inventus est; deni-
que, sunt alii quorum historia apud medicos
adeo sit imperfecta, ut nec locus nec character
idoneus iis assignari queat. Ne tamen ejusmodi
genera penitus omitterentur, ad calcem operis,
omissorum, quotquot noverim, catalogum sub-
jnnxi, ut posterius perspicaciores, ea diligentius
perpendentes, characteres & locum iis assignent.

EODEM consilio, ne scilicet tyronibus con-
templanda praeter necessitatem multiplicarentur,
non genera solum, sed species morborum etiam
ad minorem numerum redege. Hoc magis peri-
culosum videri potest, cum nullam speciem,
quae revera existat, recte omittere liceat. Ne
quidem ad recensitionem specierum ipse accede-
rem, difficultas operis me dubium, & timidum
antehac diu cohibuit; & id tantum tentare au-
sus sum, ut species, a SAUVAGESIO recensitas,
serie paullo luculentiore & emendatiore trade-
rem: Re autem amplius, & curatius perpensa,
spe-

species jam recensurus, numerum earum, apud SAUVAGESIUM recensitarum, multum minuendum esse, arbitratus sum.

SOLUS quidem SAUVAGESIUS, nam SAGARUM nihil moror, in recensione specierum quicquid praestitit; & licet egregius vir, plurimis observationibus undique collectis, multum de re medica meritus sit; haud tamen dissimulandum, illum in multis graviter errasse, dum species revera easdem, sub diversa appellatione repetitas, pro diversis ponebat; & praesertim dum species sympathicas, tam saepe idiopathicas immiscebat, qua ratione earum numerum totum praeter modum auxit. Hos ut tollerem errores, quod potui feci, numerosis nempe apud SAUVAGESIUM speciebus, recte, quantum ego judico, ad pauciores redactis.

QUOD ut efficerem, primo species plures, ut diversas a SAUVAGESIO recensitas, pro una eademque habui, & sub uno titulo posui; atque hujus rei rationes locis suis idoneis posthac tradendae sunt.

DEINDE, cum species idiopathicas solum pro veris & genuinis enumerare velim, quotquot pro symptomaticis habere potui, totidem ex numero specierum apud SAUVAGESIUM sustuli. Cum autem, in recensione specierum symptomaticarum aliquis usus sit, earum recensitionem, seorsum tamen, denuo apposui.

DENIQUE, alia & praecipua ratio, qua specierum, a SAUVAGESIO recensitarum, numerum minuendum esse censui, ea est, qua plures ab eo pro diversis positas, pro specierum varietatibus, tantum habui & enumeravi.

HOC autem est, quod in Nosologia Methodica maxime difficile videtur, dicere nimirum, quid pro ipsa specie morbi, quid pro ejusdem speciei varietate, tantum habendum sit. Cum autem criteria illa, quae in Zoologia & Phytologia, ad species a varietatibus certius distinguendas adhiberi possint, in Nosologia Methodica nequaquam invenienda sint; varietates morborum a speciebus distinguere ubique difficilius erit. Quamobrem varietates plures recensere, tutissimum & fere necessarium esse duxi: Ejusmodi vero distinctionem, in artis usu utilissimam fore ratus, illam adhiberi ubique annisus sum; quod si non in omnibus, cum aequae certa cognitione, cum aliqua saltem verisimilitudine, diligenter quae sequuntur pensitatis, saepe fecisse videor.

CUM morbus aliquis, quo plures homines laborant, symptomata cujusdam speciei characteristica omnia & solo, in unoquoque ostendit; quantumvis haec in alio minus, in alio magis vehementia sint, hoc speciem diversam exhibere non putamus; & in universum, morbos gradu solum differentes, non nisi ejusdem speciei varietates praebere censemus.

TUNC igitur de varietate a specie distinguen-
da quaestioni tantum locus est, cum in diver-
sorum hominum morbis, vel ex solitis cujusvis
speciei symptomatis, quaedam absint, vel iis-
dem quaedam addita sint.

CUM ex symptomatis solitis quaedam absint,
quoties inter symptomata, quae magis, & ea
quae minus, essentialia sunt distinguere liceat,
ex horum absentia non nisi varietatem adesse
concludimus.

CUM vero symptomatis caracteristicis alia
quaedam addita sint, si addita pro symptomatis
symptomatum, potius quam pro symptomatis
causae haberi queant, varietatem tantum con-
stituunt.

DENUO, cum symptomata addita, in specie
data, prorsus insolita sint, & simul conditiones
morbi praecipuas parum vel nihil mutari videan-
tur, haec quoque varietatem tantum praebere
censenda.

CUM morbi genus quoddam, ex principiis
diversis oriri queat, idem, ex diversitate princi-
pii, specie diversum evadere potest, nec sem-
per tamen; nam, quotiescunque diversitas illa
parva fuerit, & simul symptomata parum ab ea
fuerint mutata, hoc etiam non nisi varietatem
exhibere, putamus.

MORBI genus itidem, pro diversa ejus sede, diversae speciei fieri potest; quotiescunque vero sedes diversa, neque partis structurae, neque functionis ratione differat, hujusmodi sedis diversitas etiam pro varietate tantum habenda est.

PORRO, cum de morbis invicem distinguendis hic agatur, observari vellem, res duas esse, quae ad similitudinem & affinitatem morborum, in diversis hominibus indicandam, plurimum facere possint.

ALTERA est, quod principii quaedam similitudo, morborum inde in diversis hominibus genitorum similitudinem arguit; ita, quando morbi diversorum hominum, ex uno eodemque principio oriantur; quando, etiam principium illud, ad morbum gignendum, in unoquoque necessarium fit; denique, quando idem principium, ubique fere ejusdem qualitatis & vis esse videatur, tum demum morbos, ex ejusmodi principio genitos, ejusdem vel simillimae naturae esse judicare licet,

HOC de morbis contagiosis plerisque valere mihi videtur. Ex his enim sunt, qui in pluribus hominibus ab eadem specifica contagione oriuntur; nec, in eorum aliquo morbus, nisi ab illa contagione applicata, oriri unquam observatur; & simul illius contagionis vires & qualitates, ubique fere, eadem esse videntur. Quod ad proxime dictum spectat, id quibusdam dubium videri potest; sed, cum ejusdem contagionis effec-

effectus, per secula plura jam observati, semper & ubique, admodum similes sint, eam qualitate & viribus eandem esse, merito concludimus; &, ob hoc praesertim, quod effectus isti, quatenus diversi videantur, plerumque hominis infecti conditioni cuidam, potius quam contagioni, qualitate vel viribus diversae, tribui possunt.

MORBOS, itaque, eadem contagione specifica ortos, simillimae naturae esse credendum; ejusmodi morbos etiam vix, nisi unicam ejusdem generis speciem, praebere; immo, earum diversitatem quandam aliquando observatam, non nisi ejusdem speciei varietatem indicare, suspicandum est.

HAEC omnia, non solum de exanthematis contagiosis, sed etiam de plerisque febribus epidemicis, dicta velim. Hanc autem opinionem, de similitudine febrium epidemicarum proferens, a gravis auctoritatis viro SYDENHAMO, hujusmodi febres specierum plurium esse statuente, dissentire cogor. Recte quidem, an secus multum dubito; & posteris litem dirimendam relinquo, hoc simul praemonito, plurimum medicinam facientibus inter futurum, de alterutrius sententiae veritate sibi satisfacere, vel potius quas limites utrique sint ponendae, statuere.

ALTERA res, quae similitudinem morborum, in diversis hominibus, ostendere possit, est similitudo remediorum quibus sanantur. Similitudo quidem morborum in similitudine causae eo-

rum proximae, qualiscunque sit, revera consistit; cum remedia vero morbis medeantur, tantum quatenus causas eorum proximas tollant, morbos, qui iisdem omnino remediis sanantur, ejusdem naturae esse oportet.

HUJUSMODI ratiocinatio, tum ad phlegmasiarum missione sanguinis, tum ad febrium intermittentium cortice Peruviano sanatarum, similem naturam indicandam, plurimum certe facere potest. Hanc autem doctrinam, utcunque in praxi medica, aliquando utilem, fallacem tamen, neque in praxi, neque in Nosologia methodica, nisi caute admodum, adhibendam esse censeo. Apud vulgus medentium quidem, remedia eadem quibusque fere ejusdem generis, speciebus, & harum varietatibus adhiberi, & hinc genera plura nullo modo specie differre, videantur. Sed peritiores norunt, morbos, aliquo modo diversos, rarius quam putatur, ab iisdem prorsus remediis sanari: Bene etiam norunt, ex promiscua remediorum adhibitione fieri, quod eadem remedia adeo saepe frustranea, sanationes saltem minus perfectae sint. Porro, norunt expertissimi, ad recte medendum omnino opus esse, ut remedia, non solum generi sed speciei cuique, & saepe etiam varietatibus quibusdam, apprime sint accommodata.

AD artem medicam breviorē, & exinde faciliorem, reddendam, species morborum quas-
cunque, a varietatibus suis distinguendas esse, arbitratus sum. Hanc tamen distinctionem in
plu-

pluribus quodammodo incertam esse fateor, & in Nosologia methodica, tutissimum fore puto, varietates morborum plerasque notare & recensere. Hoc itaque praestare ubique annisus sum, aliis sapientioribus, qui posthac huic opere se immiscere velint, relinquens, discriminationem magis certam statuere.

EXPOSITA jam qua ratione morborum, tum generum, tum specierum, numerum minuere laboravi; superest, ut quo modo eorum, quae admisi, characteres constituendi sunt, nunc exponam.

IMPRIMIS igitur, notas externas, sensibus nostris facile obvias, ubique selegi, neglectis, vel potius rejectis, de statu corporis interno conjecturis quibuscunque. Porro, ex notis quae sensibus sunt obviae, illas medici potius quam aegri sensibus percipiendas, semper praetuli; quum tamen has, utcunque fallaces, penitus negligere vel omittere non liceat.

SECUNDO, ea symptomata pro notis characteristicis praecipue seligenda putavi, quae perpetuo cum morbo praesentia sunt, & hoc quidem semper annitendum esse puto. Cum vero plurimi morbi sub eorum decursu, aliam atque aliam omnino formam capiant, in his, ex serie rerum, & symptomatum sibi invicem succedentium, character saepe necessario petendus est.

IN hac re autem tractanda, duplex quaestio exoritur. Prima est, an ex morbi principio characteris partem desumere liceat?

AD hanc responderi possit, quod, etiamsi de principiis morborum apud medicos iudicium saepe fallax, & prorsus falsum sit, nec temere idcirco ad morbos distinguendos adhibendum; cum eadem tamen aliquando satis certe nota sint, & facile observanda, huiusmodi principia in Nosologia, pro notis characteristicis recte adhiberi posse censeo.

ALTEERA quaestio hic exoriens est, quatenus ex serie symptomatum, sub decursu morbi occurrentium, characterem ejus petere liceat? Ad hanc etiam possit responderi, quod cum plures morbi, uti exanthemata & febres intermittentes, nisi post decursum aliquot dierum, ex serie symptomatum sibi invicem succedentium, nullo modo dignosci queant; ut huiusmodi morbi distinguantur, ex serie illa character necessario sumendus est. Characteres autem, non nisi post longum morbi decursum, fortassis non nisi post morbum finitum, statuendi, nequaquam in Nosologia usurpari debent. Ita apud Ill. LINNAEUM *Februm continentium*, quas vocat, characteres a diuturnitate totius morbi desumpti prorsus inepti sunt.

IN constituendis morborum characteribus, regula tertia est, quod, cum quisque fere morbus, ex plurium symptomatum concursu solum
di-

dignoscatur, ex iis pro notis characteristicis quot sufficiant; nec plura tamen adhibenda sunt. Priores Nosologi mihi videntur, in characteribus quos dederint, plerumque nimis breves & deficientes fuisse; & forsitan mihi vitio verti potest, quod aliquando sim in iisdem nimis longus & redundans, Nusquam quidem volens fui redundans; ut vero essem copiosus ubique me conatum fateor, prudentissimum fore ratus etiam ad redundantiam appropinquare, quippe posteris multo facilius erit, quod nimium est tollere, quam quod deficiat supplere.

IN characteribus denique morborum constituendis, quaeritur etiam, an ex defectu functionis cujuslibet, quae in sano unoquoque exercetur, vel ex absentia symptomatum, in aliis generibus vel speciebus apparentium, notas quasdam desumere liceat? SAUVAGESIUS quidem defectus functionum, utpote nihil positivum indicantes, pro morbis noluit admittere; plures igitur, qui a LINNAEO sub ordine *constrictiorum*, & a VOGELIO sub classe *epischesium*, recensentur, penitus omisit.

SED pace tanti viri, dixerim, quanquam defectus, si strictius loqui velimus, nihil positivum indicet; defectum tamen functionis, quam exercet quisque sanus, statum corporis humani exhibere, quem ut distinguamus utilissimum est, atque etiam necessarium, & ejusmodi status pro morbo recte haberi potest. Porro, etiam si in quibusdam defectus isti aliquando sine molestia vel

vel morbi symptomate observentur; in plerisque tamen magnam molestiam, & symptomata plurima pariunt. In his igitur, defectum functionum, saepe symptomatum causam manifestam, pro morbo haberi licet, & ex eiusmodi defectu, in plurimis morbis horum notas characteristicas petere licet, & oportet. SAUVAGESIUS ipse in hac re parum sibi constare videtur, *Debilitatum* classem instituens, & *Amnesiam*, *Agrypniam*, *Ischuriam*, & alia etiam tanquam genera recensens.

QUOD notas ex absentia symptomatum, in aliis congeneribus apparentium, spectat; eas nequaquam bonas, & , ubicunque fieri potest, evitandas censeo. In pluribus vero vitari, quantum video, non possunt; nec a quovis Nosologo adhuc fuerunt vitatae.

CUM, secundum has regulas, characteres morborum constituendi sint, plurimum refert, eosdem sermone accurato & luculento exprimere; nec minus, morbum quemque apto nomine insignire.

NORUNT eruditi, Ill. LINNAEUM methodum plantarum perfectiorem reddidisse, eo, quod botanices linguam, usurpatis ubique vocibus maxime idoneis & definitis, magis accuratam effecit; nec quidem dubito quin delineatio morbi, ad instar delineationis plantae, a LINNAEO exhibitae, in Nosologia multum profutura sit. In Nosologia autem, ac in botanice, non aeque
ne-

necessarium esse videtur; tum quod tam multae rerum circumstantiae, in Nosologia, ac in botanice, notandae non veniunt; tum quod symptomatologia, in quibuscunque fere Pathologiae generalis systematibus exhibita, plurimum in hac re jam praestitit. Fatendum quidem, symptomatologias vulgo prolatas, nec adeo plenas esse, nec adeo exactas, ac optandum esset; & si pleniores fierent, atque ubique voces magis idoneae & accurate definitae usurpatae essent, ad Nosologiam perficiendam certe plurimum conferre posset. In huiusmodi vero tentamine cavendum est, ne distinctiones nimium subtiles & dubiae adhibeantur, uti ab auctore *Observationum Clinicarum*, quae Warsaviae annis 1767. & 1768. prodierunt, factum fuisse opinor. Ipse quidem huiusmodi nihil tentavi, tum quod plus exegisset, quam per longum tum quod mihi minus necessarium videtur, qui voces apud medicos usitatissimas, & in sensu vulgo recepto, ubique fere usurpandas curaverim.

QUOD ad denominationem morborum attinet, in Classium, Ordinum, & Generum nominatione, eas, quantum potui, regulas observavi, quae in LINNAEI *Criticis Botanicis*, & in ejusdem *Philosophia Botanica*, ab Ill. auctore traduntur.

QUANDO notiones novae sunt proferendae etiam nova nomina imponenda sunt, & eiusmodi aliquando, parcius licet, adhibuimus. Cum vero nomenclaturam medicam, diuturno usu confirmatam, sine gravi causa mutare non liceat;

ceat; ne factum esset ubique curavimus; quod tamen Ill. LINNAEUM saepe, nulla urgente necessitate, fecisse, & VOGELIUM appellationibus novis, frivolis, ineptisque, Nosologiam deturpasse, observavimus.

UT clarior & certior habeatur morborum notitia, appellationibus selectis, synonyma, tum aliorum Nosologorum, tum auctorum maxime celebrium, ubique apposuimus. Hoc diligentius feci, ut inde norint studiosi, ex quibus praecipue scriptis, morborum scientia optime obtineri possit.

IN recensendis specierum synonymis, appellationes, quibus SAGARUS usus sit, omisi, tum quod ipse aliorum auctorum synonyma ubique omittens, nos de speciebus, quas indicare voluit incertos, saepe reliquit; tum quod, in recensione specierum, illum profecto minus peritum fuisse, & regulas Nosologiae methodicae optimas quasque neglexisse, nobis videtur.

SYNONYMA veterum medicorum adhuc omisi, non quod eorum scripta prorsus negligenda esse putaverim, sed quod ego, neque satis certo, neque cum fructu, synonyma eorum indicare potuerim.

S E R I E S

CLASSIUM et ORDINUM*.

CLASSIS I. PYREXIAE.

ORDO I.	FEBRES.
II.	PHLEGMASIAE.
III.	EXANTHEMATA.
IV.	HAEMORRHAGIAE.
V.	PROFLUVIA.

CL. II. NEUROSES.

O. I.	COMATA.
II.	ADYNAMIAE.
III.	SPASMI.
IV.	VESANIAE.

* Classium institutionem primo a SAUVAGESIO datam, LINNAEUS, VOGELIUS, & SAGARUS, in omnibus fere, secuti sunt. Cum vero ex eorum classibus plures sint, uti VITIORUM, ANHELATIONUM, DOLORUM, & FLUXUUM, neque naturales, nec quovis modo idoneae, eiusmodi institutionem sequi non potui. Aliam itaque simpliciore, & in universum, ut mihi

vi-

CL. III. CACHEXIAE.

O. I.	MARCORES.
II.	INTUMESCENTIAE.
III.	IMPETIGINES.

CL. IV. LOCALES.

O I.	DYSAESTHESIAE.
II.	DYSOREXIAE.
III.	DYSCINESIAE.
IV.	APOCENOSES.
V.	EPISCHESES.
VI.	TUMORES.
VII.	ECTOPIAE.
VIII.	DIALYSES.

videtur, aptiorem, hic protuli. Haec fortasse etiam minus absoluta videri possit, quod inter morbos totius systematis, in primis tribus classibus recensitos, & illos partis singularis, sive **LOCALES**, in classe quarta collocatos, distinctio non ubique facilis erit. Hoc quidem, rarius licet, aliquando fieri posse concedimus. Sed nihil praestantius nobis nunc suppetit; &, ob rationes in Prolegomenis, pag. xii. allatas, de perfecta classium institutione non admodum solliciti sumus.

CL. I. PYREXIAE.

CHARACTER. Post horrorem pulsus frequens, calor major, plures functiones laesae, viribus praesertim artuum imminutis *.

SYNONYMA. Morbi febriles *Auctorum*.

* Quod hic, & pluribus quae sequuntur locis, nobis forsitan vitio verti possit, quodammodo hic obiter excusare liceat. Ita dici potest, pyrexias aliquando videri, quas nullus praecefferat horror, & pyrexias in quibus neque pulsus frequentior, neque calor major, quam in sanis esse solet; characterem ideo datum neque verum, neque ubique adhibendum. Istiusmodi pyrexias, rarissime licet, aliquando videri negare nolo; sed in characteribus classium, ad species dignoscendas adhibendis, ut singulae classis notae in unaquaque specie conspiciantur, haud necessarium videtur, & sufficit, si earum pleraeque in specie quavis adsint.

Character idoneus quisque, plurium notarum sive symptomatum concursus notare debet, & male quidem cum veteribus VOGELIUS calorem auctum solum, & recentiores SYLVIUS & Cel. BOERHAAVIUS pulsum velocitatem solum, pro characterem pyrexiae, sive febris ut vocant,

ORDO I. FEBRES.

Praegressis languore, lassitudine, & aliis debilitatis signis, pyrexia sine morbo locali primario.

Febres *Auctorum* S. Cl. II. V. Cl. I. *Sag.* Cl. XII.
Morbi febriles critici L. Cl. II.

cant, posuerunt. Certe, qui dicunt febrem adesse, etsi pulsus nihilo naturali frequentior sit, ex aliis quam velocitate pulsuum signis febrem adesse judicant, quod etiam plurium symptomatum notationem, in quovis caractere necessariam esse, ostendit.

Porro, hic obiter observari velim, pulsuum velocitatem solam, pyrexiam vel febrem adesse nequaquam semper indicare; cum a causis externis plurimis pulsus sit naturali velocior, sine morbo, sive quavis functionum laesione. Hisce de pyrexiae caractere quaestionibus, in caractere a nobis hic dato, quantum potuimus, prospectum est. Sed, in aliis classium & ordinum caracteribus adeo felicem esse vix licet; & in caracteribus plerisque, si ad species plerasque character recte adhiberi possit, paucas exceptiones non moror. Utilem plerumque fuisse mihi sufficit, ubique perfectum fore non spero.

SECT. I. INTERMITTENTES.

Febres, miasmate paludum ortae, paroxysmis pluribus, apyrexia, saltem remissione evidente interposita, cum exacerbatione notabili, & plerumque cum horrore redeuntibus, constantes: Paroxysmo quovis die unico tantum *.

Intermittentes *Auctorum* S. Cl. II. O. III. L. Cl. II. O. II. V. Cl. I. O. I. *Sag.* Cl. XII. O. III. Remittentes *Auctorum* S. Cl. II. O. II. *Sag.* Cl. XII. O. II. †.

* Qui perpenderit quae de febribus *remittentibus*, quae videntur continuae, a *continuis* strictius dictis distinguendis, mox dicenda sunt, facile videbit quamobrem, tum intermittentium tum continuarum characterem antea datum, hic mutare necessarium habui.

† *Februm remittentium*, quasi a febribus *intermittentibus* exquisitis prorsus differentium, ordinem separatim instituerunt Nosologi SAUVAGESIUS, LINNAEUS, & SAGARUS; minus recte tamen, si mihi judicare fas sit. *Remittentes* enim, quae dicuntur, ex eodem principio, miasmate

nem-

6 GENERA MORBORUM

Exacerbantes L. Cl. II. O. III.

Continuae V. Cl. I. O. II. *.

Continuae periodicae *Sennert.* de febr. Lib. II.
cap. 13.

Continuae remittentes, *Boerh.* Aph. 727.

Compositae ex acuta periodo, *Junk.* Tab. 82.

Continuae remittentes, proportionatae, *Torti.*

Therap. Spec. L. V. cap. I.

Continentes *Mortoni*, Exerc. II.

GENUS I. TERTIANA.

Paroxysmi fimiles intervallo quadraginta octo circiter horarum: Accessionibus meridianis.

nempe paludum, ac *intermittentes*, oriuntur, iisdem in locis, & eodem anni tempore, utraque simul epidemice grassatur; utraque iisdem prorsus remediis sanatur; & saepissime in eodem homine idem, qui videtur, morbus, nunc *intermittentis*, nunc *remittentis* typum exhibet. Morbi idcirco, causis, sanatione, & typo simillimi, nec ad ordinem, nec ad sectionem diversam distrahendi erant.

* Magis inconsulto adhuc VOGELIUS *remittentes* omnes cum *continuis* sociavit. *Continuae*, quas vocamus, omnes quidem remissiones & exacerbationes ostendunt; sed a *remittentibus* ad *intermittentes* merito referendis, plurimum aliis multis differunt, ut mox dicetur.

Tertiana Auctorum, S. G. 88. L. 16. V. 2. *Sag.* p. 704. *Hoffm.* Tom. II. pag. 11. *Stahl* de tertiana febris genium universum manifestante *Ha-lae* 1706. *Ejusd.* Casual. magn. Cas. 21 Casual. min. Cas. 96. *Cleghorn's* diseases of Minorca, cap. III. *Senac*, de recond. febr. natura. *Edinb.* Med. Eff. vol. iv. art. 24.

TERTIANA est vel

I. Interposita apyrexia quae

1. Variat paroxysmi duratione.

A. Tertiana paroxysmis haud ultra horas duodecim extensis.

Tertiana legitima, S. sp. 1. *Sennert.* de febr. L.

II. cap. 18. *Hoffm.* Tom. II. p. 12.

Tertiana vera, *Clegh.* Min. p. 140.

B. Tertiana paroxysmis ultra horas duodecim extensis.

Tertiana notha sive spuria, S. sp. 2. *Sennert.* de febr. L. II. c. 18. *Clegh.* Min. p. 140. *Hoffm.* Tom. II. p. 12.

2. Variat paroxysmorum recursu.

8 GENERA MORBORUM

C. Tertianæ quotidie revertens, paroxysmis inaequalibus, alternis similibus.

Tertianæ duplex, S. sp. 13. *Sennert. de febr. L. II. c. 21. V. G. 12. Clegh. Min. 141.*
Duplicana L. 18.

D. Tertianæ alternis diebus revertens, paroxysmis eodem die binis.

Tertianæ duplicata, S. sp. 14. *Jones, de febr. interm. P. II. cap. 6. River. Cent. IV. obs. 16*

E. Tertianæ quotidie revertens, paroxysmis altero die binis, altero unico tantum.

Tertianæ triplex, S. sp. 15. *Clegh. Min. p. 142.*
Semitertiana *Hoffm. II. p. 40.*
Semitertiana primi ordinis *Galen. Spig. de semitertiana, L. II. cap. 4.*

F. Tertianæ quotidie revertens, interposita remissione inter diem impari & parem magis, inter parem & impari minus, notabili.

Hemitritæus, *Celsi L. III. cap. 3.*

Semitertiana, *Clegh. Minorc.* p. 143. *.

Semitertiana secundi ordinis, *Galen*, *Spig.* L.
II. c. 5.

Amphimerina hemitritaeus, S. sp. 8.

Amphimerina pseudo hemitritaeus, S. sp. 9. *.

3. Variat symptomatibus.

G. Tertianæ affectibus soporosis stipata.

Tertianæ carotica, S. sp. 10. *Werlhof.* de febribus, & auctores ab eo allegati, p. 6.

Tertianæ hemiplegica, S. sp. 20. *Werlhof.* ibid.

Quotidiana soporosa, S. sp. 8. *Car. Pis.* obs.
175. 176.

Febris caput impetens, *Sydenh.* Ep. ad R. Brady.

H. Tertianæ spasmiss & motibus convulsivis stipata.

Tertianæ asthmatica, S. sp. 6. *Bonet.* Polyalth.
Vol. I. p. 250.

Tertianæ hysterica, S. sp. 8. *Wedelli* A. N. C.
Dec. I. A. II. obs. 193.

Hysteria febricosa, S. G. 135. sp. 8. A. N. C.
Dec. I. Ann. II. obs. 193.

* Fortassis hemitritaea quaevis ad remittentes relegari possit; &, licet affines separare nolui, limites non satis certe ponendos esse fateor.

Tertiana epileptica, S. sp. 16. *Calderae* Trib. med. p. 225. *Lautter* Histor. med. bienn. Cap. II. cas. 2.

Quotid epileptica, S. sp. 3. *Edinb, Essays*, Vol. V. P. II. art. 49.

Ecclampsia febricosa, S. G. 133. sp. 17.

Epilepsia febricosa, S. G. 134. sp. 9.

Tertiana tetanodes Medici Beobacht. I. Band. p. 24.

Tetanus febricosus, S. G. 122. sp. 10. *Stork*, Ann. Med. II. p. 163.

I. *Tertiana efflorescentia cutis stipata.*

Tertiana petechialis, S. sp. 3. *M. Donati*, L. III. cap. 14. *Lautter*. Hist. Med. cap. II. cas. 10.

Tertiana scorbutica, *Wedel*. A. N. C. Dec. I. A. II. Obs. 193.

Tertiana urticata, S. sp. 22. *Planchon*. Journ. de med. 1765. *Clegh*. Minorc. p. 157.

Tertiana miliaris, S. sp. 21. *Walthieri* de med. German. apud *Roncalli* Europ. med. p. 151.

K. *Tertiana phlegmasia stipata.*

Tertiana pleuritica, S. sp. 4. *Valesii* in epid. L. I. Sect. 3. *Lautt*. hist. med. cap. II. cas. 5. 9.

Pleuritis periodica, S. G. 103. sp. 14.

Tertiana arthritica, S. sp. 5. *Morton*. Exerc. I. cap. IX. hist. 22. *Lautt*. loc. cit. cas. 19.

4. *Variat aliis morbis complicata.*

Tertiana scorbutica, S. sp. 9. *Etmuller*, prax. L.

I. Sect. XVI. cap. 2. *Timaei* L. VIII. cas. 15.

Tertiana syphilitica, S. sp. 17. *Deidier* de morb. vener Sect. IV.

Tertiana verminosa, S. sp. 18. *Stiffer*. in act.

Helmstad. Lancis de noxis palud. L. II. cap.

5. & 6. *Illust. Pringle* Diseases of the army,

p. 98. *Ramazzeni* const. epidem. rural. ann.

1690. Sect. XI. *Van den Bosch*. Const. epid.

verminos. ann. 1760. &c.

5. Variat ratione principii *.

Tertiana accidentalis, S. sp. 12. *Sydenham*, cap. 5.

Tertiana a scabie S. sp. 11. *Juncher*, tab. 80.

Hoffm. II. p. 12.

II. Interposita remissione tantum †.

‡ Nullum quidem febrium intermittentium principium sufficiens praeter miasma paludum agnoscimus; sed, cum miasma hoc non semper validum sit ad morbum arcessendum, nisi aliae potestates excitantes simul agere concurrant; has potestates excitantes pro parte principii hic admittimus, licet neutiquam morbum excitassent, si miasma paludum non antea applicatum fuisset.

† *Tertianae Remittentes* variant adeo, tum typi tum symptomatum ratione, & formae earum diversae adeo saepe in eodem homine inter se com-

Tritaeophya, S. G. 85. *Sag.* p. 695.

Tritaeus, L. 21.

Hemitritaea, L. 23.

Tertianae remittentes & continuae *Auctorum*.

Tertianae subintrantes, proportionatae, subcontinuae *Torti Therap Special. Lib. III. cap. 1.*

Tertiana subcontinua, S. sp. 19.

Quotidiana deceptiva, S. sp. 2.

Amphimerina semiquintana, S. sp. 24.

Tritaeophya deceptiva. S. sp. 10.

Ex Tertianis comitatis *Torti* loc. cit.
praecipuae sunt:

A. Tertiana cholERICA five dysenterica, *Tort. ibid.*
Lautter, Hist. med. cas. 6. 16. 17. 20. *Morton*, App. ad Exerc. II.

B. Tertiana subcruenta five atrabilaris *Tort. ibid.*
Haec a *Cleghornio* nunquam visa est.

C. Tertiana cardiaca *Tort. ibid.* *Lautter*, Hist. med.
cas. 15. 18. 23.

commutantur, ut in iis denominandis nihil fere quod perpetuum sit efferri possit. Tertianas autem, quas comitatas dixit *TORTI*, eas scilicet quae symptomate quodam peculiari & gravi comitantur, recensui; dein, ut caetera ad hanc rem pertinentia intelligantur, auctores plures qui de tertianis remittentibus optime scripserunt, & exempla earum praecipua exhibuerunt, enumeravi.

Amphimerina cardiaca, S. sp. 5. *

Tritaeophya affodes, S. sp. 6.

Febris continua affodes, V. 27.

D. *Tertiana diaphoretica*, Tort. ibid.

Tritaeophya typhodes, S. sp. 4.

Tritaeophya elodes, S. sp. 5. †.

Febris continua elodes, V. 21.

E. *Tertiana syncopalis* Tort. ibid. *Lautter*, cas.

11. 12. 13. 15. 16.

Tritaeophya syncopalis, S. sp. 1.

Amphimerina syncopalis, S. sp. 4.

Amphimerina humerosa, S. sp. 6.

Febris continua syncopalis, V. 29.

F. *Tertiana algida*, Tort. ibid. *Lautter*, cas. 13.

Amphimerina epiala, S. sp. 3.

Amphimerina phricodes, S. sp. 7.

Tritaeophya leipyria, S. sp. 9.

Tertiana leipyria, S. sp. 23. *Valcarenghi* Med.

Ration. p. 18.

* *Amphimerinas* inter & *Tritaeophyas*, uti inter quotidianas & tertianas duplices, distinctio saepe difficilis. Sed quotidianas tertianis multo rariores, & oeconomiam animale in febres typi tertiani maxime proclivem esse norunt experti, hinc plures *amphimerinas* ad tertianas remittentes retuli. Iudicent autem autoptae.

† De typo febris sudatoriae *Boyeri Meth. a suivre dans les malad. epidem.* quam huc retulit *Sauvagesius*, ex ipsius *Boyeri* descriptione mihi non liquet, & ad Typhum referri mallet.

Febris continua epiala & leipyria. V. 19.
& 24.

G. Tertianalethargica, Tort. ibid.

Tritaeophya carotica, S. sp. 7. Lautter, 1. 7. 14.

Tertianalepoplectica Morton. Exerc. 1. cap. IX.
Hist. 25.

Tertianaleporosa Werlhof. de febr. p. 6.

Febris epidemica Urbevetana Lancis. de noxis
pal. effluv. 1. II. c. 3.

Tertianarum remittentium exempla praecipua, nobis nota, sunt sequentia.

Causos Hippocratis. De Morb. Vulg. L. III. sect.
3. Tritaeophya causus, S. sp. 2.

Febris ardens Boerhaavii, Aph. 738.

Remittens ardens five causis, Macbride, p. 360.

Tertianaleperniciosa, quae simulata tertiani circuitus effigie lethalis, & mille accidentibus periculosis implicata, existit. Lud. Mercatus de febribus, Lib. VI.

Tertianalepestilens, P. Sal. Diversus de febre pestilent. cap. X.

Tertianalemaligna pestilens Riverii, L. XVII. Sect. II. c. 1. & Sect. III. c. 3.

Morbus Hungaricus Lang. Lemb. L. I. Ep. 4.
Sennert. de febr. L. IV. cap. 14. Jordan. de pestis phaen. cap.

Languor Pannonicus Cober. obs. castr. Hung.
1. obs. 6. &c.

Amphimerina Hungarica, S. sp. 10.

Vide postea, notas ad Typhum.

- Hemitritaeus pestilens, *Schenck* obs. L. VI. ex
Corn. Gemma.
- Febres pestilentes Aegyptiorum, *Alpin.* de med.
Aegypt. L. I. cap. 14.
- Febris tertiana epidemia, *Bartholin.* Hist. anat.
cent. II. 56.
- Febres epidemicae Autumni ann. 1657. & 1658.
Willis de febr. cap. 16.
- Febris syneches epidemica ab ann. 1658 ad 1664,
& postea ab ann. 1673 ad 1691. *Morton.* App.
ad *Exerc.* II.
- Febres Autumnales incipientes, *Sydenh.* de morb
acut. ad ann. 1661—1664, & in epist. ad
H. Paman ad 1678, & seq.
- Affectus epidemicus Leidensis, *Fr. Sylvii* Prax.
med. app. tract. X. & oratio de affectus epi-
dem. causis.
- Morbus epidemicus Leidensis 1669, *Fanois*, Diff.
apud *Haller.* Disp. tom. V.
- Tertianae perniciosae & pestilentes & febres ca-
strenses epidemiae *Lancisi* de nox. palud. effluv.
- Febres intermittentes anomalae & mali moris,
Hoffm. II. p. 38.
- Febris cholericus minus acuta. *Hoffm.* II. p. 112.
- Febris epidemica Leidens. ann. 1719. *Koker* apud
Haller, Disp. tom. V.
- Amphimerina paludosa, *S.* sp. 19.
- Febris paludum Illustr. *Pringle* Diseases of the
army, Ed. 4ta, 8vo, p. 179.
- Bononiensis constitutio hiemalis 1729, *Beccari* in
A. N. C. Vol. III. Obs. 48.
- Amphimerina biliosa, *S.* sp. 22.

16 GENERA MORBORUM

Remittens biliosa *Macbride*, p. 360.

Febris Castrensis, *Illustr. Pringle* loc. cit. p. 174.

Febris putrida epidemica, *Huxham* de aëre ad ann 1729.

Febris biliosa Lausanensis, *Cl. Tissot*. de febr. bilios.

Tritaeophya Wratislaviensis, S. sp. 3. *Hahn*. Epidemia verna Wratislav. in app. ad A. N. C. vol. X.

Tritaeophya Americana; S. sp. 12.

Febris anomala Batava, *Grainger* de febr. anomala

Morbus Naronianus *Pujati* de Morb. Naron.

Febris continua remittens, *Hillary's* Dis. of Barbadoes, variis annis, Lond. Med. Obs. IV.. 24 V. 2.

Febris A. 1772 & seq. ad urbem novam Avinionensem, Soc. Royale de Medicine I. Histoire, p. 213.

Febris intermittens irregularis Tolosae 1772. Soc. Royale I. Mem. p. 14.

Febris intermittens & remittens a l' Isle Jourdain, A. 1777. Soc. Royale II. Hist. p. 145.

Febris remittens Indiae Orientalis, *Lind*. Med. Edin. Diff. Inaug. 1768. Lond. Med. Obs. Vol. IV. art. 12.

Febris critica & febris biliosa aestatis, *Roupe* de morb. navig.

Febris remittens regionum calidarum, *Cl. Lind*. Med. Haslar. Essay on the diseases of hot climates.

Tertiana remittens symptomatica est.

Tritaeophya lactea, S. sp. 8.

Febris lactea, *Etmulleri* Coll. consult. cas. 57.

G. II. QUARTANA.

Paroxysmi similes intervallo septuaginta duarum circiter horarum: Accessionibus pomeridianis.

Quartana *Auctorum* S. G. 89. L. 17. V. 3. *Sag.* 711. *Hoffm.* II. p. 23. *Junck.* tab. 81.

Est vel,

I. Interposita apyrexia.

i. Variat typo.

A. Quartana paroxysmis quarto quoque die singulis; aliis diebus nullis.

Quartana legitima, S. sp. 1. *Sydenham* de morb. acut. cap. V.

B. Quartana paroxysmis quarto quoque die binis; aliis diebus nullis.

Quartana duplicata, S. sp. 4. *Bonnet.*

C. Quartana paroxysmis quarto quoque die tribus; intermediis diebus nullis.

Quartana triplicata, S. sp. 16.

D. Quartana quae ex quatuor diebus tertium tantum a febre vacuum habet, paroxysmis quarto quoque die similibus.

Quartana duplex, S. sp. 3. V. 13.

E. Quartana quotidie accedens, paroxysmis quarto quoque die similibus.

Quartana triplex, S. sp. 5. V. 14. *Barthol. H. anat. c. 1. 95.*

2. Variat symptomatibus.

Quartana cataleptica, S. sp. 7. *Bonet. Polyalth. vol. 1. p. 805.*

Quartana comatosa, S. sp. 15. *Werlhof. de febr. C. Pisonis Observ. de morbis a colluvie seros. obs. 166. 167. 168. 169. 171. 172. 173. 174.*

Quartana epileptica, S. sp. 8. *Scholæii Cons. 379. 380.*

Quartana hysterica, S. sp. 10. *Morton. Pyret. Exerc. 1. cap. IX. H. 10. 11.*

Quartana nephralgica, S. sp. 9.

Quartana metastatica, S. sp. 17.

Quartana amens, S. sp. 12. *Sydenham* de morb. acut. cap. V.

Quartana splenetica, S. sp. 2. *Etmuller*. Coll. consult. cas. 25.

Quartana hepatica, *Macb.* p. 354.

3. Variat aliis morbis complicata.

Quartana syphilitica, S. sp. 6. *Plateri* obs. L. III. p. 676. *Edinb. Eff.* art. XLVII. obs. 8.

Quartana arthritica, S. sp. 11. *Musgr.* de arthr. sympt. cap. IX. H. 4. & 5.

Arthritis febrisequa, S. sp. 10.

Arthritis febricosa, S. sp. 10. *Werlhof.* de febr. *Cockburn* de morbis navigantium, obs. 19.

Quartana scorbutica, S. sp. 14. *Barthol.* de med. Dan. diff. IV. *Tim.* L. VIII. cas. 18.

II. Interposita remissione tantum.

Tetartophia, S. G. 85. *Sag.* 323. L. 22.

Quartana remittens *Auctorum*.

Varietates sunt,

Tetartophya simplex, S. sp. 1. *.

* Quartanam continuam morbum rarissimum esse,

Amphimerina semiquartana, S. sp. 23.

Tetartophya semitertiana, S. sp. 5.

Tetartophya maligna, S. sp. 6. *Lautter. Hist. med. cas. 21. M. Donat. L. III. cap. 14. ex M. Gatinaria. Horst. L. 1. obs. 15.*

Tetartophya carotica, S. sp. 4. *Werlhof. de febr. Bianchi Hist. hep. pars III. const. ann. 1718. p. 75 1.*

Tetartophya splenalgica, S. sp. 2. *.

esse, testantur scriptores medici omnes; sed illius exemplum ex *Franc. Joelis* operum tomo 3. citat SAUV. In loco autem citato, nihil ad rem pertinens inveni; sed tomi quinti pag. 63. haec verba proferuntur. Febris quartanae » Species veteres duas constituunt. *Quartanam continuam*, (quae mihi septuagenario nunquam visa est, & ideo eam aut rarissimam aut nullam esse judico) & *Interpolatam*, quae frequentissima est.»

* Huc febrem Fernelianam *Raym. Fortis* refert SAUV. & vult febrem ita a *Forte* dictam fuisse, quod ea mortuus sit ipse Fernelius: Sed quodammodo hic errasse SAUVAGESIUS mihi videtur. Nam febres quasdam Fernelianas vocat Fortis, Tom. II. cent. II. obs. 35. & 36. non quod e genere remittentium fuerint, sed quod visceris cuiusdam, hepatis praesertim, labe comitatae sint; & mortuus quidem est Fernelius ex inflammatione lienis. Sed quod hic morbus quartanae typum unquam exhibuit, non dicitur a
Plan-

Tetartophya hepatalgica, S. sp. 3. *Car. Pis.* in
praefat. p. 33.

Amphimerina spasmodica, S. sp. 16.

ERRATICA E.

Ad Tertianam vel Quartanam ERRATICAS S. pertinere putamus * ; & hic ideo earum varietates subjunximus.

Erratica quintana, S. sp. 1. *Tulp.* L. III. 52.
Forest. L. III. obs. 43. ex quartana ill. *Van Swieten*, Comm. p. 505.

Erratica septana, S. sp. 2. *Boerh.* apud ill. *Van Swieten* ibid. *M. Don.* L. 3. 14.

Hebdomadaria Schenckii ex *Gibalto*.

Septimana, ill. *Morgag.* XLIX. 36.

Erratica octana, S. sp. 3. *Etmuller* prax. L. I.
Sect. XV. cap. 2. *Cyrilli* in *Etmuller*, p. 187.
188. 365. *Valles* Controv. L. V. c. 25. *P. Sal.*
Div. in not. ad D. A. de *Altomari*, cap. XII.
Zacut. Lus. P. M. L. III. obs. 34. *Schultzius*
in E. N. C. D. I. ann. IV. & V. ob. 70.
Arnold. de febr. Stomach. epid. §. IV. apud

Plantio, qui in vita *Fernelii*, operibus eius praefixa, de eo morbo narrat.

* Vide *Senacum* de recondita febrium natura,
L. I. Cap. 1.

22 GENERA MORBORUM

*Haller. Diff. Pract. Vol. V. De Haen. de div.
vis. febr. div. iv. p. 9.*

Hemicrania lunatica, S. sp. 10.

Erratica nonnana, S. sp. 4. Zac. Lus. ibid.

Erratica decimana, S. sp. 5. Zac. Lus. ibid.

Ephemera dichomene, S. sp. 11. M. Don. L.

III. 14. ex Gentili.

Erratica vaga, S. sp. 6. River. cent. III. obs.

32. Etmuller, L. I. S. XV. c. 2.

G. III. QUOTIDIANA.

Paroxysmi similes intervallo viginti
quatuor circiter horarum: Paroxys-
mis matutinis.

Quotidiana Auctorum, S. G. 87. L. 15. V. 1.

Hoffm. II. 33. Junck. tab. 79.

I. Interposita apyrexia.

I. Variat solitaria.

A. Universalis.

Quotidiana eadem hora matutina
rediens.

Quotidiana simplex, S. sp. 1.

Quotidiana legitima, Sennert de febr. cap. 18.

B. Partialis.

Quotidiana partialis, S. sp. 10. *Cnoffel. E. N.*
C. D. I. A. III. obs. 205. *Edinb. Med. Eff.*
vol. I. art. 31. vol. II. art. 19.

Quotidiana cephalalgica, S. sp. 6. *Morton Pyret.*
exerc. I. Hist. 27. *Van Swieten in Boerh. p.*
534. *Soc. Royale, II. Mem. p. 38.*

Cephalalgia intermittens, S. sp. 7.

Cephalaea febricosa, S. sp. 4.

Quotidiana ophthalmica, *Morton*, *ibid. hist.*
17. *Van Swiet. ibid.*

Ophthalmia febricosa, S. sp. 23.

2. Variat comitata.

Quotidiana ischiadica, S. sp. 5. *Edinb. Eff.*
vol. V. art. 49.

Ischias intermittens, S. sp. 1.

Quotidiana nephralgica, S. sp. 7. *Morton*,
ibid. hist. 28.

Nephralgia febricosa, S. sp. 13.

Quotidiana uretico-sputatoria, *B. Scharf. E.*
N. C. D. II. A. II. obs. 104.

Quotidiana epileptica, S. sp. 4. *Edinb. Eff.*
loc. cit.

Hysteralgia, febricosa, S. sp. 9.

Vespertinae vel symptomaticae videntur sequentes.

Quotidiana hysterica, S. sp. 3.

Quotidiana catarrhalis, S. sp. 9.

Quotidiana stranguriosa, S. sp. 11.

II. Interposita remissione tantum.

Amphimerina, S. G. 84. L. 20. Sag. G. 321.

Quotidiana continua, V. 15.

Quotidianae remittentes & continuae *Auctorum*.

Amphimerina latica, S. sp. 1.

Febris continua lymphatica, *Etmuller* Coll.
cons. cas. 32. *River*. obs. cent. I. obs. 57.

Amphimerina singultuosa, S. sp. 14.

Febris continua Lyngodes, V. 26.

Amphimerinae S. caeterae vel ad tertianas pertinere, quorsum plures supra retuli, vel symptomaticae & vespertinae esse videntur. Huiusmodi sunt,

Amphimerina catarrhalis, S. sp. 2.

Amphimerina anginosa, S. sp. 12.

Amphimerina tussiculosa, S. sp. 13.

Amphimerina peripneumonica, S. sp. 15.

Amphimerina variolosa, S. sp. 20.

Amphimerina miliaris, S. sp. 11.

Amphimerina arthritica, S. sp. 21.

De Amphimerina mimosa *Bontii* & phrenitica
ejusdem, S. sp. 17. 18. non liquet.

SECT. II. CONTINUAE*.

Febres, sine intermissione, nec mia-

* *Quae sine exacerbatione partiali, & sine accessu, non pluries quam semel vel bis in mense revertens, ad usque finem aegritudinis perseverat, Febrem Continuum esse, dixit SAUVAGESIUS; & huiusmodi febres, cum scholis medicis plerisque, Continentes vocat LINNAEUS. Huiusmodi autem febrem in quadraginta annorum praxi satis frequenti, vix unquam certo vidi, & fere semper in febribus, maxime continuis, exacerbationes & remissiones, etiam quotidie, satis manifestas observavi. Mecum quidem sentire videtur VOGELIUS, uti ex ejus continuarum caractere satis patebit; nec dissentit expertissimus DE HAEN, uti videre est in libro ejus de divisione febrium, Divis. IV. Schol. I.; & apprime sententiam nostram confirmat BRENDELIUS, verbis sequentibus: » Omnes namque febres nostrae, acutae, & inflammatoriae, & exanthematicae, & malignae, reliquaeve hujus generis, sunt continuae remittentes, & luculenta intensum remissionumque spatia integrant. » Brendel. Opuscul. P. II. Diff. XI. sect. 5.*

Porro, etsi in febribus quibusdam exacerbationes & remissiones parum notabiles, & perinde observatu difficiles sint, easdem tamen revera fieri censeo; & ob hoc presertim, quod in febribus quibuscunque, ex paroxysmis pluribus

ma-

smate paludum ortae, sed cum remissionibus & exacerbationibus, parum licet notabilibus, perstantes: Paroxysmis quovis die binis*.

manifesto constantibus, paroxysmus quisque, inter nycthemerae spatium, cursum suum, ex exacerbatione & remissione constantem, semper absolvat, ita ut in his rebus oeconomiam animalem circuitus diurni legi cuidam subiici videatur. Huic etiam in sanitate parere solet, & huic in febribus hecticis quibusque ad amissim subijcitur. Verisimillimum itaque videtur, eandem circuitum, quem toties observavimus, in febribus quibuscunque locum habere; nec febrem quamcunque continentem revera in rerum natura dari.

* Cum continuam quamque ex paroxysmis repetitis consistere ponimus, saepe ambiguum fieri possit, utrum febris data ex continuarum sit, an ex remittentium ordine, & ut rite determinetur, tum intermittentium, ad quas omnes auctorum remittentes pertinere putamus, tum continuarum, definitionem aliam quam antea nunc dedi. In plerisque casibus, ut opinor, definitiones nunc datae satis facile & certo adhiberi possint. Sed sagacioribus quibusvis examinandum relinquo, an vel definitiones nostrae recte dentur, vel si quid rectius dari queat. Febrem quamque con-
tinuam

Continuae, S. Cl. II. O. I. V. Cl. I. O. II.

Sag. 666. *Macb.* p. 303. *Boerh.* 727.

Continentes, L. Cl. II. O. I. *Stahl.* Cas. magn.

35. Cas. min. 87. *Junck.* 58. *Sennert.* de febr.

L. II. cap. 2. & 10.

G. IV. S Y N O C H A *.

Calor plurimum auctus; pulsus fre-

tinuam ex paroxysmis quovis die binis constare credimus; cum autem in quibusdam, tum intermittentibus tum remittentibus, itidem paroxysmi duplicati videantur, ex illa nota sola febres continuae dignosci non possunt. Ex illa nota sola quidem ut dignoscantur nequaquam volui; nam in casu quovis ambiguo, vel a principio, vel a typo, vel ortu ab intermittentibus, remittentem quamvis cognosci posse puto. Videant porro in his rebus versati, annon a principio, saepe manifesto & maxime frequenti, contagione nimirum humana, febres continuae saepe certe cognosci possint.

* Febrium continuarum divisio, a GALENI temporibus, in hunc usque diem, eadem fere usitata est, & vel ex putredinis gradu parum accurate definito, vel ex duratione morbi, desumpta fuit; utraque tamen nota, posterior praesertim, qua praecipue usi sunt Nosologi SAUVAGESIUS, LINNAEUS, & SAGARUS, manifesto inepta est.

Vide

quens, validus, & durus; urina rubra; sensorii functiones parum turbatae.

Synocha, S. G. 80. L. 12. *Junck.* 58.

Synocha, five febris acuta sanguinea, *Hoffm.* II. 105.

Synochus, V. 16.

Continua non putris, *Boerh.* 729.

Ephemera, S. G. 79. *Boerh.* 728. *Junck.* 57.

Diaria, L. 11.

Febris inflammatoria *Auctorum.*

Varietates sunt,

Synocha plethorica, S. sp. 1.

Vide *Prolegomena*, pag. XXV. & pag. XXXIII. & XXXIV. Aliam itaque divisionem a differentia symptomatum, & a natura morborum, quantum de ea judicare liceat, desumptam, institui; secutus simul illam apud Britannos nunc maxime usitatam divisionem febrium continuarum in *Inflammatorias* & *Nervosas*. Has autem appellationes, utpote quodammodo theoreticas, vitavi. Nomina quibus usus sum apud medicos dudum recepta sunt; & si forsitan sensu vulgo recepto, in quo medici ipsi parum constantes fuerunt, iis non usus sum, parum curo, dum definitiones subjunctae ab errore quovis praecavere possint.

Synocha sanguinea, *Sennert.* de febr. L. II.
cap. 11.

Ephemera plethorica, S. sp. 1.

Ephemera a frigore, S. sp. 3.

Ephemera a calore, S. sp. 4.

Synochus pleuritica, S. sp. 5.

Febris pleuritica Ann. 1765. *Sydenh.* sect. V.
c. 1. 5.

Synochus reumatisans, S. sp. 7. *Sydenh.* sect.
V. c. 2.

Synochus hiemalis, S. sp. 8. *Sydenh.* in P. S.
ad tractat. de hydrope.

Symptomaticae sunt,

Ephemera nauseativa, S. sp. 2.

Ephemera a phlogosi, &c. S. sp. 6.

Synocha dolorum, S. sp. 7. M. Tab. O. I.
G. 1. Sp. 1. Var. D.

Ephemera lactea, S. sp. 5.

Ephemera menstrua, S. sp. 8.

Synocha catarrhalis, S. sp. 5. M. Tab. O. I.
G. 1. Sp. 1. V. E.

Synocha scorbutica, S. sp. 6.

Synochus scorbutica, S. sp. 13.

Synocha cephalalgica, S. sp. 8. M. Tab. O.
I. G. 1. Sp. 2. V. A.

G. V. TYPHUS.

Morbus contagiosus; calor parum auc-
tus; pulsus parvus, debilis, plerum-

que frequens; urina parum mutata;
sensorii functiones plurimum turba-
tae; vires multum imminutae.

Typhus, S. G. 82. *Sag.* 677.

Species sunt,

1. Typhus (*petechialis*) plerumque
cum petechiis.

Variat gradu*.

* Morbos gradu solum differentes nominibus
diversis insignire nequaquam convenit; cum au-
tem nuperis temporibus apud medicos usitatum
fit, febrem quandam, quasi ab aliis quibusvis
differentem, nomine Febris *Nervosae* appellare;
huic opinioni quodammodo morem gerens, sub
titulo *Typhi Mitioris*, variorum auctorum febres
ad recentiorum nervosas aliquomodo referendas
recensui. In hac re autem, cum limites neuti-
quam accurate ponendi sunt, me accuratum fuis-
se non dixerim.

Minus adhuc placuit, ad mentem vel veterum
vel recentiorum inter febrium genera aliquod sub
nomine Febris *Putridae* recensere. In omni *typho*
humorum in putredinem proclivitatem adesse pu-

1. Typhus mitior.

Febris maligna hectica five lues νευρωδης convulsiva *Willis* de morb. convulsiv. cap. 8. *.

Febris pestilens *Fracastor.* de morb. contag. L. II. cap. 4.

Febris pestilens sine charactere veneni *Forest.* L. VI. obs. 26.

Febris hectica pestilens *Forest.* L. VI. obs. 32.

Febris nova ann. 1685. *Sydenham.* Sched. monitor.

Febris putrida nervosa *Wintringh.* Comm. Nosolog. ad ann. 1720., 1721.

Febris lenta nervosa. *Huxham* on fevers, chap. 8. Ed. Med. Eff. II. 18. IV. 23. V. 48.

Macb. p. 304. Soc. Royale I. Mem. p. 23.

Febris contagiosa. *Lind.* on fevers and infection passim.

Typhus nervosus, S. sp. 2.

Typhus comatosus, S. sp. 3.

to; sed vario tantum gradu adest, ita ut major minorve putredo, speciem variare, nequaquam mutare, potest. Sufficiat sub titulo *Typhi* gravioris eas, quae praesertim putridae adpellatae sunt febres indigitasse, uti ex appositis variorum auctorum appellationibus satis patebit.

* Hoc est exemplum, ni fallor, primum appellationis Νευρωδης, vel nervosae, febribus quibusvis datae; quam protinus Angli, non tamen nisi nuper admodum aliarum regionum medici, usurpati sunt.

Tritaeophya typhodes Mangeti, S. sp. 11. *Raym.*
Fort. de febribus, p. 24. M. 304.

2. Typhus gravior.

Febris pestilens, *P. Sal. Divers.* de febre pestilenti.

Febris pestilens Ægyptiorum *Alpin.* de med.

Ægypt. L. 1. cap. 14.

Typhus Ægyptiacus, S. sp. 6.

Cephalitis Epidemica, ann. 1510. S. sp. 6.

Febris pestilens maligna *Sennert.* de febribus, L.

IV. cap. 10.

Febris maligna pestilens *River.* L. XVII. sect.

III. cap. 1.

Febris pestilens maligna, ann. 1643. *Willis*, de
 febribus, cap. 14.

Febris Senegallensis, *Lond. Med. Obs.* II. 21.

Typhus carcerum, S. sp. 1.

Febris nautica pestilentialis *Huxham* de aëre ad
 ann. 1740.

Miliaris nautica, S. sp. g.

Febris putrida contagiosa in carceribus genita,
Huxham de aëre ad ann. 1742.

Miliaris purpurata, S. sp. h.

Febris carcerum & nosocomiorum. III. *Pringle*,

Diseases of the army, p. 294. III. *Van Swieten*,

Maladies des armées, p. 136. *Soc. Royale* II.

Mem. p. 53. *Ibid.* III. *Mem.* p. 45. and 55.

Typhus castrensis, S. sp. 5.

Febris castrensis, quam vulgo cephalalgiam epi-
 demicam vocant *Henr. Maii & A. Ph. Koph.*

Dis. apud *Hallerum*, tom. V.

Febris Hungarica five castrensis *Juncker.* 74. & plurium Auctorum *.

Febris castrensis Gallorum in Bohemia, ann. 1742. *Scrinci.* Diff. apud *Haller.* tom. V.

Febris petechialis, *Sennert.* L. IV. cap. 13. *River.* prax. L. XVII. sect. III. cap. I. *Hoffm.* II. p. 84. *Juncker.* 73. *Huxham* on fevers, chap. 8. *Ludwig.* Inst. med. clin. No. 146. *Schreiber* von erkenntness, und cur der Krankheiten. p. 126. *Monro*, Diseases of military hospitals, p. 1.

Febris catarrhalis maligna petechizans, *Juncker* 72. *Hoffm.* II. 75. *Eller* de cogn. & cur. morb. Sect. VI.

Febris putrida, *Macb.* p. 305.

Febris catarrhalis putrida 1768. *De Mertens* Obs. cap. 1.

Febris putrida biliosa 1769. *De Martens*, cap. 2.

* Morbum five febrem Hungaricam ad tertianas remittentes, cum SAUVAGESIO & Ill. PRINGLE, supra retuli; nec dubium est quin morbus Hungaricus dictus saepius sub forma remittentis apparuerit; sed simul constat febrem in castris Hungaricis primo ortam, & per milites inde redeuntes per totam fere Germaniam dispersam, ex genere continuarum fuisse (*Vide Ruland. de morbo Hungarico, cap. VIII. quaest. 39.*), & plerumque eandem esse quam nunc in Nosocomiis quibusvis saepe exorientem bene novimus. Ad hunc locum igitur etiam apponendam esse putavi.

Febris putrida nervosa 1770. *De Martens*, cap. 3.

Exempla febrium petechialium sunt sequentia.

Febris quae lenticulas, puncticula, aut peticulas vocant, *Fracaſtorius* de morb. contag. L. II. cap. 6.

Febris peticularis Tridenti, ann. 1591. *Roboretus*, de febr. peticul.

Febris petechialis epidemica Coloniae ann. 1672. *Donckers*, Idea febris petechialis.

Febris petechialis epidemica, Poſonii 1683., C. *F. Loeu* in App. ad A. N. C. Vol. II.

Febris petechialis epidemica Mutinae, 1692. *Ramazzini*. Const. Mutinensis, Oper. pag. 187.

Febris maligna petechizans, ann. 1698. *Hoffm.* II. p. 80.

Febris petechialis Wratislaviae, ann. 1699. *Helwich*, Ephem. Germ. D. III. A. VII. & VIII. obs. 132. p. 616.

Febris epidemica Lipsiae 1718. *M. Adolph.* A. N. C. III. Obs. 131. p. 296.

Febris endemica & epidemica Corcagiensis, ann. 1708., 1718., & seq. *Rogers*, Essay on epidemic diseases.

Febris continua epidemica Corcagiensis ann. 1719. & seq. *M. o Connel* Observ. de morbis.

Febris petechialis epidemica, Cremonae 1734. *Valcharenghi* Med. ration. Sect. III.

Febris petechizans Petropoli 1735., *Weitbrecht* Diff. apud Haller. tom. V.

Febris petechialis, ann. 1740., 1741., in Hassia, *Ritter. A. N. C. vol. VII. obs. 4.*

Febris petechialis epidemica Vigorniae & aliis Angliae locis. *Wall's Works, p. 337.*

Febris maligna petechialis Rintelii 1741. *Furstenau. A. N. C. vol. VII. obs. 5.*

Febris petechialis epidemica Silesiae 1741. & seq. *Brandhorst. Diff. apud Haller. tom. V.*

Febris petechialis epidemica Viennae 1757., *Hassenohrl. Hist. med. cap. 2.*

Febris petechialis epidemica Lipsiae 1757. *Ludvig. Adversar. tom. I. pars 1.*

Febris petechialis epidemica variis Germaniae locis ab ann. 1755. ad 1761. *Strack de morbo cum petechiis.*

Febris epidemica maligna a Coutances 1772. & 1773. *Soc. Royale I. Mem. p. 23.*

Febris petechialis nervosa a Dijon 1760. & 1761. *Mem. par Maret 1775.*

II. Typhus (*icterodes*) cum flavedine cutis.

Typhus icterodes, S. sp. 7.

Febris flava Indiae Occidentalis *Warren, Malignant Fever of Barbadoes. Hillary's Diseases of Barbadoes. Linning on the Yellow Fever of South Carolina. Edinb. Phys. Litter. Essays, Vol. II. Mackittrick de febre flava Indiae Occidentalis, Edinb. 1766.*

Typhi etiam species esse videtur.

Ephemera sudatoria, S. sp. 7.

Ephemera Britannica, Caius de ephem. Brit.

Sudor Anglicus, Sennert. L. IV. cap. 15.

Hydronosus, Forest. L. VI. obs. 8.

An eodem pertinet,

Miliaris sudatoria, S. sp. e.

Febris sudatoria, La Svette Gallorum, Meyserey

Meth. aisé, &c. Ejusd. Maladies des Armées

250. Boyer Methode a suivre dans les mala-

dies epidemiques. Tessier, Soc. Royale II.

Mem. p. 46.

De Typho hysterico verminoso, S. sp. 4.

Typho exhaustorum, S. sp. 8.

Typho a manipuera, S. sp. 9.

Nobis non liquet.

G. VI. SYNOCHUS *.

Morbus contagiosus. Febris ex syno-

* Cum plures febres nec inflammatoriae nec nervosae ex omni parte sint, neque idcirco vel ad Synocham vel ad Typhum facile referendae; genus Synochi, cuius typus hisce regionibus frequens conspicitur, hic inserui. Inter Typhum
tamen

cha & typho composita, initio synocha, progressu & versus finem typhus.

Synochus, S. G. 81. L. 13.

Lenta L. 14.

Phrenitis, V. 18.

Febris continua putrida, Boerh. 730.

Varietates ex Sauvagesio sunt.

Synochus sanguinea, S. sp. 1.

Febris depuratoria, ann. 1661. ad 1664. Sydenh. de morb. acut.

Synochus sudatoria, S. sp. 2.

Febris continua epidemica, ann. 1665. ad 1667. Sydenh. ibid.

Synochus soporosa, S. sp. 12.

Febris continua epidemica, ann. 1673. Sydenh. ibid.

Febris continua putrida annor. variorum. Witheringham Com. Nosologicum.

tamen & Synochum limites accuratos ponere non possum; & an revera pro diversis generibus habenda, vel positis diversis, utri eorum Synonyma auctorum referenda sunt, dubito. Quae vero hic subjunguntur, a SAUVAGESIO species dictae, ad Synochum satis recte, ut mihi videtur, referri possunt.

Synochus ardens, S. sp. 6.

Synochus miliaris, S. sp. 14.

Synocha miliaris, S. sp. 6.

De synocho variolode, S. sp. 3. &

Synocha dysenteriode, S. sp. 4.

Nobis non satis liquet, & minus adhuc de

Synocho anniversaria, S. sp. 9.

Synocho spermatica, S. sp. 10.

Synocho tarantata, S. sp. 11.

Complicata est

Synochus scorbutica, S. sp. 13.

Et symptomatica est

Synochus a scabie, S. sp. 15.

HECTICA:

Febris quotidie revertens; accessionibus meridianis & vespertinis; remissione, rarius apyrexia, matutina; plerumque sudoribus nocturnis,

& urina sedimentum furfuraceo-lateritium deponente *.

Hæctica, S. G. 83. L. 24. V. 80. Sag. 684.
Med. Trans. II. 1.

Ex Sauvagesio species sunt,

- Hæctica chlorotica, S. sp. 3.
- Hæctica syphilitica, S. sp. 4.
- Hæctica scrophulosa, S. sp. 5.
- Hæctica a calculis, S. sp. 6.
- Hæctica hydropum, S. sp. 7.
- Hæctica verminosa, S. sp. 9.
- Hæctica cachectarum, S. sp. 10.
- Hæctica fluxuum, S. sp. 11.
- Hæctica infantilis, S. sp. 1. Characterē caret;
& nobis vel rachitica, vel scrophulosa,
vel verminosa videtur.

* Cum febrium in numerum, hæcticam receperint Nosologi omnes, eam etiam cum characterē hic apponendam duxi. Ejusmodi autem febrem, cum nunquam nisi symptomaticam observaverim, in numerum idiopathicarum, quas solas enumerare licet, admittere nolui. In plerisque exemplis, hæcticam revera symptomaticam esse, ex SAUVAGESII speciebus, quas vocat, hic recensitis, satis manifestum fiet. Vide ipsius SAUVAGESII Scholium. Tom. I. pag. 319.

40 GENERA MORBORUM

Hectica vespertina, S. sp. 2. vix pro morbo haberi potest.

De hectica lymphatica, *Baglivi* S. sp. 12. & Hectica nervea, *Cl. Lorry*, S. sp. 13.

Nobis non liquet.

O. II. PHLEGMASIAE.

Febris synocha; phlogosis; vel dolor topicus, simul laesa partis internae functione; sanguis missus, & jam concretus, superficiem coriaceam albam ostendens.

Phlegmasiae membranosae & parenchymatosae, S. Cl. III. O. I. II. *Sag.* 605. *.

* Haec phlegmasiarum in membranosas & parenchymatosas divisio prorsus inepta est; primo enim, quod de statu partium internarum statuit, de quo in Nosologia statuere non licet; dein, quod partes membranosae & parenchymatosae non satis certo distinguuntur; & hinc Metritis, quam inter membranosas recenset SAUVAGESIUS, a LINNAEO & SAGARO inter parenchymatosas collocatur; denique, quod phlegmasiae quaedam, ut hepatitis, vel membranosae vel parenchymatosae esse possunt.

Nec

Morbi febriles phlogistici, L. Cl. III.

Febres continuæ compositæ inflammatoriae, V.

Morbi acuti febriles, Boerh. 770.

Febres inflammatoriae, Hoffm. II. 105. Junck. 61.

G. VII. PHLOGOSIS*.

Pyrexia, partis exteruæ rubor, calor, & tensio dolens.

Species sunt,

I. Phlogosis (*Phlegmone*) rubore vivido; tumore circumscripto, in fastigium plerumque elevato, saepe

Nec magis idonea est ordinis phlegmasiarum musculosarum apud LINNAEUM & SAGARUM institutio, in qua neuter quidem satis accuratus est. Male enim phlegmone a LINNAEO musculosa dicitur, nec bene Cynanche plerumque membranosa, rarius musculosa, a SAGARO ad musculosas in universum refertur.

* Pro nomine generis cujus species est Erythema, minus recte in priore editione usurpatum fuit phlegmone. Novum nomen necessarium nobis videbatur, & nihil aptius quam Phlogosis suppetebat.

42 GENERA MORBORUM

in apostema abeunte; dolore saepe pulsatili.

Phlegmone *Auctorum*, S. G. 15. L. 39. V. 351. *Sag.* 299. *Macb.* p. 418.
Inflammatio, L. 231. *Boerh.* 370. *Junck.* 20.

1. Variat forma.

Furunculus, S. G. 18. V. 352. *Sag.* 23. *Macb.* p. 422.
Therminthus, V. 381.
Papula, L. 275. S. p. 6.
Varus, V. 436. L. 269. S. p. 7.
Bacchia, L. 270.
Gutta rosea, S. G. 4.
Gutta rosacea, V. 437.

2. Variat sede *.

Hordeolum, S. G. 27. L. 276. V. 434.
Otalgia, S. G. 197. L. 44. V. 148.
Dolor otalgicus, *Hoffm.* II. 336.
Parulis, V. 362.
Mastodynia, S. G. 210. V. 153.
Paronychia, S. G. 21. L. 258. V. 345.
Arthrocace, S. G. 78. L. 256.
Paedarthrocace, V. 419.
Spina ventosa, *Boerh.* 526.

* An sequentes pro totidem speciebus recenseri possint, judicent peritiores.

Phimosis, S. G. 22. L. 297. V. 348.

Paraphimosis, V. 349.

Proctitis, L. 30.

Proctalgia, S. G. 214.

Clunefia, V. 167.

II. Phlogosis (*Erythema*) colore rubicundo, pressione evanescente; ambitu inaequali, serpente; tumore vix evidente, in cuticulae squamulas, in phlyctænas vel vesiculas abeunte; dolore urente.

Erythema, S. G. 11. Sag. 16.

Erysipelas *Auctorum*, V. 343. Macb. 421.

Hieropyr, V. 344.

2. Variat vehementia.

Anthrax, S. G. 19. L. 272. V. 353. Sag. 24.

Carbo & carbunculus *Auctorum*. Macb.

P. 423.

Erythema gangraenosum, S. sp. 7.

2. Variat causa remota.

Erythema a frigore.

Erythema pernio, S. sp. 4.

Pernio, L. 259. V. 350.

44 GENERA MORBORUM

Erythema ambustio, S. sp. 2.

Erysipelas ambustio, S. sp. 4.

Combustura, L. 245.

Combustio, Boerh. 476.

Encaufis, V. 347.

Erythema ab acri alieno applicato,

Erysipelas Chinense, S. sp. 7.

Erythema ab acri inquilino,

Erythema intertrigo, S. sp. 5.

Intertrigo, L. 247. V. 502.

Erythema a compressione,

Erythema paratrima, S. sp. 6.

Erythema a punctura, S. sp. 9.

Erysipelas a vespis, S. sp. 19.

Psydracia a vespis, S. sp. 2.

3. Variat complicata.

Erythema cum phlegmone,

Erysipelas phlegmonodes *Auctorum*.

Erythema cum oedemate,

Erysipelas symptomaticum, S. sp. 6.

Phlogosis sequelae sunt.

A P O S T E M A.

Post phlogosin, remittentibus dolore
& pulsatione, tumor albescens,
mollis, fluctuans, pruriens.

Apostema, S. G. 39. *Sag.* 55.

Abscessus, L. 132. V. 354. *Boerh.* 387.

402. *Macb.* p. 414.

Pustula, L. 274.

G A N G R A E N A.

Post plogosin, pars livens, mollis, parum sensibilis, saepe cum vesiculis ichorosis.

Gangraena, S. G. 314. L. 233. V. 327. *Sag.* 203. *Boerh.* 388. 419. *Macb.* p. 415.

S P H A C E L U S.

Post gangraenam pars nigricans, flaccida, facile lacerabilis, sine sensu vel calore, & cum foetore carnis putridae; vitio celeriter serpente.

Sphacelus, L. 234. V. 328. *Boerh.* 419. 457.

G. VIII. O P H T H A L M I A.

Rubor & dolor oculi; lucis intolerantia; plerumque cum lachrymatione.

Ophthalmia, S. G. 196. L. 43. V. 341.

Sag. 231. Junck. 24. Macb. p. 423.

Chemosis, V. 46.

Ophthalmites, V. 47.

Inflammatio oculorum, Hoffm. II. 165.

Ophthalmiae species & varietates sunt.

I. Idiopathicae.

1. Ophthalmia (*membranarum*) in tunica adnata, & ei subjacentibus membranis, five tunicis oculi.

A. Variat gradu phlogosis externae.

Ophthalmia Taraxis, S. sp. 1.

Ophthalmia humida, S. sp. 8.

Ophthalmia chemosis, S. sp. 12.

Ophthalmia Erysipelatosa S. sp. 7.

Ophthalmia pustulosa, S. sp. 6.

Ophthalmia phlyctænodes, S. sp. 21.

B. Variat affectis tunicis internis.

Ophthalmia choroideae, S. sp. 13.

Ophthalmia tenebricosa, S. sp. 10.

2. Ophthalmia (*Tarsi*) cum tumore,

erosione , & exudatione glutinosa
tarfi palpebrarum .

Ophthalmia trachoma , S. sp. 4.

Ophthalmia ficca , S. sp. 5.

II. Symptomaticae .

1. A morbo ipsius oculi .

Ophthalmia angularis , S. sp. 14.

Ophthalmia tuberculosa , S. sp. 3.

Ophthalmia trichiasis , S. sp. 2.

Ophthalmia cancrosa , S. sp. 15.

Ophthalmia a synechia , S. sp. 16.

Ophthalmia a lagophthalmo , S. sp. 17.

Ophthalmia ab elcomate , S. sp. 18.

Ophthalmia ab ungue , S. sp. 19.

Ophthalmia a corneae fistula , S. sp. 20.

Ophthalmia uveae , S. sp. 22.

2. A morbis aliarum partium vel totius corporis .

Ophthalmia metastatica , S. sp. 24.

Ophthalmia scrophulosa , S. sp. 9.

Ophthalmia syphilitica , S. sp. 11.

Ophthalmia febricosa , S. sp. 23.

G. IX. PHRENITIS.

Pyrexia vehemens; dolor capitis; rubor faciei & oculorum; lucis & soni intolerantia; pervigilium; delirium ferox vel typhomania.

Phrenitis, S. C. 101. L. 25. *Sag.* G. 301.
Boerh. 771. *Hoffm.* II. 131. *Junck.* 63.
Macb. p. 432.

Phrenismus, V. 45.

Cephalitis, S. G. 109. *Sag.* G. 310. *.

Sphacelismus, L. 32.

Siriasis, V. 34.

* Cum symptomata nulla dentur quae semper phlegmasiam cerebri a phlegmasia membranarum eius, sive meningum, certo distinguere possint; neque sectiones cadaverum distinctiones a SAUVAGESIO, LINNAEO, & SAGARO adhibitas confirmant, *Cephalitidem*, S. G. 109. *Sag.* G. 310. & *Sphacelismum*, L. 32. pro generibus a *phrenitide* diversis admittere nolui, & ea hic ideo, uti synonyma, sub titulo Phrenitidis, posui.

Recte monet VOGELIUS signa phrenitidis, vel ut vocat phrenismi, hoc est, inflammationis cerebri aut membranarum eius, admodum ambigua esse.

Phrenitidis idiopathicae speciem unicam hic ponere licet, & cujus synonyma sequentia esse putamus.

Phrenitis vera, S. sp. 1. *Boerh.* 771.

Phrenitis idiopathica, *Junck.* 63.

Cephalalgia inflammatoria, S. sp. 9.

Cephalitis spontanea, S. sp. 3.

Cephalitis siriasis, S. sp. 4.

Siriasis, V. 34.

Cephalitis Littriana, S. sp. 5.

II. Phrenitides Symptomaticae sunt,

Phrenitis synochi pleuriticae, S. sp. 2.

Phrenitis synochi sanguineae, S. sp. 4.

Phrenitis calentura, S. sp. 11.

Phrenitis Indica, sp. 12.

Cephalitis Ægyptiaca, S. sp. 1.

Cephalitis epidemica, ann. 1510., S. sp. 6.

Cephalitis verminosa, S. sp. 7.

Cephalitis cerebelli, S. sp. 8.

Phrenitis miliaris, S. sp. 3.

Phrenitis variolosa, S. sp. 5.

Phrenitis morbillosa, S. sp. 6.

Phrenitis a plica, S. sp. 8.

Phrenitis aphrodisiaca, S. sp. 9.

50 GENERA MORBORUM

Prenitis a tarantismo, S. sp. 14.

Phrenitis hydrophobica, S. sp. 15.

Phrenitis a dolore, S. sp. 13.

Cephalitis traumatica, S. sp. 2.

G. X. CYNANCHE.

Pyrexia aliquando typhodes; rubor & dolor faucium; deglutitio & spiratio difficiles, cum angustiae in faucibus sensu.

Cynanche, S. G. 110. L. 33. *Sag.* G. 300.

Angina, V. 49. *Hoffm.* II. 125. *Junck.* 30.

Angina inflammatoria, *Boerh.* 798.

Species sunt,

I. Cynanche (*tonsillaris*) membranam faucium mucosam, & praecipue tonsillas, tumore & rubore afficiens, cum febre synocha.

Cynanche tonsillaris, S. sp. 1.

Anginae inflammatoriae, sp. 5. *Boerh.* 805.

II. Cynanche (*maligna*) tonsillas & membranam faucium mucosam affi-

ciens tumore, rubore, & crustis
mucosis coloris albescentis vel ci-
neritii, serpentibus, & ulcera te-
gentibus; cum febre typhode &
exanthematis.

Cynanche maligna, S. sp. 3.

Cynanche ulcerosa, S. Var. a Journ. de Med.
1758.

Cynanche gangraenosa, S. Var. b. Journ. de
Med. 1756.

Ulcera faucium & gutturis anginosa & lethalia.

Hispanis *Garotillo*, *Lud. Mercat.* consult. 24.

Angina ulcerosa, Cl. *Fothergill*, Account of
the ulcerous sore throat Edit. 1791., *Hux-*
ham on the malignant ulcerous sore thro-
at, from 1751. to 1753.

Febris epidemica cum angina, ulcusculosa,
Douglas Practical History, Boston 1736-
Lond. Med. Obs. I. 20.

Angina epidemica, *Russel* Oecon. natur. p.
105.

Angina gangraenosa, *Withering's* Diff. Inaug.
Edinb. 1766.

Angina suffocativa, *Bard's* Inquiry, New-
York, 1771.

Angina maligna, *Johnstone* on the malignant
angina, &c. Worcester. 1779. Wall's Works.
p. 58.

III. Cynanche (*trachealis*) respiratione difficili, inspiratione strepente, voce rauca, tussi clangosa, tumore fere nullo in faucibus apparente, deglutitione parum difficili, & febre synocha.

Cynanche trachealis S. sp. 5.

Cynanche laryngea *Auctorum*, *Eller. de cogn. & curand. morb. sect. 7.*

Anginae inflammatoriae, sp. 1. *Boerh. 801.*

Angina latens & difficilis, *Dodon. obs. 18.*

Angina interna, *Tulp. L. 1. obs. 51.*

Angina perniciosa, *Greg. Horst. Observ. L. III. obs. 1.*

N. An haec Sauvagesii synonyma & sequentia ad eundem morbum pertinent, videant experti; sequentia autem ad morbum characteris dati manifesto pertinere videntur.

Suffocatio stridula, *Scotis the CROUP. Cl. Home on the Croup.*

Asthma infantum, *Millar on the asthma and chincough.*

Asthma infantum spasmodicum, *Rush, Dissertation, London 1770.*

Cynanche stridula, *Crawford, Diff. Inaug. Edinb. 1771.*

Angina epidemica. ann. 1743. *Molloy* apud
Rutty's history of the weather.

Morbus strangulatorius, *Starr*, Phil. Trans.
No. 495. *.

Morbus truculentus infantum, *Francof.* ad Via-
drum & in vicinia grassans, ann. 1758. C.
a Bergen. A. nova. N. C. tom. II. p. 157.

Angina inflammatoria infantum, *Ruffel*, Oe-
con. nat. p. 70.

Catarrhus suffocativus Barbadenfis, ann. 1758.
Hilary's Barbadoes, p. 134.

Angina polyposa, five membranacea *Michae-*
lis, Argentorati 1778., & *Auctores* ab in-
genioso & erudito *Michaële* allegati.

Morbus anginae polyposae analogus, Soc.
Royale II. Hist. p. 206.

IV. Cynanche (*pharyngea*) cum ru-
bore in imis praesertim faucibus;
deglutitione maxime difficili, do-
lentissima; respiratione satis com-
moda, & febre synocha.

Cynanche pharyngea, S. sp. 6. *Eller* de cogn.
& cur. sect. 7.

* An hic morbus ad cynanchen malignam, an
ad trachealem pertinet, mihi non certo constat,
& saepius de eorundem morborum apud plures
auctores descriptionibus itidem incertus sum.

Anginae inflammatoriae, sp. 4ta, Boerh.
804.

V. Cynanche (*parotidea*) cum tumore
externo parotidum & maxillarum
glandularum magno; respiratione &
deglutitione parum laesis; febre
synocha plerumque leni.

Cynanche parotidaea, S. sp. 14. Gallis OREIL-
LONS & OURLES, Tiffot Avis au peuple,
No. 116. *Encyclopedie*, au mot OREIL-
LONS.

Angina externa, ANGLIS the MUMPS, *Russel*.
Oecon. natur. p 114. SCOTIS, the BRANKS,
Catarrhus Bellinsulanus, S. sp. 4.
Osservazioni di Girol. Gaspari, Venez. 1731.
Osservazioni di Targ. Tozzetti, Racolta 1ma,
p. 176.

Cynanche purpuro-parotidaea, S. sp.
15. vel ad malignam, S. sp. 3. vel
ad Scarlatinam pertinere videtur.

Cynanchae symptomaticae sunt,

a. A causis internis.

Cynanche epidemica, S. sp. 2.

Amphimerina anginosa, S. sp. 12.

Febris anginosa, *Huxham* de aëre.

Cynanche prunella, S. sp. 12.

Cynanche exanthematica, S. sp. 4.

Cynanche arthritica, S. sp. 10.

Cynanche hepatica, S. sp. 8.

Cynanche a dysenteria, S. sp. 13.

b. A causis externis.

Cynanche a deglutitis, S. sp. 9.

Cynanche mercurialis, S. sp. 11.

Cynanche thymica, S. sp. 7. raro inflammatoria est, & vix hujus loci.

G. XI. P N E U M O N I A *.

Pyrexia; dolor in quadam thoracis parte; respiratio difficilis; tussis.

Febris pneumonica, *Hoffm.* ll. 136. *Macb.* P. 435.

* Ab omni aevo, in hunc fere diem, scriptores medici, & eos secuti Nosologi omnes, phlegmasiarum pectoris interni duo esse genera, peripneumoniam scilicet & pleuritidem, statuerunt. Recentiores autem ex sectione cadaverum di-

Species sunt,

I. Pneumonia (*peripneumonia*) pulsu

didicerunt, veteres de sede, ideoque de differentia horum morborum saepe falso statuisse, & quem in pleura costali sedem habere veteres putabant, saepius in pleura pulmonem investiente situm fuisse invenerunt anatomici recentiores. Novimus, porro, quod, si quidem morbi illi diversam aliquando sedem habuerint, id tamen per symptomata vix certo cognosci posse; & utcunque sit, morbos illos quatenus, quovis modo distinctos, revera maxime esse affines, plerumque simul conjunctos, & eosdem distinxisse ad usus medicinae parum omnino contulisse. Hisce igitur perpensis, phlegmasias pectoris interni non nisi genus unicum constituere, cum HOFFMANNO expertissimo putamus; quamobrem hujusmodi genus hic sub nomine Pneumoniae posuimus. Symptomata, quae pro characteristicis adhibuimus, cum quae in omni phlegmasia pectoris interni semper adsint, & in qualibet praecipua sint, ea recte characterem genericum constituere videntur.

An species diversae vere statuendae sint, anceps haereo. Sed, opinionibus & consuetudini medicorum aliquid concedere volens, peripneumoniae & pleuritidis quatenus, vel ex opinione medicorum vel ex propria observatione, eas distin-

non semper duro, aliquando molli;
dolore thoracis obtuso; respiratione
perpetuo difficili, saepe non nisi
trunco corporis erecto exercenda;
faciei tumidae colore purpureo; tus-
si plerumque humida, saepe cruenta.

Peripneumonia, S. G. 112. L. 34. V. 51.
Sag. G. 311. Boerh. 820. Juncker, 67.

1. Peripneumoniae idiopathicae sim- plices,

Peripneumonia pura sive vera *Auctorum*, S.
sp. 1.

Peripneumonia gastrica, S. sp. 11. Morgagn.
de caus. & sed. Epist. XX. art. 30. 31. *.

Variat gradu.

Peripneumonia catarrhalis, S. sp. 6.

stinguere liceat, characteres specificas dedi. In-
terim tamen observari velim, inter illos morbos,
utcumque aliquando distinctos, limites accuratos
plerumque non ponendos esse.

* Ad peripneumoniam, an ad pleuritidem,
potius pertinet haec varietas, mihi non certo
constat,

Peripneumonia notha *, *Sydenh.* sect. 6. cap.
4. *Boerh.* 867. *Morgagni* de caus. & sed.
Epist. XXI. 11.—15.

* Peripneumoniam *notham* a *vera* gradu tantum differre opinor; ideoque uti varietas hic apposui. In eo quidem differre puto, quod in peripneumonia *notha* inflammatio sit lenior, & affluxus humorum in pulmones copiosior, quam in *vera*. Cum autem in *notha* symptomata pyrexiae, doloris, dyspnoeae, & tussis, vario gradu & variatione conjuncta, adesse possint, minime mirandum si hujus morbi apud diversos auctores descriptiones parum uniformes sint, & necne morbus sub titulo peripneumoniae *nothae* a diversis auctoribus descriptus idem revera sit, dubia quaedam moverit doctissimus MORGAGNI. Perpensis tamen omnibus de hac re dictis, & cum observationibus pluribus apud ipsos aegros factis collatis, nihil dubito quin morbus a SYDENHAMO & BOERHAAVIO, sub titulo *peripneumoniae nothae* descriptus, unus idemque sit, nec ab eo morbum a VALSALVA in FRANCISCO CORALIO, vel morbum in celebri ANTONIO VALISNERIO, ab ipso MORGAGNI observatum re ipsa diversum fuisse puto. Vide First Lines of the Practice of Physic, edit. 1784. §. CCCLXXVI.

2. Peripneumoniae idiopathicae complicatae febre *.

Peripneumonia putrida, S. sp. 2. †.

Peripneumonia ardens, S. sp. 3.

Peripneumonia maligna, S. sp. 4.

Peripneumonia typhodes, S. sp. 5.

Amphimerina peripneumonica, S. sp. 15.

3. Peripneumoniae symptomticae.

Peripneumonia arthritica, S. sp. 7.

Peripneumonia exanthematica, S. sp. 9.

Peripneumonia phthisicorum, S. sp. 8.

Peripneumonia hydrophobica, S. sp. 10.

Peripneumonia rachialgica, S. sp. 12.

* Cum morbi diversi simul complicati sint, saepe quis illorum pro morbo primario habendus fit dubitari potest; nec in hac re me ubique recte judicatum iri spondeo. In quibusdam mei ipsius iudicio usus sum; in plerisque vero SAUVAGESIUM secutus sum. Sufficere plerumque ratus ob oculos studiosorum complicationes istas quomodocunque ponere.

† SAUVAGESIUM, ut soleo, secutus, hanc & tres sequentes species quasi diversas recensui, cum tamen pro una eademque habere vellem.

II. Pneumonia (*pleuritis*) pulsu duro; dolore, plerumque lateris, pungente, sub inspiratione praesertim aucto; decubitu in latus molesto; tussi dolentissima, initio sicca, postea humida, saepe cruenta.

Pleuritis, S. G. 103. L. 27. V. 50. Sag. G. 303. Boerh. 875. Junck. 67.

Paraphrenesis, S. G. 102. L. 26. *.

* In morbo qui vulgo *paraphrenesis* vel *paraphrenitis*, & rectius a SAGARO *diaphragmitis*, appellatur, pleurae super diaphragma extensae inflammationem adesse, & in ea morbum consistere agnoscunt medici omnes; non recte igitur uti genus a pneumonia diversum recensuerunt Nosologi.

Nec quidem pro diversa a pleuritide specie recenseri potest; cum plerumque nulla alia praeter illa pleuritidis symptomata ostendit. Quae a plurimis huic morbo tributa sunt, risus nempe sardonicus, & delirium phreniticum, certe non semper adsunt. Primum, quod nunquam vidi, certe rarissimum est; & posterius, alias etiam pneumoniae species saepe comitatur, nec tantum a parte pleurae inflammata, quantum a gradu pyrexiae, vel diathesis phlogisticae, pendere videtur.

Paraphrenitis, V. 55. *Boerh.* 907.

Diaphragmitis, *Sag. G.* 304.

I. Pleuritides idiopathicae simplices.

Pleuritis vera, S. sp. 1. *Boerh.* 875. *Verna* princeps morb. acut. pleuritis, L. 1. cap. 2. 3. *Zeviani* della parapleuritide, cap. 3. *Morgagn.* de sed. & caus. morb. Ep. XX. art. 56. XXI. 45. *Wendt.* de pleuritide, apud *Sandifort.* Thes. II.

Pleuritis pulmonis, S. sp. 2. *Zevian.* dell. parapleur. III. 28. &c.

Pleuripneumonia, plero peripneumonia, peripneumo pleuritis *Auctorum.* *Baronius* de pleuripneumonia.

III. *Halleri* opuscul. patholog. ob. 13. *Morgagn.* de sed. & caus. Epist. XX & XXI. passim. *Cleghorn* Minorca, p. 247. *Triller* de pleuritide, aph. 1 2 3. cap. 1. 8. *Huxham* Dis. on pleurifies, &c. chap. 1. III. *Pringle* Diff. of the army, p. 147.

Pleuritis convulsiva, S. sp. 13. *Bianch.* Hist. hep. vol. 1. p. 234.

Pleuritis hydrothoracica, S. sp. 15. *Morgagn.* de caus. & sed. XX. 34.

Pleuritis dorsalis, S. sp. 3. *Verna*, P. III. cap. 8.

Pleuritis mediastini, S. sp. 4. *P. Sal.* Div. de affect. part. cap. 6. *Friend*, Hist. Med. de Avenzoare.

Mediastina, V. 52.

62 GENERA MORBORUM

Pleuritis pericardii, S. sp. 5. *Verna*, P. III. cap. 9.

Parapleuritis *Zeviani* della parapleuritide.

Pleurodyne, parapleuritis, S. sp. 19.

Paraphrenesis diaphragmatica, S. sp. 1. *De Haen*, Rat. med. l. 7. III. pag. 31.

Paraphrenesis pleuritica, S. sp. 2.

Paraphrenesis hepatica, S. sp. 3.

De inflammatione mediastini, pericardii, & diaphragmatis Vide *Morgagn.* de caus. & sed. VIII. 13. XXI. 35. 36. 46. XLV. 16. *Van Swieten* ad *Boerh.* 913.

II. Pleuritides complicatae.

1. Febre.

Pleuritis biliosa, S. sp. 7.

Pleuritis erysipelatosae, S. sp. 11.

Pleuritis biliosa, *Bianch.* Hist. hep. vol. I. p. 236.

Pleuritis putrida, S. sp. 9.

Synochus pleuritica S. sp. 5.

Pleuritis pestilens, S. sp. 16.

Pleuritis miliaris, S. sp. 20.

2. Catarrho.

Pleuritis catarrhalis, S. sp. 10.

Pleuritis lymphatica, *Bianch. Hist. hep. I.*
p. 233.

III. Pleuritides symptomaticae.

Pleuritis traumatica, S. sp. 6.

Pleuritis verminosa, S. sp. 8. *Verna pleur. p.*
I. cap. I. P. III. cap. II. Morgagn. de
sed. & caus. XXI. 43. 44.

Pleuritis stomachalis, *Bianch. Hist. hep. I. p.*
232. Pleurodyne verminosa, S. sp. 2.

Pleuritis lactea, S. sp. 17.

Pleuritis Polonica, S. sp. 18.

IV. Pleuritides falsae.

Pleuritis hepatica, S. sp. 12. *Panarol. Pentac.*
I. obs. 37.

Pleuritis splenica, S. sp. 19.

Pneumoniae sequelae sunt.

V O M I C A.

Post pneumoniam, resolutione quadam
non terminatam, dyspnoea & tussis
perstantes, cum decubitu in latus
sanum difficili, & febre hectica.

Vomica *Boerh.* 835. *Junck.* 35. *.

Pleurodyne vomica, S. sp. 21.

EMPYEMA.

Post pneumoniam suppuratione terminatam, saepe post vomicam remissio doloris, dum persistant dyspnoea, tussis, decubitus difficilis, & febris hectica, saepe cum sensu liquoris in pectore fluctuantis, & signis hydrothoracis.

Varietates ex SAUVAGESIO, licet non semper distinguendas, hic subjungimus.

Empyema a peripneumonia, S. sp. 1.

Empyema a vomica, S. sp. 2.

Empyema pleurae, S. sp. 3.

Empyema mediastini, S. sp. 4.

Empyema diaphragmatis, S. sp. 5.

Empyema intercostale, S. sp. 6.

* Vomicam vocamus quam vomicam clausam appellant medici, & inde character noster. Characteres autem vomicae apud LINNAEUM & VOGELIUM vomicam apertam tantum respiciunt; ideoque ad illos auctores hic non referimus.

G. XIII. CARDITIS*.

Pyrexia; dolor in regione cordis;
anxietas; spiritus difficilis; tussis;
pulsus inaequalis; palpitatio; syn-
cope.

Carditis, S. G. III. V. 54.

Pericarditis, V. 53.

I. Idiopathica.

Carditis spontanea, S. sp. 1. *Senac. Traité de
coeur* L. IV. chap. 7. *Meckel, Mem. de
Berlin*, 1756.

Erysipelas pulmonis, *Lomm. Observ. Lib. II.*

II. Symptomata.

Carditis traumatica, S. sp. 2. *Senac. ibid.*
chap. 6.

* Recte omnino dixit VOGELIUS *Carditidis
symptomata fere eadem esse ut in peripneumonia, sed
graviora*, & ita etiam sensisse videtur LINNAEUS,
cum apud illum neque *Carditis*, neque *Pericar-
ditis*, inter morbos phlogisticos recensetur. Cer-
te novimus, pericardium saepe inflammatum
fuisse sine aliis praeter peripneumoniae signis.

G. XIV. PERITONITIS.

Pyrexia : dolor abdominis , corpore erecto auctus ; absque propriis aliarum phlegmasiarum abdominalium signis .

Si signa darentur quibus dignosci queant sequentes , pro speciebus peritonitidis recenseri possent .

I. Peritonitis (*propria*) in peritonaeo strictius dicto , sive in peritonaeo , abdomen intus succingente .

Peritonitis , V. 62. *Lieutaud.* Hist. anat. med. L. 1. obs. 3. *Raygerus* apud eund. L. 1. obs. 341. *Morgagn.* de sed. LVII. 20.

II. Peritonitis (*omentalis*) in peritonaeo per omentum extenso .

Epiplöitis , S. G. 106. *Sag.* G. 308. *.

* Tum epiplöitis , tum Mesenteritis , ut Peritonitidis species hic recensetur , non quam quod ejusdem continuæ membranæ sint affectiones , quam quod nulla fere signa dari possunt , quibus a peritonitide , strictius dicta , dignosci queant .

Omentitis, V. 61.

Omenti inflammatio, *Boerh.* 958. & *Ill. Var.*
Swieten Comm. Stork. Ann. med. I. 132.
Hulme on the puerperal fever.

III. Peritonitis (*mesenterica*) in peritonaeo, per mesenterium extenso.

Mesenteritis, V. 60.

Enteritis mesenterica, S. sp. 4.

G. XV. GASTRITIS.

Pyrexia typhodes; anxietas; in epigastrio ardor & dolor, ingestis quibuslibet auctus; vomendi cupiditas, & ingesta protinus rejecta; singultus.

Gastritis, S. G. 104. L. 28. V. 56. *Sag.*
 G. 306.

Ventriculi inflammatio, *Boerh.* 951.

Febris stomachica inflammatoria, *Hoffm.* II.
 120.

I. Idiopathicae.

1. A causis internis.

A. Gastritis (*phlegmonodea*) dolore acuto , pyrexia vehementi * .

Gastritis legitima , S. sp. 1. *Eller* , de cogn. & cur. morb. Sect. XI. *Haller* , obs. 14. hist. 3. *Lieut.* Hist. anat. med. L. 1. 74.

Gastritis erysipelatosae , S. sp. 4. † .

Cardialgia inflammatoria , S. sp. 13. *Tralles* de opio , sect. II. p. 231.

2. A causis externis .

Gastritis a veneno , S. sp. 3.

B. Gastritis (*erythematica*) dolore , & pyrexia lenioribus , rubore erysipelatoso in faucibus apparente .

* Tum gastritis , tum enteritis duarum esse specierum , quarum una *phlegmonodea* , altera *erysipelatosae* dici potest , mihi ex pluribus observationibus satis certo constat ; & ejusmodi species itaque hic recensui , etsi fatendum sit , gastritidis *erysipelatosae* , & magis adhuc enteritidis *erysipelatosae* , signa saepe obscura & incerta esse . De his vero monere volui ut diligentius inquirant posterius .

† Quam hic gastridem *erysipelatosam* dixit SAUVAGESIUS , omnino *phlegmonodeam* esse mihi videtur .

II. Symptomaticae .

Gastritis exanthematica , S. sp. 5.

Gastritis herniosa , S. sp. 7.

De gastritide sternocostali , S. sp. 6. non liquet .

G. XVI. ENTERITIS .

Pyrexia typhodes ; dolor abdominis
pungens , tendens , circa umbili-
cum torquens , vomitus ; alvus per-
tinaciter adstricta .

Enteritis , S. G. 105. L. 29. V. 57. Sag. G.
307.

Intestinorum inflammatio , Boerh. 959.

Febris intestinorum inflammatoria ex mesente-
rio Hoffm. II. 170.

I. Idiopathicae .

Species sunt ,

1. Enteritis (*phlegmonodaea*) dolo-
re acuto , pyrexia vehementi , vo-
mitu & alvo adstricta .

Enteritis iliaca , S. sp. 1.

70 GENERA MORBORUM

Enteritis colica, S. sp. 2. *Boerh.* 963.

2. Enteritis (*erythematica*) dolore & pyrexia lenioribus, sine vomitu, & cum diarrhoea.

Species symptomaticae.

Enteritis flatulenta, S. sp. 3.

Enteritis enterocelica, S. sp. 5.

G. XVII. HEPATITIS.

Pyrexia; hypochondrii dextri tensio & dolor, saepe pungens pleuritici instar, saepius obtusus; dolor ad claviculam & summum humeri dextri; decubitus in sinistrum latus difficilis; dyspnoea; tussis sicca; vomitus; singultus *.

* Inter symptomata hepatitidis, *colorem faciei flavescentem*, posuit tum SAUVAGESIUS, tum SAGARUS, & hic etiam addit, *urinas icteritias, biliosas, & serum sanguinis missi & crusta subflava*; sed haec symptomata bilis regurgitantis vel resorptae rectius a LINNAEO & VOGELIO omissa fuisse censeo; nam ejusmodi symptomata non tantum non perpetua, sed etiam rarissima sunt.

Hepatitis, S. G. 113. L. 35. V. 58. Sag. G. 312. Boerh. 914. Hoffm. II. 14. Junck. 66. Macb. p. 446.

Variat.

I. Acuta signis in caractere dictis dignoscenda.

II. Chronica. Haec saepe nulla quibus dignoscatur signa praebet; aliquando tamen eandem adesse suspicari potest, ex hepatiditis causis quibusdam praegressis, ex sensu quodam plenitudinis & gravitatis in hypochondrio dextro, ex doloribus plus minusve pungentibus in eadem parte subinde perceptis, ex dolore quodam a presso hypochondrio dextro vel a decubitu in latus finistrum sentito, & denique ex pyrexia leviori cum dictis signis subinde infestante.

Sauvagesii species sunt,

72 GENERA MORBORUM

Hepatitis erysipelatosæ, S. sp. 1. *.

Hepatitis pleuritica, S. sp. 2. *Bianc. Hist. hep.*
tom. I. p. 388.

Pleuritis hepatica, S. sp. 12..

Hepatitis cystica, S. sp. 4. †.

Hepatitis obscura, S. sp. 5.

Pro specie male recensetur morbus
secundarius.

* De erythemate vel erysipelate, quod vocant, viscerum, minus recte sensisse medicos censeo; nam, me saltem iudice, erythema non nisi superficies illas internas quas tegit epithelion & tunica villosa, epidermidi externae continua & analogæ, afficere potest. Nullum igitur erysipelas pulmonis, de quo scripsit LOMMIUS, Observ. lib. 2. agnosco; nec hepatitidem quandam a SAUVAGESIO hic erysipelatosam recte dictam esse puto, & hepatitidem quidem ex AMTO hic descriptam revera phlegmonodeam fuisse credo.

† Quin ex contusione vel aliis causis oriri possit inflammatio cystidis felleae, vel ductus choledochi, nullus dubito; sed quibus signis cognosci queat, nisi in uno casu, non novi. In ictero, scilicet, cum dolore in regione epigastrica acuto, a calculo, ut videtur, in ductu choledochi haerente, inflammationem ductus cystici saepe ortam fuisse, omnino censendum, & ne oriatur semper cavendum.

Hepatitis suppurans, S. sp. 6. *Cheston's Pathol.*
 Inq. Chap. III. Sect. 2. & app. Case 12.
 Hepatalgia apostematosa, S. sp. 7.

G. XVIII. SPLENITIS.

Pyrexia; hypochondrii finistri tensio;
 calor, tumor, & dolor pressu auc-
 tus; absque signis nephritidis.

Splenitis, S. G. 114. L. 36. V. 59. *Junck.*
 67. *Sag. G.* 313. *Macb.* p. 448.
 Lienis inflammatio, *Boerh.* 958. & ill. *Van*
Swieten. Comm.

Una tantum species recensetur.

Splenitis phlegmonodea, S. sp. 1. *Forest.* L. XX.
 Obs. 5. 6. *De Haen* apud *Van Swieten.* p. 958.
 Pleuritis splenica, S. sp. 19.
 Splenalgia suppuratoria, S. sp. 3.

G. XIX. NEPHRITIS.

Pyrexia; dolor in regione renis, saepe
 ureteris iter sequens; mictio
 frequens urinae, vel tenuis decoloris,
 vel ruberrimae; vomitus; cru-
 ris stupor; testiculi ejusdem lateris
 retractio aut dolor.

Nephritis, S. G. 115. L. 37. V. 65. *Sag. G.* 314.

Species

I. Idiopathica. Spontanea.

Nephritis vera, S. sp. 1.

II. Symptomaticae.

Nephritis calculosa, S. sp. 2.

Nephralgia calculosa, S. sp. 1.

Nephralgia arenosa, S. sp. 2.

Nephralgia purulenta, S. sp. 7. *Cheston's Inq.*
Chap. II.

Nephralgia arthritica, S. sp. 3.

G. XX. CYSTITIS.

Pyrexia; hypogastrii tumor & dolor;
mictio frequens dolorifica, vel is-
churia; tenesmus.

Cystitis, S. G. 108. L. 31. V. 66. *Sag. G.* 309.

Inflammatio vesicae, *Hoffm.* II. 157.

Species sunt,

I. A. causis internis.

Cystitis spontanea, S. sp. 1.

II. A causis externis.

Cystitis a cantharidibus, S. sp. 2.

Cystitis traumatica, S. sp. 3.

G. XXI. HYSTERITIS.

Pyrexia; hypogastrii calor, tensio, tumor, & dolor; os uteri tactu dolens; vomitus.

Hysteritis, L. 38. V. 63.

Metritis, S. G. 107., Sag. G. 315.

Inflammatiō & febris uterina, Hoffm. II. 156.

Species sunt,

Metritis puerperarum, S. sp. 1.

Metritis typhodes, S. sp. 2.

Metritis lactea, S. sp. 3.

G. XXII. RHEUMATISMUS.

Morbus ab externa, & plerumque evidente causa; pyrexia; dolor circa articulos, musculorum tractum sequens, genua & reliquos majores, potius quam pedum vel manuum articulos, infestans, calore externo auctus.

76 GENERA MORBORUM

Rheumatismus, S. G. 185. L. 62. V. 138.

Boerh. 1490. *Junck.* 19.

Dolores rheumatici & arthritici, *Hoffm.* II. 317.

Myositis, *Sag.* G. 301.

Lumbago, S. G. 212. V. 138. *Sag.* 169.

Ischias, S. G. 213. V. 138. *Sag.* 170.

Pleurodyne, S. G. 148. V. 138. *Sag.* 254.

Macb. p. 511.

Species idiopathica,

Rheumatismus acutus, S. sp. 1.

Rheumatismus vulgaris, S. sp. 2.

Variat sede.

A. In musculis lumborum.

Lumbago rheumatica, S. G. 212. sp. 1.

Nephralgia rheumatica, S. sp. 4.

B. In musculis coxendicis.

Ischias rheumaticum, S. G. 213. sp. 10.

C. In musculis thoracis.

Pleurodyne rheumatica, S. G. 148. sp. 3.

Pleuritis spuria, *Boerh.* 878.

Species symptomaticae.

Lumbago plethorica, S. sp. 3.

Ischias sanguineum, S. sp. 2.

Pleurodyne plethorica, S. sp. 1.

Rheumatismus hystericus, S. sp. 7.

Ischias hystericum, S. sp. 3.

Pleurodyne hystERICA, S. sp. 6.

Rheumatismus saltatorius, S. sp. 8.

Pleurodyne flatulenta, S. sp. 4.

Pleurodyne a spasmate, S. sp. 9.

Rheumatismus scorbuticus, S. sp. 4.

Lumbago scorbutica, S. sp. 5.

Pleurodyne scorbutica, S. sp. 11.

Ischias syphiliticum, S. sp. 7.

Pleurodyne venerea, S. sp. 5.

Lumbago sympathica, S. sp. 13.

a mesenterii glandulis induratis,

a pancreate tumido, purulento, schirroso, putri,

ab induratis pyloro, vena cava, pancreate,

a rene schirroso, putrefacto,

ab abscessu circa venae cavae bifurcationem,

a vermibus intra renes.

Lumbago a saburra, S. sp. 8.

Pleurodyne a cacoehylia, S. sp. 7.

Rheumatismus saltatorius verminosus, S. sp. 8.

Ischias verminosum, S. sp. 8.

Pleurodyne verminosa S. sp. 2.

Rheumatismus metallicus, S. sp. 10.

Lumbago a hydrothorace, S. sp. 14.

Lumbago pseudoischuria, S. sp. 16.

Lumbago ex aneurismate, S. sp. 11.

Pleurodyne ex aneurismate, S. sp. 10.

Pleurodyne a rupto oesophago, S. sp. 20.

Pleurodyne rachitica, S. sp. 13.

Ischias a sparganosi, S. sp. 5.

Pleurodyne catarrhalis, S. sp. 14.

Pleurodyne phthifica, S. sp. 8.

Rheumatismus necroseos, S. sp. 14.

Rheumatismus convulsivus, S. sp. 15.

Ischias gravidarum, S. sp. 4.

Lumbago partus, S. sp. 7.

Lumbago a nisu, S. sp. 10.

Ischias a subluxatione, S. sp. 9.

Rheumatismus dorsalis, S. sp. 11.

Lumbago a satyriasi, S. sp. 15.

Rheumatismus febricosus, S. sp. 9.

Lumbago febrilis, S. sp. 4.

Pleurodyne febricosa, S. sp. 15.

Rheumatismus miliaris, S. sp. 12.

Lumbago miliaris, S. sp. 9.

Pleurodyne miliaris, S. sp. 16.

Rheumatismi sequela est,

ARTHRODYNIA*.

Post rheumatismum, nisum violentum vel subluxationem; dolores artuum vel musculorum, sub motu praesertim, aucti, plus minusve fugaces, calore lecti vel alio externo levati; artus debiles, rigidi, facile, & saepe sponte frigescentes; pyrexia nulla; tumor plerumque nullus.

Rheumatismus chronicus *Auctorum*.

Lumbago & ischias aliquando morbi

* Si, ut quidam statuunt, rheumatismus chronicus ab acuto, genere omnino diversus sit, nomen simplex, uti genus omne, habere oportet, & hujusmodi nec ineptum, ut puto, imposui. Porro, cum pro sequela rheumatismi acuti vel rheumatismi simpliciter dicendi, rheumatismum chronicum dictum semper habeo, & cum inter utrumque morbum saepe limites vix statuendi sint, ideoque pro diverso genere rheumatismum chronicum recensere vix potui; rheumatismus tamen chronicus exquisitus ab acuto natura adeo diversus evadit, & medelam adeo diversam exposcit, ut merito nomine prorsus diverso insigniri possit; & si quis pro genere etiam diverso ponere velit, per me profecto licet.

80 GENERA MORBORUM

acuti, sed cum saepius chronici
sint, plerumque ad hunc locum
pertinent.

Lond. Med. Obs. IV. 5.

G. XXIII. ODONTALGIA *.

* In priori Nosologiae methodicae nostrae editione, Odontalgiam pro rheumatismi specie habui, ac recensui; sed, cum eam a rheumatismo alio quovis causam prorsus diversam, acre, scilicet, membranas sensibiles irritans, habere observaverim, pro genere, a rheumatismo diverso, etiam habere vellem, & hic itaque uti genus diversum posui.

Etiam si odontalgiam a frigore & aliis irritamentis aliquando suscitari videtur, cariem dentium, diathesin phlogisticam inducentem, semper subesse puto. Sunt fortassis alii morbi, ab acri irritante orti, qui rheumatismum exacte satis referunt; sed de iis nobis non constat. Si tamen revera existeret, ad mentem Clariss. D. COTTUNNII, *Ischias nervosa*, rheumatismi ab acri nervos irritante orti exemplum aliud haberemus; sed neque phaenomena a Cottunnio relata, neque ratio medendi, neque sectiones cadaverum, ejusmodi morbum unquam existisse mihi probant; ideoque neque hic, neque alibi, *Ischiadem nervosam Cottunnii* inter rheumatismi species recensui.

Rheumatismus vel arthrodynia maxillarum, a carie dentium.

Odontalgia, S. G. 198. L. 45. V. 145. Sag. G. 157. Junck. 25. Macb. 509.

Odontalgia, five rheumatismus odontalgicus, Hoffm. II. 330.

Varietates ex Sauvagesio sunt,

Odontalgia cariiosa, S. sp. 1.

Odontalgia scorbutica, S. sp. 4.

Odontalgia catarrhalis, S. sp. 3.

Odontalgia arthritica, S. sp. 6.

Odontalgia gravidarum, S. sp. 2.

Odontalgia hysterica, S. sp. 3.

Odontalgia stomachica, S. sp. 9.

G. XXIV. PODAGRA*.

Morbus haereditarius, oriens sine causa externa evidente, sed praecedente plerumque ventriculi affectione insolita; pyrexia; dolor ad articu-

* *Arthritis* nomen, utpote apud medicos ambiguum, rejeci, & *podagra* nomine, utpote typum morbi praecipuum notante, cum celebri BOERHAAVIO usus sum.

lum, & plerumque pedis pollicis, certe pedum & manuum juncturis, potissimum infestus; per intervalla revertens, & saepe cum ventriculi, vel aliarum internarum partium, affectionibus alternans.

Podagra, V. 175. *Boerh.* 1254.

Febris podagrica, V. 69.

Arthritis, S. G. 183. L. 60. V. 139. *Sag. G.* 142. *Macb.* p. 487. *Lond. Med. Obs.* VI. 20.

Dolor podagricus & arthriticus verus, *Hoffm.* II. 339.

Dolores arthritici, *Hoffm.* II. 317.

Affectus spastico arthritici, *Junck.* 46.

Recte forsitan SAUVAGESIUS, more sibi insolito, hujus morbi non nisi unicam esse speciem affirmavit, sed varietates sequentes notari possunt.

I. Podagra (*regularis*) cum inflammatione artuum satis vehementi, per aliquot dies persistente, & paulatim cum tumore, pruritu, & desquamatione partis, recedente.

Arthritis podagra, S. sp. 1.

Arthritis rachialgica, S. sp. 11. *.

Arthritis aestiva, S. sp. 4.

II. Podagra (*atonica*) cum ventriculi vel alius partis internae atonia, & vel sine expectata aut solita artuum inflammatione, vel cum doloribus artuum lenibus tantum & fugacibus, & cum dyspepsia vel aliis atoniae symptomatis, subito saepe alternantibus.

Arthritis melanconica, S. sp. 6.

Arthritis hiemalis, S. sp. 2.

Arthritis chlorotica, S. sp. 5.

Arthritis asthmatica, S. sp. 9.

III. Podagra (*retrograda*) cum inflammatione artuum subito receden-

* Ut solitus sum, SAUVAGESII varietates, si-
ve species quas vocat, hic appono; sed tum
quod species ejus non semper bene definitae sint,
tum quod podagra regularis & atonica a se in-
vicem non semper prorsus disjungantur, in ap-
ponendis loco idoneo SAUVAGESII speciebus, me
ubique accuratum fore non spondeo.

te, & ventriculi vel alius partis internae atonia mox insecuta.

IV. Podagra (*aberrans*) cum partis internae inflammatione, vel non praegressa, vel praegressa, & subito recedente, inflammatione artuum.

Conjungitur aliquando aliis morbis podagra.

Arthritis rheumatica, S. sp. 3.

Arthritis scorbutica, S. sp. 7.

Arthritis syphilitica, S. sp. 8.

Ad podagram nequaquam pertinere videntur sequentes.

Arthritis rachitica, S. sp. 13.

Arthritis Americana, S. sp. 14.

Arthritis Bahamensis, S. sp. 15.

G. XXV. ARTHROPUOSIS*.

* Cum neque rheumatismum neque podagram in apostema unquam abire credo, est hic morbus ab utroque certe diversus, ideoque pro genere peculiari recensendus. Utinam character ad eum a rheumatismo, arthrodynia, arthrocace, & phlogosi, distinguendum, ubique satis certo adhibendus, dari posset.

Dolores artuum vel partium musculosarum, saepe post contusionem profundam, obtusi, diuturni; tumor vel nullus vel modicus, & diffusus; phlogosis nulla; pyrexia primum lenis, tandem hectica, & simul partis apostema.

Lumbago psoadica, S. sp. 6. *Fordyce*, *Practice of Physic*, P. II. pag. 70. *Cheston*, App. Case 4. & 5.

Lumbago apostematosa, S. sp. 12.

Lumbago ab arthrocace, S. sp. 17.

Ischias ex abscessu, S. sp. 6.

Morbus coxarius, *De Haen*, *Rat. Med.* Vol. I. C. xxxii.

O. III. EXANTHEMATA.

Morbi contagiosi, semel tantum in decursu vitae aliquem afficientes; cum febre incipientes; definito tempore apparent phlogoses, saepe plures, exiguae per cutem sparsae*.

* Quo caractere recte definiri, & quibus limitibus circumscribi debeat hic ordo, admodum in-

Exanthemata, *Sag.* Cl. X.

incertum est. Si eruptiones enim a contagione specifica ortae, solae pro exanthematis, & morbis huius ordinis, habendae sint; certe eruptiones a nulla contagione specifica, sed a quodam febris statu solum, pendentes, inter exanthemata genuina nequaquam recensendae sunt. Ita *petechia* a nobis omittitur, & forsitan tum *miliaria* tum *aphtha* omittenda esset. Dein, cum exanthemata pleraque contagiosa sint, & non nisi semel in decursu vitae aliquem afficiant, omnino idoneum videtur ut haec ab eruptionibus non contagiosis, quae saepe in decursu vitae aliquem afficiant vel afficere possint, rite distinguantur. Variola igitur & erysipelas minus recte sub eodem ordine collocantur. Denique, cum eruptiones in morbo quodam non semper ejusdem sint formae, nec semper, nec certo quovis morbi die, in illo morbo compareant, an ejusmodi morbus inter exanthemata recensendus sit, merito dubitari potest; ideoque an pestis ad exanthematum, an ad febrium ordinem, referri debeat, dubito.

De hisce omnibus utiliter fortassis disputari potest; de iisdem vero certo statuere vix ausim; quod mihi tamen in Nosologia maxime idoneum esse videtur id ex caractere quem dedi satis patebit.

Cum autem ad characteres generum & specierum, ordinis character non omnino necessarius sit, hunc quodammodo neglexi, & hic morbos

Phlegmasiae exanthematicae, S. Cl. III. O. I.

Morbi exanthematici, L. Cl. I. O. II.

Febres exanthematicae, V. Cl. I. O. II.

G. XXVI. VARIOLA.

Synocha contagiosa cum vomitu, &
ex epigastrio pressio, dolore.

Tertio die incipit, & quinto finitur
eruptio papularum phlegmonodea-
rum, quae, spatio octo dierum,
in suppurationem, & in crustas de-
mum abeunt, saepe cicatrices de-
pressas, five foveolas in cute, re-
linquentes.

Variola, S. G. 92. L. 3. Sag. G. 290.

Febris variolosa, V. 35. Hoffm. II. 49.

Variolae, Boerh. 1371. Junck. 76.

Species sunt,

I. Variola (*discreta*) pustulis paucis,
discretis, circumscriptione circulari-

a Nosologis pro exanthematis habitos plerosque
recensui.

bus, turgidis; febre, eruptione facta, protinus cessante.

Variola discreta benigna, S. sp. 1.

Variolae regulares discretæ, Sydenh. Sect. III. cap. 2.

Variolae discretæ simplices, Helvet. obs. sp. 1.

Variola discreta complicata, S. sp. 2. Helv. sp. 2.

Variolae anamolæ, Sydenh. Sect. IV. cap. 6.

Variola discreta dysenteriodes, S. sp. 4. Sydenh. Sect. IV. cap. 1.

Variola discreta vesicularis, S. sp. 5.

Variola discreta crystallina, Mead de variol. cap. 2.

Variola discreta verrucosa, S. sp. 6. Mead ibid.

Variola discreta filiquosa, S. sp. 7. Friend Oper. p. 358.

Variola discreta miliaris, S. sp. 8. Helvet. obs. sp. 3.

II. Variola (*confluens*) pustulis numerosis, confluentibus, circumscriptione irregularibus, flaccidis, parum elevatis; febre post eruptionem persistente.

Variola confluens, S. sp. 9.

Variolae regulares confluentes, ann. 1667. Sydenh. Sect. III. cap. 2.

Variolae confluentes simplices, Helvet. obs. sp. 1.

Variola confluens crystallina, S. sp. 10.

Variola Japonica, *Kempfer*.

Vesiculae Divae Barbarae, *C. Pis.* obs.

149. *.

Variola confluens maligna, *Helvet.* obs. sp. 1.

Variola confluens cohaerens, S. sp. 11.

Variola confluens maligna, *Helvet.* sp. 2.

Variola confluens nigra, S. sp. 12. *Sydenh. Sect.*

V. cap. 4.

Variola confluens maligna, *Helvet.* sp. 3.

Variola sanguinea, *Mead* de variolis, cap. 2.

Variola confluens corymbosa, S. sp. 13.

Variola confluens maligna, *Helvet.* sp. 4.

G. XXVII. VARICELLA.

Synocha.

Papulae post brevem febriculam erumpentes, in pustulas variolae similes, sed vix in suppurationem euntes; post paucos dies in squamulas, nulla cicatrice relicta, desinentes.

Varicella, V. 42.

Variola lymphatica, S. sp. 1.

* Pro specie variolae, has vesiculas hic posuit SAUVAGESIUS. Sed vesiculae a Pisone descriptae potius ad pemphigum pertinere mihi videntur.

Anglis, the CHICKEN-POX, *Edinb. Med. Essays*, Vol. II. Art. 2. near the end. *Herberden. Med. Transact.* Art. 17.

G. XXVIII. RUBEOLA.

Synocha contagiosa cum sternutatione, epiphora, & tussi sicca, rauca.

Quarto die, vel paulo serius, erumpunt papulae exiguae, confertae, vix eminentes, & post tres dies in squamulas furfuraceas minimas abeunt.

Rubeola, S. G. 94. L. 4. *Sag.* 293.

Febris morbillosa, V. 36. *Hoffm.* II. 62.

Morbilli, *Junck.* 76.

I. Rubeola (*vulgaris*) papulis minimis, confluentibus, corymbosis, vix eminentibus.

Rubeola vulgaris, S. sp. 1.

Morbilli regulares, *Sydenh. Sect.* IV. cap. 5.

Lond. Med. Obs. IV. 19. 20.

Variat

1. Symptomatis gravioribus, & decursu minus regulari.

Rubeola anomola, S. sp. 2.

Morbilli anomali, Sydenh. Sect. V. cap. 3.

2. Comitante Cynanche.

Rubeola anginosa, S. sp. 4. *Edinb. Essays*,
Vol. V. art. 2.

3. Comitante diathesi putrida, Clar.
Watson, Lond. Med. Observ. Vol.
IV. Art. XI.

II. Rubeola (*variolodes*) papulis discretis eminentibus.

Rubeola variolodes, S. sp. 3. *

Scotis the NIRLES.

* SAUVAGESIUM secutus, hunc morbum hic indicavi, etsi multum dubito an recte ad rubeolam referendus sit. Non solum enim forma papularum plurimum differt, sed, quod majoris momenti esse videtur, est plerumque absque symptomatis catarrhalibus, rubeolæ adeo propriis.

G. XXIX. SCARLATINA.

Synocha contagiosa.

Quarto morbi die, facies aliquantum tumens; simul in cute passim rubor floridus, maculis amplis, tandem coalescentibus, post tres dies in squamulas furfuraceas abiens; superveniente dein saepe anasarca.

Scarlatina, S. G. 98. V. 39. Sag. G. 294.
Junck. 75.

Species sunt,

I. Scarlatina (*simplex*) nulla comitante cynanche.

Scarlatina febris, S. sp. 1. Sydenh. sect. VI. cap. 2.
Soc. Royale I. Mem. p. 10. Mæch. p. 380.

II. Scarlatina (*cynanchica*) cum cynanche ulcerosa*.

* Spatio quadraginta annorum Scarlatinam sexies vel septies in Scotia epidemicam observavi, & in unoquoque exemplo morbus illius speciei erat

Scarlatina anginosa, S. sp. 6. *Withering* on
the scarlet fever.

erat quam *Scarlatinam anginosam* vocat SAUVAGESIUS. Nos *Cynanchicam* appellavimus, ex eo quod ulceribus faucium internarum fere semper comitata fuit. Cum in plerisque aegris morbus *cynanchem malignam plurimum*, aliquando satis exacte referebat, nec unquam *scarlatinam epidemicam* in omnibus aegris simplicem esse viderim, saepe dubitavi annon *scarlatina* omnis sit *cynanchica*, & semper idem fere morbus ac *cynanche maligna*, supra inter *Phlegmasias* relata. Plures autem rationes in hanc sententiam ire non sinunt. Certe enim, testibus SYDENHAMO perspicacissimo & aliis, *scarlatina simplex*, sive nulla comitante *cynanche*, aliquando observata fuit, & datur, itaque contagio quaedam specifica efflorescentiam cutis *scarlatinam*, & hanc absque affectione quadam *cynanchica*, gignens. Quod, si aliquando etiam contagio sit, fauces afficiens, quae plerumque etiam *scarlatinam* gignat, hoc nihil praeterea mihi probare videtur, quam quod sit contagionum quarundam natura, ejusmodi ut simul tum fauces, tum cutem, afficere valeat. Cum tamen contagiones istae ita differre possint, ut altera cutem, altera fauces magis & primario afficere proclivis sit, hanc differentiam inter *scarlatinae* & *cynanchis malignae* contagionem semper inesse puto. In morbo epidemico, quem pro *Scarlatina* habui, aliquot aegrotantium sine *cynanche* quacunque erant; & in iis fere omnibus;

De scarlatina porriginosa, S. sp. 3. Sydenh. Sect. VI. Cap. 6. & Scarlatina variolode, S. sp. 5. nobis non liquet.

G. XXX. PESTIS.

Typhus maxime contagiosa, cum summa debilitate *.

Incerto morbi die, eruptio bubonum vel anthracum.

Pestis, S. G. 91. L. 2. Junck. 78.

bus; quibus adfuit cynanche, haec benigna admodum, ulcera tonsillarum, parva tantum nec serpentia, & plerumque pus bonum fundentia, exhibuit, & morbus raro funestus fuit. In cynanche vero maligna aegrotantes omnes in ipso morbi ingressu, cynanche correpti sunt, & haec fere semper ulcera maligna, foeda, serpentia, grangraenosa, ostendebat. Morbus porro, putredinis & debilitatis indicia plurima prodens, plerumque exitialis evasit.

* De charactere pestis, lites inter medicos saepe ortae sunt, nec facile dirimendae, ita ut character quibuscunque pestis casibus adhibendus dari possit; sed sufficiat characterem dedisse qui in plerisque adhiberi queat.

Febris pestilentialis, V. 33. *Hoffm.* II. 93.

Variat gradu.

Pestis benigna, S. sp. 2. Pestis Massiliensis
Class. 3. Traité de la peste, pag. 41. Ejus-
dem pestis, Cl. 5ta, Traité, p. 228.

Pestis remittens, S. sp. 9.

Pestis vulgaris, S. sp. 1. Pestis Massil. Cl. 2.
Traité, p. 38. Ejusd. Cl. 2. 3. & 4ta,
Traité p. 225. &c. Waldschmidt. de peste
Holsatica, apud *Halleri*, Diff. pract. tom.
V. Chenot de peste Transylvanica 1755,
1759. *De Haen*, Rat. med. Pars xiv. Car
de Mertens de peste Moscovense 1771. Sa-
moilowitz Memoire sur la peste de Moscou
1771. Ejusd. lettre sur l'experiences des
frictions glaciales pour la guerison de la
peste. Ejusd. mem. sur l'innoculation de la
peste. Unterricht vors volk gegen die pest.
Dantzic 1770. Muratorius Del Governo del-
la peste. Brescia 1721.

Pestis Aegyptiaca, S. sp. 11. *Alpin.* de med.
Aegypt.

Pestis interna, S. sp. 3. Pest. Massil. Cl. 1.
Traité, p. 37. 224.

Species dubiae sunt,

Pestis sporadica, S. sp. 4.

Pestis carbunculosa, S. sp. 5.

Pestis Siamaea, S. sp. 8.

Pestis scorbutica, S. sp. 10.

G. XXXI. ERYSIPELAS*.

Synocha duorum vel trium dierum,
plerumque cum somnolentia, saepe
cum delirio.

In aliqua cutis parte, saepius in fa-
cie, phlogosis *erythema*, G. VII.
sp. 2.

Erysipelas, S. G. 97. L. 10. *Sag.* G. 296.
Febris erysipelacea, V. 68. *Hoffm.* II. 98.
Febris erysipelatos. *Macb.* p. 382.

Species sunt,

I. Erysipelas (*vesiculosum*) erythema-
te, rubedine serpente, latum spa-

* Vox Erysipelas tum pro phlogosi erythema-
te, tum pro febre erysipelacea, a scriptoribus
medicis usurpatur, sed recte SAUVAGESIUS vi-
rium cutaneum; quod nullam febrem, nisi sym-
ptomaticam, sibi junctam habeat, erythema ap-
pellari, & erysipelas, tantum febris illa exan-
thematica, quam erythema sequitur, vocari velit.

Minus recte forsitan III. LINNAEUS erysipelas
pro protypo exanthematicorum habuit; inter ex-
anthemata enim, an recte, recipsetur ipsum ery-
sipelas dubitari potest.

tium occupante, & locis ejus quibusdam in vesiculas magnas abeunte.

Erysipelas rosa, S. sp. 1. *Sennert.* de febr. L. II. c. 15.

Febris erysipelatos, *Sydenham*, sect. VI. cap 5.

Erysipelas typhodes, S. sp. 2. *.

Erysipelas pestilens, S. sp. 5. **.

Erysipelas contagiosum, S. sp. 9.

II. Erysipelas (*phlyctaenodes* ***) ery-

* Haec non nisi varietas erysipelatis vesiculosi, gradu solum differens, esse videtur.

** Haec & sequens non nisi febres cum erythemate symptomatico videntur. Hic tamen notandum est, erysipelas saepe aliquid putridae & gangraenosae indolis prae se ferre; nec dubito quin erysipelas, quod in hac regione, plerumque diathesi phlogistica comitatur, aliquando, praesertim in regionibus calidioribus, cum diathesi putrida adsit; & forsitan duas erysipelatis species, inflammatoriam nempe & putridam, indicare potuissimus; sed de posteriori nobis non satis constat.

*** An haec species ad idem cum erysipelate vesiculoso genus recte referatur, dubito; sed judicent periti.

themate ex papulis pluribus, trunci corporis partes praecipue occupantibus, & protinus in phlyctænas, si-
ve vesiculas parvas, abeuntibus.

Erysipelas Zoster, S. sp. 8.

Zona, Anglis, The SHINGLES, *Ruffel* de ta-
be gland. p. 124. Hist. 35.

Zona ignea, *Hoffm.* app. tom. III. p. 426.

Herpes Zoster, S. sp. 9.

Symptomaticum.

Erysipelas a veneno, S. sp. 3.

Caeterae SAUVAGESII species ad ery-
thema pertinent.

G. XXXII. MILIARIA*.

* Inter medicos, speciatim Viennenses, de in-
dole morbi miliaris nuper acriter disputatum est;
& imprimis an unquam idiopathicus, an vero
semper symptomaticus sit, certatim quaeritur.
Quod nunquam idiopathicus sit, praeter opinio-
nem medicorum, a medio seculi decimi septimi
in hunc fere diem, omnium, & contra senten-
tiam medicorum hujus aevi quorundam spectabi-
lium, affirmare non ausim; sed cum experien-
tiam in hac re saepe fallacem, & medicos ple-
rosque

Synochus cum anxietate , frequenti

rosque imitatorum servum pecus fuisse noverim , dubitare cogor ; & , utcunque sit , morbum miliarem plerumque symptomaticum fuisse , ex observatione propria , per multos annos frequenti , certo novi . Nunquam contagiosum , nec manifesto epidemicum , quibusdam licet temporibus solito frequentiore , vidi . Morbis febrilibus quibuscunque , tum inflammatoriis tum putridis , aliquando adjungitur ; in nullis tamen , nisi regimine calido & sudoribus praeceuntibus , ortum , & in pluribus , regimine temperato , & sudoribus vitatis , morbum , alias expectandum , prorsus vitatum observavi . In quibusdam corporis partibus quasi arte excitatum aliquoties novi . Denique , cum contagionum specificarum plerarumque indolem materia , si qua datur , miliaris nequaquam imitetur , tum quod certo morbi die eruptionem non efficiat , tum quod non semel tantum , sed saepius in vitae decursu , hominem afficiat . De hujus igitur materiae naturae specifica , vel ad morbum quemvis idiopathicum gignendum apta , valde dubito . In hac re mecum sentientem experientissimum & peritissimum CAROLUM WHITE habere mihi gratulor . Vide *White on the Management of Lying-in Women* .

Cum autem in hac re me falli potuisse , facile agnosco , ne tamen alios simul fallerem , miliariam inter exanthemata hic recensui , & characterem ejus , quem quivis , hunc morbum pro

idio-

suspirio, sudore olido, & punctio-
nibus cutis.

Incerto morbi die erumpunt papulae
rubrae, exiguae, discretae, per to-
tam cutem, praeter faciem, cre-
brae, quarum apices, post unum
vel alterum diem, pustulas minimas,
albas, brevi manentes, ostendunt.

Miliaria, L. 7.

Miliaris, S. G. 95. Sag. G. 295.

Febris miliaris, V. 37.

Febris purpurata rubra & alba miliaris, Hoffm.
II. 68.

Febris purpurea seu miliaris, Junck. 75.

Germanis der FRIESEL. God. Welsch. Hist.
med. de novo puerperarum morbo, qui der
FRIESEL dicitur, Lips. 1655.

De hoc morbo scriptores praecipui
sunt.

Hamilton, de febr. miliar. 1710. Fantonus,
de febr. mil. 1747. Allioni de miliar.
1758. Fordyce, de febr. mil. 1748. Fischer.

idiopathico habens, dare voluerit, exhibui.
peritis quibusvis hanc rem certius dijudicandam
relinquens.

de febr. mil. 1767. *De Haen*, de divis. febr. 1760, & in *Ratio med. passim. Matt. Collin ad Baldinger de miliar.* 1764. Barail-
lon sur la fièvre miliaire, Soc. Royale I. Mem. p. 193. ibid. II. Hist. p. 198.

Gastellier sur la fièvre miliaire des femmes en couche Montargis 1779. Varnier sur la fièvre miliaire de Normandie, Soc. Royale III. Mem. p. 281.

Ad Idiopathicam, si qua datur, per-
tinent.

Miliaris benigna, S. sp. 1.

Miliaris maligna, S. sp. 2.

Miliaris recidivans, S. sp. 3.

Miliaris Germanica, S. sp. 5.

Symptomaticae manifesto sunt,

Miliaris Boia, S. sp. a.

Miliaris Britannica, S. sp. i.

Miliaris nova febris, *Sydenh Sched. monit.* S. sp. d.

Miliaris sudatoria, S. sp. e.

Miliaris nautica, S. sp. g.

Miliaris purpurata, S. sp. h.

Miliaris lactea, S. sp. c.

Miliaris puerperarum, S. sp. k.

Miliaris scorbutica, S. sp. l.

Miliaris critica, S. sp. b.

G. XXXII. URTICARIA *.

Febris amphemerina **.

Die secundo rubores maculosi, urticarum puncturas referentes, interdiu fere evanescentes, vespere cum febre redeunt, & post paucos dies in squamulas minutissimas penitus abeunt ***.

Febris urticata, V. 40.

* Est morbus ab Anglis, *The Nettle Rash* dictus, qui quibusdam Urticaria audit; sed morbus ille, *The Nettle Rash*, ut ab eruditissimo viro G. HEBERDEN, in Coll. Reg. Med. Lond. Actis describitur, & qualem saepius ipsi vidimus, est ab urticaria nosologorum omnino diversus, utpote sine febre chronicus, & ad Impetigines fortassis referendus.

** Hanc in priori editione contagiosam dixi; sed ex propria experientia contagiosam fuisse non novi, & quo auctore contagiosam antea dixi, nunc non invenio.

*** Ad aliorum potius quam meipsum mentem hic character conscriptus est; nam hunc morbum raro vidi, & nunquam epidemicum, vel regulariter, ut hic describitur, decurrentem, observavi.

Uredo, L. 8.

Purpura urticata, *Junck.* 75.

Scarlatina urticata, S. sp. 2.

Erysipelatis species altera, *Sydenh.* Sect. VI. cap. 6.

Febris scarlatina, & febris urticata, *Meyser*, *Mal. des armées*, 291. & seq.

G. XXXIV. PEMPHIGUS.

Typhus contagiosa.

Primo, secundo, aut tertio morbi die, in variis partibus vesiculae, avellanae magnitudine, per plures dies manentes, tandem ichorem tenuem effundentes.

Pemphigus, S. G. 93. *Sag.* 291.

Morta, L. I.

Febris bullosa, V. 41.

Species ex SAUVAGESIO sunt *.

* Cum pemphigum, quem pro exanthemate habere possim, nondum ipse viderim, & in scriptis medicorum de eiusmodi morbo paucissima tantum invenerim, quae in Nosologia nostra de eo dicenda essent, omnia fere ex SAU-

VA-

Pemphigus maior, S. sp. 1.

Exanthemata serosa, C. Pison. obs. 150.

VAGESIO necessario depromenda erant. Eum itaque secutus sum; sed hunc morbum lubenter ipse prorsus omissem, cum omnia fere de eo dicta, dubia, obscura, & ambigua mihi videntur. Quae ex sui ipsius aut CAROLI PISONIS observatione habet SAUVAGESIUS, omnino credere fas est; quae autem ex CHRISTOPHORI SELIGERI, tenuis certe iudicii hominis, observatione duxit, parum attentione digna mihi videntur. Quae porro ex D. THIERRY relatione adducuntur meam fidem omnino superant: Nimirum, quod in morbo admodum exitiali acetum bezoarticum, a medico quodam datum, omnes salvos fecit, interea dum vix unus, aliis medicis commissus, mortem evadebat. Denique, de morbo admodum ambiguo a D. LANGHANS, in Actis Helveticis descripto, donec aliae observationes rem elucidaverint, nihil concludere vellem. Nihil aliud fortassis, quam cynanche maligna fuit ille morbus, & ad summum quod pemphigus omnis morbus symptomaticus sit, satis verisimile videtur. Paulo postquam haec impressa sunt, Collega noster eximius Franciscus Home mihi hominem leviter febricitantem ostendit, cui primum in brachiis, & successive demum in toto corpore, vesiculae magnitudinis avellanae obortae sunt, & post duos tresve dies effuso humoris serosi pauxillo collapsae sunt. Haec febris autem nullam indolem vel typum peculiarem monstrabat & cito disparuit nequaquam contagiosa.

Febris pemphygodes, *Ephem. Germ. D. I. A.*
VIII. obs. 56.

Pemphigus castrensis, *S. sp. 2.*

Febris syneches, cum vesiculis per pectus &
collum sparlis, *Morton. app. ad exerc. II.*

Pemphigus Helveticus, *S. sp. 3. Langhans in Act.*
Helvet. vol. 2. p. 260. & in Beschreibung des
Siementhals, Zurich 1753.

Febris Vesicatoria, *Macb. p. 389.*

De pemphigo Indico, *S. sp. 4. &*

Pemphigo Brasiliensi, *S. sp. 5. non liquet.*

G. XXXV. A P H T H A.

Synochus *.

Lingua tumidiuscula; linguae & fau-
cium color purpurascens; escharae
in faucibus & ad linguae margines
primum comparentes, os internum
totum demum occupantes, albidae,

* An aphtha inter exanthemata recensenda sit,
dubito. Aphtha enim quaeque fere quam ego
vidi sine febre fuit; & si quando cum aphtha
infantum febris adfuit, haec fere semper aphthae
supervenerat. Aphtha adultorum quidem saepe
febri supervenit. Sed, febribus diversarum spe-
cierum plerumque sub earum finem jungitur,
nec, quantum novi, febris quaevis aphthae pro-
pria, a medicis nota, vel quidem dicta fuit.

aliquando discretæ, sæpe coalescentes, abrasæ cito renascentes, & incerto tempore manentes.

Aphtha, S. G. 100. L. 9. Sag. 298. Boerh. 978. Hoffm. II. 478. Junck. 137.
Febris aphthosa, V. 44.

Speciem idiopathicam unicam tantum novi.

Aphtha infantum.

Aphtha lactucimen, S. sp. 1.

Symptomata videntur,

Aphtha febrilis, S. sp. 2.

Aphtha maligna, S. sp. 3.

Manifesto symptomaticæ sunt

Aphtha syphilitica, S. sp. 4.

Aphtha scorbutica, S. sp. 5.

Exanthema symptomaticum est,

PURPURA, S. G. 96. Sag. G. 292. *

Petechia, L. 5.

* Cum in quibusvis febribus, vel intermis-

ten-

O. IV. HAEMORRHAGIAE *.

Pyrexia cum profusione sanguinis absque vi externa; sanguis missus ut in phlegmasiis apparet.

rentibus vel continuis, in quibusvis etiam exanthematis & profluviiis, modo in iis morbis sit quaedam ad putredinem proclivitas, appareant petechiae; has pro efflorescentia symptomatice, potius quam pro exanthemate idiopathico, habere volui.

* Classem Fluxuum apud SAUVAGESIUM & SAGARUM, vel Profluviorum apud VOGELIUM, vel morborum evacuatoriorum apud LINNAEUM, cum illa morbos, tum facie, tum natura, omnino dissimiles conjunxerit minime naturalem esse, nec proinde idoneam putavi. In nostram igitur Nosologiam ejusmodi classem admittere nolui, & morbos in ea recensitos aliorum referendos esse censui. Illi quos pyrexia quaedam semper comitatur, sub classe Pyrexiarum certe recensendi sunt; & hic igitur haemorrhagias activas quas vocant posui. HOFFMANNUM sequor, qui mox post febres de ejusmodi haemorrhagiis tractavit, & in praefatione rationem reddidit; quod, scilicet, » probe consideratis phaenomenis, & paulo pensaculatus subductis rationibus, sanguinis eruptiones iisdem propemodum, utut, non satis completis motibus quibus febres oriuntur, progignuntur. »

Haemorrhagiae, V. Cl. II. O. I. *Hoffm.* II.
194. *Junck.* 5.

Sanguifluxus, S. Cl. IX. O. I. *Sag.* Cl. V. O. I.

G. XXXVI. EPISTAXIS *.

Capitis dolor vel gravitas; faciei rubor; profusio sanguinis e naribus.

Epistaxis, V. 82.

Haemorrhagia, S. G. 239. L. 173. *Sag.* G. 174.

Haemorrhagia narium, *Hoffm.* II. 196. *Junck.* 6.

I. Idiopathica.

Haemorrhagia plethorica, S. sp. 2. *Hoffm.* II. 198.

Variat ratione aetatis,

* Recte tum in Criticis Botanicis, tum in Philosophia Botanica, No. 233. monuit LINNAEUS, » *Nomina generica, cum classium & ordinum naturalium nomenclaturis communis, omittenda esse,* » Contra hanc regulam tamen ipse peccat, cum vocabulo haemorrhagia, classis vel ordinis naturalis appellatione satis frequenter usitata, pro nomine generico utatur. Nec quidem, cum erraverit, ipse HIPPOCRATES imitandus sit. Huius generis itaque nomen mutandum erat, & a VOGELIO quod hic usurpatum est desumpti.

Epistaxis (*iuniorum*) cum signis plethorae arteriosae.

Epistaxis (*senum*) cum signis plethorae venosae.

II. Symptomaticae.

I. A causis internis.

Haemorrhagia febrilis, S. sp. 3.

Haemorrhagia critica, S. sp. 4. *Hoffm.* II. 198.

Haemorrhagia insalubris, S. sp. 5. *Hoffm.* ibid.

Haemorrhagia in chronicis, S. sp. 6.

2. A causis externis.

Haemorrhagia passiva, S. sp. 1.

Haemorrhagia a hirudine, S. sp. 7.

G. XXXVII. HAEMOPTYSIS.

Genarum rubor; molestiae aut doloris, & aliquando caloris, in pectore sensus; dyspnoea; titillatio faucium; tussis aut tussicula sanguinem floridum, saepe spumosum rejiciens.

Haemoptysis, S. G. 240. L. 179. V. 84. *Sag.*
G. 175. *Junck.* 8.

Haemoptoe, *Boerh.* 1198.

Sanguinis fluxus ex pulmonibus, *Hoffm.* II. 202.

Species idiopathicae sunt,

1. Haemoptysis (*plethorica*) nulla vi externa applicata, neque praegressa tussi aut evacuationis solitae suppressione.

2. Haemoptysis (*violenta*) a vi externa applicata.

Haemoptysis accidentalis, S. sp. 1.

Haemoptysis habitualis, S. sp. 2.

Haemoptysis traumatica, S. sp. 12.

3. Haemoptysis (*phthifica*) post tussim cum macie & debilitate diuturnam.

Haemoptysis phthifica, S. sp. 9.

Haemoptysis ex tuberculo pulmonum, S. sp. 10.

Haemoptoe, *Lond. Med. Obs.* IV. 16. 18.

4. Haemoptysis (*calculosa*) rejectis simul moleculis calculosis plerumque calcariis.

Haemoptysis calculosa, S. sp. 14.

5. Haemoptysis (*vicaria*) post evacuationis solitae suppressionem.

Haemoptysis catamenialis, S. sp. 4.

Haemoptysis periodica, S. sp. 5.

Symptomaticae sunt,

Haemoptysis *pneumonica*.

Haemoptysis catarrhalis, S. sp. 8.

Haemoptysis peripneumonica, *Laelii a fonte*.

Haemoptysis *exanthematica*.

Haemoptysis variolosa, S. sp. 7.

Haemoptysis rubeolosa.

Haemoptysis *hydropica*,

Haemoptysis ascitica, S. sp. 15.

Haemoptysis hydrothoracica.

Haemoptysis *cachectica*.

Haemoptysis splenetica, S. sp. 16.

Ineptae & spuriae sunt,

Haemoptysis a diapedesi, S. sp. 3.

Haemoptysis a sphacelo pulmonum, S. sp.

II.

Haemoptysis scorbutica, S. sp. 6.

Haemoptysis Helvigiana, S. sp. 17.

Haemoptysis a hirudine, S. sp. 13.

Haemoptyseos sequela est

P H T H I S I S.

Corporis emaciatio & debilitas, cum
tussi, febre hectica, & plerumque
expectoratione purulenta.

Phthisis, S. G. 276. L. 208. V. 319. *Sag.*
101. *Junck.* 33.

Phthisis pulmonalis, *Boerh.* 1196.

Affectio phthisica, sive tabes pulmonalis, *Hoffm.*

III. 284. Lond. Med. Obs. IV. 18. 23. V. 33.

Simmons on consumptions 1780.

Species sunt,

I. Phthisis (*incipiens*) sine expectora-
tione puris.

Phthisis incipiens, *Morton. Physiolog. L. II. cap. 3.*

Phthisis sicca, S. sp. 1.

II. Phthisis (*confirmata*) cum expec-
toratione puris.

Phthisis confirmata *Auctorum.*

Phthisis humida, S. sp. 2.

Variat utraque species,

Ratione causae remotae.

- Phthisis haemoptoica, S. sp. 6.
 Phthisis a peripneumonia, S. sp. 11.
 Phthisis asthmatica, S. sp. 5.
 Phthisis calculosa, S. sp. 7.
 Phthisis exanthematica, S. sp. 14.
 Phthisis a febris, S. sp. 13.
 Phthisis rheumatico-arthritis, S. sp. 12.
 Phthisis chlorotica, S. sp. 10.
 Phthisis icteritia, S. sp. 15. *Schacht. de phthisi icterit. 1724.*
 Phthisis hypochondriaca, S. sp. 16.
 Phthisis scrophulosa, S. sp. 3.
 Phthisis chylosa, S. sp. 17.
 Phthisis scorbutica, S. sp. 4.
 Phthisis syphilitica, S. sp. 8.
 Phthisis a plica, S. sp. 19.
 Phthisis a metastasi puris, S. sp. 9.

Variat ratione fontis purulentae.

- Phthisis a vomica, S. sp. 18.
 Phthisis cellularis, S. sp. 20. *De Haen, Rat. medendi, vol. I. cap. 7. 11. Ed. Leid. *.*

G. XXXVIII. HAEMORRHOIS.

Capitis gravitas vel dolor; vertigo;

* Utrum, de hoc fonte puris, recte an secus judicaverit HAENIUS, hujusmodi species vix in Nosologia locum habere potest, cum a signis quibusvis externis dignosci non queat.

lumborum dolor; dolor ani; circa
anum tubercula livida dolentia, e
quibus plerumque profluit sanguis,
qui aliquando etiam, nullo tumore
apparente, ex ano stillat.

Haemorrhoids, S. G. 217. L. 192. Sag. G. 182.
Macb. p. 481.

Haemorrhoidalis fluxus, *Hoffm.* 219.

Haemorrhoides, *Junck.* 11. & 12.

Leucorrhoids, V. 112.

Proctalgia haemorrhoidalis, *Macb.* p. 540.

Species sunt,

1. Haemorrhoids (*tumens*) externa a
mariscis,

Marisca, S. G. 35. Sag. G. 37.

Variat,

A. Cruenta.

Haemorrhoids moderata, S. sp. 1.

Haemorrhoides ordinatae, *Junck.* 11.

Haemorrhoides nimiae, *Junck.* 11.

Haemorrhoids immodica, S. sp. 2.

Haemorrhoides excedentes, *Alberti* de haemor-
hoid. pag. 179.

Haemorrhoids polyposa, S. sp. 3.

B. Mucosa.

Haemorrhoides decoloratae, albae, & mucidae, *Junck.* 13. *Alberti*, pag. 248.

Proctalgia intertriginosa, *Macb.* p. 541.

2. Haemorrhoids (*procidens*) externa a procidentia ani.

Haemorrhoids ab exania, *S.* sp. 4. *Med. Eff. Liter. & Phys.* II. 27. *Morg.* de caus. Ep. XXXIII.

3. Haemorrhoids (*fluens*) interna absque tumore externo, vel procidentia ani*.

* STAHLIUS, & ejus sequaces distinxerunt haemorrhoides in internas, quae sanguinem ex ramis venae portarum, & externas, quae sanguinem ex ramis venae cavae profundunt; sed, quantum video, scaturigo sanguinis profusi nullo modo dignosci queat. Huic itaque distinctioni nullus locus esse videtur, nec, si esset, quicquid ad distinguendam morbi naturam, vel effectum, conferre posset; nam arteriae & venae, ad inferiorem intestini recti partem pertinentes, ortu utcunque diversae, tam frequenter inter se invicem communicantur & conjungantur, ut uniuscujusvis affectio

4. Haemorrhoids (*caeca*) cum dolore & tumore ani, sine profusione sanguinis.

Haemorrhoides caecae. *Junck* 12. *Alberti*, pag. 274. *.

Proctalgia inflammatoria, *Macb.* p. 540.

G. XXXIX. MENORRHAGIA.

Dorsi, lumborum, ventris, parturientium instar, dolores; menstruorum

affectio ad alteram statim communicari, & utriusvis effectus fere idem semper esse oporteat. Non ideo haemorrhoidem internam & externam ad mentem Stahlianorum distinxī, sed prout scaturigo sanguinis profluentis magis intra vel extra anum fuerit.

* Haemorrhoids saepe corporis universi morbus est, sive a quodam universi corporis statu pendens; sed saepe etiam morbus est mere localis. Non tamen hujusmodi species ad morbos locales referre volui; quoniam haemorrhoids quaevis, etiam si initio mere localis sit, si saepius, ut solet, redierit, tandem, sicut haemorrhagia alia quaevis saepe rediens, necessario fit universi corporis morbus. Affines itaque separare nolui, & haemorrhoidem quidem omnem hic inter morbos universales recensendam esse censi.

copiosior, vel sanguinis e vagina praeter ordinem fluxus.

Menorrhagia, S. G. 244. L. 202. V. 96.

Metrorrhagia, *Sag.* G. 179.

Uteri haemorrhagia, *Hoffm.* II. 224.

Haemorrhagia uterina, *Junck.* 14.

Leucorrhoea, S. G. 267. L. 201. V. 119.

Sag. G. 202.

Cachexia uterina, five fluor albus, *Hoffm.*

III. 348.

Fluor albus, *Junck.* 133. *.

Abortus, S. G. 245. L. 204. *Sag.* G. 180.

Junck. 92.

Abortio, V. 97.

Fluor uterini sanguinis, *Boerh.* 1303.

Convulsio uteri, five abortus, *Hoffm.* III.

176.

* Leucorrhoeam, five fluorem album *aucto-*
rum, hic ad menorrhagiae genus retuli, & leu-
corrhoeam sine vitio locali omnem huc omnino
referendam esse censeo. Plerumque enim, &
fere semper, leucorrhoea vel cum menorrhagia
conjuncta est, vel eam mox secuta, & a tem-
poribus quando apparet leucorrhoea serum sub
hac effusum ab iisdem vasis, quae menses pro-
fundunt, provenire, & saepe leucorrhoeam ab
iisdem causis ac menorrhagiam rubram oriri, satis
verisimile est.

Species sunt,

1. Menorrhagia (*rubra*) cruenta in non gravidis nec puerperis.

Menorrhagia immodica, S. sp. 3. a *Pasta*. Diff. sopra i mestruì.

Menorrhagia stillatitia, S. sp. 2.

2. Menorrhagia (*abortus*) cruenta in gravidis.

Menorrhagia gravidarum, S. sp. 6. *Pasta* intorno al flusso di sangue dall' utero nelle gravide.

Abortus effluxio, S. sp. 1.

a. Abortus subtrimestris.

b. Abortus subsemestris.

c. Abortus octimestris.

Abortus ab uteri laxitate, S. sp. 2.

3. Menorrhagia (*lochialis*) cruenta in puerperis.

Menorrhagia lochialis, S. sp. 8. *Pasta* diff. supra citat.

4. Menorrhagia (*vitiorum*) cruenta ex vitio locali.

Menorrhagia ex hysteroptosi, S. sp. 5.

Menorrhagia ulcerosa, S. sp. 9.

5. Menorrhagia (*alba*) serosa sine vitio locali in non gravidis *.

Leucorrhoea, G. ut supra.

Menorrhagia decolor, S. sp. 7.

Leucorrhoea Americana, S. sp. 5.

Leucorrhoea Indica, S. sp. 6.

6. Menorrhagia (*Nabothi*) serosa in gravidis.

* Hic fortassis lector eruditus mirari possit, quod ad clariss. medici Pariensis RAULIN, de fluore albo librum, *Traité des fleurs blanches*, neque studiosos relegaverim, neque species fluoris albi varias ab illustri auctore indicatas ipse recensuerim. Recte an secus fecerim, peritis dijudicandum relinquo; sed quod non fecerim haec causa fuit. Plura in libro illo ingenioso subtilius, quam verius dicta, mihi videntur; & vel quomodo fluor albus, ab aliarum praeter uteri partium affectione oriri possit, non intelligo, vel quod revera oriantur, ex meis saltem observationibus, forsitan paucioribus, mihi nequaquam constat. Lectores itaque nostros potius ad auctorem ipsum relegare, quam doctrinam ejus male intellectam, & forsitan minus recte traditam, hic exhibere velim.

Leucorrhoea Nabothi, S. sp. 9.

Leucorrhoea gravidarum, S. sp. 8.

Menorrhagiam serosam, five leucorrhoeam ex vitio locali, ad morbos locales referendam esse censeo.

Haemorrhagiae sequentes plerumque, si non semper, symptomaticae sunt.

STOMACACE, S. G. 241. L. 175. V. 85. *Sag.*
G. 176.

Vel scorbuti, vel vitii oris, vel injuriae externae, symptoma est. Cum autem species SAUVAGESII fere omnes recensere idoneum duco nunc sequenti serie recensitas velim.

Haematemesis plethorica, S. sp. 1.

catamenialis, S. sp. 5.

haemorrhoidalis,

ex splene, S. sp. 7.

ex hepate, S. sp. 13.

ex pancreate, S. sp. 6.

Haematemesis atra, S. sp. 12.

scorbutica, S. sp. 8.

ex aneurismate, S. sp. 2.

carnositas cruenta, S. sp. 11.

traumatica , S. sp. 3.
ab hirudine , S. sp. 4.
cholericæ , S. sp. 9.
a veneno , S. sp. 14.

Simulata , S. sp. 10.

Apud SAUVAGESIUM species sunt ,

1. Stomacace scorbutica .
2. Stomacace universalis .
3. Stomacace ab hæmorrhoo .
4. Stomacace purulenta .

HAEMATEMESIS, S. G. 242. L. 184. V. 89.
G. 177.

Plerumque hæmorrhagiæ solitæ vicaria est , vel vitii ventriculi localis , vel morbi nigri , vel denique vis externæ , symptoma est .

1. Hæmatemesis plethorica .
2. Hæmatemesis ex aneurismate .
3. Hæmatemesis traumatica ,
4. Hæmatemesis ab hirudine .
5. Hæmatemesis catamenialis .
6. Hæmatemesis ex pancreate .
7. Hæmatemesis ex splene .
8. Hæmatemesis scorbutica .
9. Hæmatemesis cholericæ .
10. Hæmatemesis simulata .

11. Haematemesis carnosu cruento.
12. Haematemesis atra.
13. Haematemesis ab hepate.
14. Haematemesis a veneno.

HAEMATURIA, S. G. 243. L. 198. V. 92.
Sag. G. 178.
Edinb. Eff. V. 72.

Plerumque calculi renalis, aliquando
 febrium putridarum symptoma est.

Species secundum SAUVAGESIUM sunt.

Haematuria spontanea, S. sp. 1.
 catamenialis, S. sp. 12.

calculosa, S. sp. 5.
 nigra, S. sp. 11.
 purulenta, S. sp. 4.

violenta, S. sp. 2.
 traumatica, S. sp. 14.
 haemorrhoidalis, S. sp. 9.
 ejaculatoria, S. sp. 7.

Haematuria stillatitia, S. sp. 8.

in exanthematicis, S. sp. 6.
 Spuria, S. sp. 10.
 deceptiva, S. sp. 3.

a transfusione, S. sp. 13.

a verme, S. sp. 15.

CYSTIRRHAGIA, V. 93.

Plerumque calculi vesicalis, rarius alius morbi vesicae, symptoma.

O. V. PROFLUVIA*.

Pyrexia cum excretionē aucta, naturaliter non sanguinea.

Profluvia, V. GL. II.

G. XL. CATARRHUS.

Pyrexia saepe contagiosa; muci, ex glandulis membranae narium, faucium, vel bronchiorum, excretio aucta; saltem hujus excretionis molimina.

* Ob eandem rationem qua haemorrhagias, profluvia etiam febrilia quaedam hic in classe pyrexiarum collocavi. Catarrhus quidem, pyrexia & diatesi phlogistica, phlegmasiis maxime affinis est; & dysenteria non solum pyrexia semper comitatur, sed in multis etiam a fluxibus aliis quibusvis differt.

Catarrhus, S. G. 186. V. 98. *Sag.* G. 145.

Coryza, L. 174. V. 100. *Sag.* G. 196.

Rheuma, S. G. 149. *Sag.* G. 255.

Tussis, S. G. 142. L. 155. V. 205. *Sag.* G. 249. *Junck.* 30.

Tussis catarrhalis & rheumatica, *Hoffm.* III. 109.

Genera sequentia ad hunc titulum referenda, plerumque symptomata sunt.

Anacatharsis, S. G. 262. *Sag.* 198.

Expectoratio, L. 178.

Raucedo, L. 146.

Raucitas, V. 252.

Gravedo, L. 42.

Sp. I. Catarrhus a frigore.

Catarrhus benignus, S. sp. 1.

Catarrhus pectoris, S. sp. 6.

Coryza catarrhalis, S. sp. 1.

Coryza phlegmatorrhagia, S. sp. 2. *Salmuth.* obs. cent. 1. 37. *Junck.* 28. *Morgagn.* de sed. XIV. 21.

Coryza febricosa, S. sp. 6.

Tussis catarrhalis, S. sp. 1. *N. Rosen* Diff. apud *Haller*, disput. pract. tom. II.

Rheuma catarrhale, S. sp. 1.

Amphimerina catarrhalis, S. sp. 2.

Febris remittens catarrhalis, *Macb.* p. 359.

Amphimerina tussiculosa, S. sp. 13. ?

Cephalalgia catarrhalis, S. sp. 10.

Sp. 2. Catarrhus a contagio.

Catarrhus epidemicus, S. sp. 3.

Rheuma epidemicum, S. sp. 2.

Synocha catarrhalis, S. sp. 5.

Hujus exempla sunt.

Anno 1323. Cronica meteorologica della Toscana,
apud Targioni Tozzetti Osservaz.
Med. Raccolta I. pag. 175.

1328. Ibid.

1358. Ibid.

1387. Ibid.

Valescus de Taranta apud Morgagn.
de sedibus XIII. 4.

Marchesi ibid.

1510. Valleriola append. ad loc. com. cap. 2.

1575. Valleriola, ibid.

Riverii Obs. in biblioth. vet. repert.
obs. IX.

Foresti, L. VI. obs. 1.

1580. Haenischius in Aretaeum, pag. 315.
396.

Wieri, Obs. L. II.

P. Sal. Diversus, de febre pesti-
lenti, cap. XI.

Forestus, L. VI. obs. 3.

Riverii Obs. in biblioth. vet. re-
pert. obs. X.

Sennertus de febre, L. IV. cap. 17.

1591. Sennertus, ibid.

Pechlin, L. II. Obs. 17.

126 GENERA MORBORUM

- Anno 1658. *Willis* de febris, cap. 16.
 1675. *Sydenham*, Sect. V. cap. 5.
Raygerus in *Ephem. Germ. D. I. A.*
 VI. & VII. obs. 213.
P. de Sorbait.
 1679. *Sydenham*, Ep. resp. ad *R. Brady.*
Zod. med. Gall. A. I. Decemb. obs. 6.
 1708. *Schroeckius* in *Ephem. Germ. Cent.*
 I. & II. in append. pag. 14.
 1709. *Hoffm.* II. 47.
 1712. *Camerarius* in *Ephem. Germ. Cent.*
 III. & IV. obs. 58.
Schroeckius, *ibid.* in append. pag. 26.
 1729. & 1730. *Hoffm.* II. 109.
C. Fr. Loew. in append. ad *A. N. C.*
 vol. III.
Scheuchzer, *Obs. meteorol.* in app.
 ad *A. N. C.* vol. IV.
Morgagni de sed. & caus. XIII. 3. 4.
Beccarius, *A. N. C.* III. obs.
 48. pag. 142.
Hillary on weather and diseases,
 pag. 35.
Wintringham, *Comm. Nosolog.*
 pag. 319.
Rutty's hist. of weather, pag. 17.
Perkin's *Soc. Royale I. Hist.* p. 209.
 1732. & 1733. *Commerc. lit. Norimb.* 1733.
 pag. 6. 52. 108. 267.
Detharding de febr. *Eyderostad.* apud
Halleri disputat. pract. vol. V.
Edin. Med. Eff. vol. II. art. 2.
Hillary of weather, &c. pag. 47.

Anno 1732. & 1733. *Winteringham*, Comm.
Nosolog. p. 354.

Huxham de aëre, &c. 1733. M. Febr.

Rutty's hist. of weather, pag. 30.

1737. Jan. *Rutty*, ibid. pag. 60.

Octob. *Rutty*, ibid. 60.

Julio. Comm. lit. *Norimb.* 1737.,

pag. 347.

1742. 1743. Comm. lit. *Norimb.* 1743.,

pag. 106. 188. 313. 336.

Juch & Zuberbuhler de febre catarrhali, apud *Haller*. Disp. pract. tom. V.

Huxham de aëre, 1743. M. Aprill.

Rutty, hist. of weather, p. 99.

Targioni Tozzetti. Racolt. I. di osservaz. Med. pag. 176.

1748. *Cleghorn*, Minorca, pag. 132.

Perkin's Soc. Royale I. Hist. p. 210. & suivans.

1758. *Rutty*, hist. of Weather, pag. 211.

Whytt, Lond. Med. Obs. vol. II.

art. 13.

1762. *Baker* de catarrho, Lond. 1764.

Monro, Dis. of mil. hosp. pag. 137.

Macb. p. 333.

1767. *Heberden*, Med. transact. I. art. 18.

Macb. p. 334.

1775. Lond. Med. Obs. VI. 30.

1779. & 1780. Soc. Royale III.

Mem. p. 16.

Saillant Tableau des Epidemies catarrhales 1780.

Inter catarrhi, coryzae, & tussis species apud SAUVAGESIUM, symptomaticae sunt,

Catarrhus rubeolus, S. sp. 5.
 Tussis exanthematica, S. sp. 20.
 Coryza variolosa, S. sp. 4.
 Coryza virulenta, S. sp. 3.
 Coryza purulenta, S. sp. 5.

Tussis accidentalis, S. sp. 4.
 Tussis gutturalis, S. sp. 8.
 Tussis xerolaryngea, S. sp. 23.
 Tussis verminosa, S. sp. 21.

Tussis ficca, S. sp. 3.
 Tussis calculosa, S. sp. 22.
 Tussis phthifica, S. sp. 17.
 Tussis haemoptoica, S. sp. 15.
 Tussis a polypo, S. sp. 16.

Tussis a dentitione, S. sp. 12.
 Tussis stomachalis humida, S. sp. 6.
 Tussis stomachalis ficca, S. sp. 7.
 Tussis hysterica, S. sp. 2.
 Tussis gravidarum, S. sp. 14.
 Tussis hepatica, S. sp. 9.
 Tussis rheumatica, S. sp. 18.
 Tussis arthritica, S. sp. 19.
 Tussis metallicularum, S. sp. 4.

XLI. D Y S E N T E R I A.

Pyrexia contagiosa; dejectiones frequentes, mucosae, vel sanguinolentae, retentis plerumque foecibus alvinis; tormina; tenesmus:

Dysenteria, S. G. 248. L. 191. V. 107. *Sag.* 183. *Hoffm.* III. 151. *Junck.* 76.

Non nisi speciem unicam novi cujus nomina apud SAUVAGESIUM sunt,

Dysenteria epidemica, S. sp. 6. *Sydenham*, sect. IV. cap. 3. *Helwich.* in hist. morb. Wratislav. ann. 1699. *Degner.* de Dysenteria Neomagenfi 1736. *Huxham*, de aëre, &c. ad ann. 1743. *Cleghorn's* Minorca, chap. 5. *Grimm.* hist. dysenteriae malign. 1759. &c. in append. ad A. Nov. N. C. vol. III. *Baker* de catarrho & dysenteria, Lond. 1762. *Akenside* de dysenteria, Lond. 1762. *Stark*, Hist. & sectiones dysentericæ diff. inaug. L. B. 1766. *Zimmerman* von der Ruhr. Zurich, 1767. Soc. Royale. III. Mem. p. 32.

Dysenteria castrensis, S. sp. 7. *Rammazzini* de morb. artific. cap. 40. *Illust. Pringle*, Dis. of the army, pag. 224. *Cl. Monro*, Dis. of mil. hospitals, pag. 57.

Dysenteria æquinoctialis, S. sp. 14. *Bont. de med. Ind. cap. 3.*

Variat.

1. Vermibus comitata.

Dysenteria verminosa, S. sp. 15. *Huxham de aëre, &c. ad ann. 1743. M. Maio. Ill. Pringle, pag. 225. Monro, pag. 62.*

2. Rejectis moleculis carnofis, vel sebaceis.

Dysenteria carnosa, S. sp. 16.

Diarrhoea carnosa, S. sp. 5. *Wedelius Ephem. Germ. D. II. A. II. obs. 182. Wagner, ibid. D. II. A. III. obs. 187. cum scholio Schroeckii. Morgagn. de sed. Ep. XXXI, 17—24. Ill. Pringle, pag. 237. Monro, pag. 62.*

3. Febre intermittente comitata.

Dysenteria intermittens, S. sp. 17. *Morton in append. ad Exerc. II. Cleghorn's Minorca, pag. 236. Lautter. hist. med. bienn. cas. 17. 20.*

4. Sine sanguine.

Dysenteria alba, S. sp. 10. *Willis, Pharm. rat. P. I. Sect. III. cap. 3. Sydenham, Ed.*

Leid. pag. 179 Morgagn. de sed. Ep.
XXXI. II. Ill. Pringle, pag. 225. Cl.
Monro, pag. 61. Roederer de morbo mu-
coso, Gotting. 1762.

5. Miliaria comitata.

Dysenteria miliaris Gruberi, S. sp. 2. Febris
exanthematico dysenterica Tiguri epidemi-
ca, 1747.

Symptomaticae sunt,

Dysenteria benigna spontanea, S. sp. 1.
Dysenteria catamenialis S. sp. 2.
Dysenteria gravidarum, S. sp. 4.
Dysenteria atrabilaria, S. sp. 5.
Dysenteria syphilitica, S. sp. 13.
Dysenteria scorbutica, S. sp. 18.
Dysenteria Polonica, S. sp. 19.
Dysenteria mesenterii vomica, S. sp. 11.

Ad diarrhoeam pertinent,

Dysenteria Parisiaca, S. sp. 3.
Dysenteria a catharticis, S. sp. 12.

CL. II. NEUROSES*:

Sensus & motus laesi, sine pyrexia
idiopathica, & sine morbo locali.

* A tempore celebris quondam apud Anglos medici THOMAE WILLIS, morbos quosdam ab aliis quibusvis, sub nomine Nervosorum, distinxerunt Britanni; sed, ni fallor, parum accurate, dum affectiones hystericas & hypochondriacas fere solas sub nomine Nervosarum indigarunt. Quantum ego quidem video, motus morborum fere omnes a motibus in systemate nervorum ita pendent, ut morbi fere omnes quodammodo Nervosi dici queant. Inter eos tamen distinctionem satis commode adhibere licet, & morbi isti qui nervorum systema fere solum, vel saltem primario, neque simul vel sanguinis circuitum, vel humorum naturam, nisi secundo afficiunt, Nervosi a nobis dicendi sunt. Classem itaque tam a classe pyrexiarum, quam a classe cachexiarum diversam, sub nomine Nervosorum recte instituisse mihi videor.

O. I. COMATA.

Motus voluntarii imminuti cum sopore
five sensuum feriatiōe.

Comata, S. Cl. VI. O. II. *Sag.* Cl. IX. O. V.
Soporosi, L. Cl. VI. O. II.

Adynamiae, V. Cl. VI.

Nervorum resolutiones, *Hoffm.* III. 194.

Affectus soporosi, *Hoffm.* III. 209.

Motuum vitalium defectus, *Junck.* 114.

G. XLII. APOPLEXIA.

Motus voluntarii fere omnes imminuti, cum sopore *, plus minus profundo, superstito motu cordis & arteriarum.

Apoplexia, S. G. 182. L. 101. V. 229.

Boerh. 1007. *Junck.* 117. *Sag.* G. 288.

Wepfer. hist. apoplecticorum.

Carus, S. G. 181. L. 100. V. 231. *Boerh.*

1045. *Sag.* G. 287. *Macb.* p. 561. †.

Cataphora, S. G. 180. L. 99. V. 232. *Boerh.*

1048. *Sag.* G. 286.

* Apud LINNAEUM vocabulum Sopor, tam pro motuum, quam pro sensuum feriatiōe ponitur; sed sensu vulgari, tantum pro somno, vel pro statu somno simili, eodem utimur.

† Cum genera *carus*, &c. hic subiuncta non nisi apoplexiae leviores esse videntur, nec vel respiratione vel excitatione satis accurate distinguenda sint, ad unum genus omnia referenda esse censui.

134 GENERA MORBORUM

Coma, V. 232. *Boerh.* 1048.

Haemorrhagia cerebri, *Hoffm.* II. 240.

Ab hoc genus pertinere mihi videntur.

Catalepsis, S. G. 176. L. 129. V. 230. *Sag.*

G. 281. *Boerh.* 1036. *Junck.* 44.

Affectus cerebri spasmodico-ecstaticus, *Hoffm.*
III. 44.

Ecstasis, S. G. 177. V. 333. *Sag.* G. 283.

Symptomata esse videntur.

Typhomania, S. G. 178. L. 97. V. 23. *Sag.*
G. 284.

Lethargus, S. G. 179. L. 98. V. 22. *Sag.*
G. 285.

Apoplexiae idiopathicae species sunt,

1. Apoplexia (*sanguinea*) cum signis
plethorae universalis, & praecipue
capitis.

Apoplexia sanguinea, S. sp. 1. *Morgagn.* de
causis, &c. II. III. LX. *Preysinger*, sp. 1.

Carus spontaneus, S. sp. 2. *Boerh.* 1045.

Asphyxia * spinalis, *Du Hamel*, *Hist. Acad.*

* Genus asphyxiae ad syncopen olim retuli, &
ejusdem species quasdam non nisi gradu a syn-
cope

ann. 1688. cap. 2. *Boerh.* Praelect. ad Instit. 401. *Morgagn.* de caus. &c. III. 3.

Cataphora coma, S. sp. 2.

2. Apoplexia (*serosa*) in corpore,

cope differre, adhuc censeo. Plures vero asphyxiae species ad apoplexiae genus pertinere olim & nunc etiam persuasum habeo; ideoque eas hic recensui. Asphyxia spinalis quidem hic appositae, utpote signis nullis externis dignoscenda, male inter species recensetur; si vero ad causas internas unquam respicere liceret, certe inter apoplexiae species recensenda esset. Cum autem ad causas externas & evidentes omnino respicere liceat, ab his satis perspectis plures asphyxiae species a SAUVAGESIO recensitas inter apoplexiae species enumeravi; nec huic obstare velim quod, in quibusdam asphyxiae speciebus, tum pulsus arteriarum tum respiratio, vita etiam superstitae, tandem penitus cessant; nam in harum plerisque sub initio, cum motus & sensus fere penitus abolentur, superest adhuc motus quidam tum cordis tum pulmonum; & si tandem omnino cessant, idem aliquando apoplecticis ante mortem accidit. In apoplexia porro, cerebrum, in syncope autem cor, primario affectum esse opinor; & asphyxiae species itaque, prout cerebrum vel cor primario afficiant, quatenus id fieri, ex causis earum externis, conjicere liceat, ad apoplexiae vel syncopes genus refero.

plerumque senum, leucophlegmatico.

Apoplexia pituitosa, S. sp. 7. Apoplexia serosa, *Preysinger*, Sp. 4. *Morg.* de causis, &c. IV. LX.

Carus a hydrocephalo, S. sp. 16.

Cataphora hydrocephalica, S. sp. 6.

Cataphora somnolenta, S. sp. 1.

Lethargus literatorum, S. sp. 7. *Van. Swieten* in aph. 1010. 2 γ. & 3 α.

3. Apoplexia (*hydrocephalica* *) paulatim adoriens; infantes & impuberes, primum lassitudine, febricula & dolore capitis, dein pulsu tardiore, pupillae dilatatione, & somnolentia afficiens.

* In opere nosologico, morbos qui sub suo decursu variam induunt formam, rite collocare, ideoque apoplexiae hydrocephalicae locum maxime idoneum assignare, difficile est. Hunc morbum autem sub apoplexiae potius quam hydrocephali titulo ponere vellem; primo, quia hydrocephalus, qui hic subest, nequaquam sensibus evidens est; dein quia hic morbus symptomatis ab hydrocephalo evidente plurimum differt; denique, quia causa proxima & tandem symptomatis, apoplexiae quam maxime affinis est.

Hydrocephalus interior, S. sp. 1.

Hydrocephalus internus, *Whytt's Works*, pag. 725. *Lond. Med. Observ.* Vol. IV. art. 3. 6. and. 25. VI. 6. 7. 8. *Gaudelius* de hydrocephalo, apud *Sandifort Thesaur.* Vol. II. Ed. Med. Eff. II. 18. III. 23. Soc. Royale III. Mem. p. 194.

Hydrocephalus acutus, *Quin*, Diff. de hydrocephalo, Edinb. 1779.

Asthenia a hydrocephalo, S. sp. 3.

4. Apoplexia (*atrabiliaria*) in corpore melancholico.

Apoplexia atrabiliaria. S. sp. 12. *Preysinger*, Sp. 6.

Carus traumaticus, S. sp. 5.

5. Apoplexia (*traumatica*) a vi externa mechanica, capiti illata.

Apoplexia traumatica, S. sp. 2. Ed. Eff. V. 52

6. Apoplexia (*venenata*) a potentiis sedantibus interne vel externe adhibitis.

Apoplexia temulenta, S. sp. 3.

Carus a narcoticis, S. sp. 14.

Lethargus a narcoticis, S. sp. 3.

Carus a plumbagine, S. sp. 10.

Apoplexia mephitica, S. sp. 14. Ed. Eff. V. 55.

Asphyxia a mephitide, S. sp. 9.

Asphyxia a musto, S. sp. 3.

Catalepsis a fumo, S. sp. 3.

Asphyxia a fumis, S. sp. 2.

Asphyxia a carbone, S. sp. 16.

Asphyxia foricariorum, S. sp. 11.

Asphyxia fideratorum, S. sp. 10.

Carus ab insolatione, S. sp. 12.

Carus a frigore, S. sp. 15.

Lethargus a frigore, S. sp. 6.

Asphyxia congelatorum, S. sp. 5.

7. **Apoplexia (*mentalis*) a pathemate mentis.**

Carus a pathemate, S. sp. 11.

Asphyxia a pathemate, S. sp. 7.

Ecstasis catoche, S. sp. 1.

Ecstasis resoluta, S. sp. 2.

8. **Apoplexia (*cataleptica**) museu.**

* Catalepsin nisi simulatam ipse nunquam vidi, & ab aliis visam frequenter simulatam fuisse credo. De morbo itaque rarius viso, varie descripto, & saepe prorsus simulato, pro certo statuere mihi vix liceret; sed genere ab apoplexia neutiquam diversum esse, bene persuasus sum; ideoque hic inter apoplexiae species collocavi.

lis, sub artuum a vi externa motu,
contractilibus.

Catalepsis, S. G. 176. L. 129. V. 230. *Sag.*
G. 281. *Boerh.* 1036. *Junck.* 44.

Species apud SAUVAGESIUM sunt,

- Catalepsis hysterica, S. sp. 1.
- verminosa, S. sp. 2.
- a fumo, S. sp. 3.
- a menostasia, S. sp. 4.
- malencholica, S. sp. 5.
- delirans, S. sp. 6.

9. Apoplexia (*suffocata*) a potentia
externa suffocante.

Asphyxia suspensorum, S. sp. 4.

Asphyxia immersorum, S. sp. 1. *Mr Donel* de
submersis, Edin. 1784.

Asphyxia flatulenta, S. sp. 12. ad apoplexiæ
genus pertinet, si a signis externis dignosci
posset.

Apoplexia saepe symptomatrica est,

1. Febris intermittens.

Apoplexia febricosa, S. sp. 9.

Carus febricosus, S. sp. 3.

140 GENERA MORBORUM

- Cataphora timor, S. sp. 8.
Typhomania febricosa, S. sp. 1.
Cataleptis quartanaria, S. sp. 7.

2. Febris continuæ.

- Carus febrilis, S. sp. 2.
Typhomania continua, sp. 2.
Typhomania agrypnocoma, S. sp. 3.
Lethargus a febre, S. sp. 1.

3. Phlegmasiæ.

- Apoplexia inflammatoria, S. sp. 13.
Lethargus cephaliticus, S. sp. 4.
Lethargus pulmonicus, S. sp. 2.

4. Exanthematis.

- Carus variolosus, S. sp. 8.
Apoplexia metastatica, S. sp. 6.
Carus exanthematicus, S. sp. 18.
Cataphora exanthematica, S. sp. 5.

5. Hysteriæ.

- Apoplexia hysterica, S. sp. 4.
Carus hystericus, S. sp. 9.
Asphyxia hysterica, S. sp. 8.
Carus mystagmus, S. sp. 17.
Carus hypochondriacus, S. sp. 13.

6. Epilepsiae.

Apoplexia epileptica, S. sp. 8.

Apoplexia suspiriosa, S. sp. 10.

7. Podagrae.

Apoplexia arthritica, S. sp. 5.

Carus arthriticus, S. sp. 6.

Cataphora arthritica, S. sp. 4.

Lethargus arthriticus, S. sp. 5.

8. Vermium.

Apoplexia verminosa, S. sp. 15.

Carus verminosus, S. sp. 7.

Typhomania verminosa, S. sp. 4.

9. Ischuriae.

Carus Ischuriosus, S. sp. 4.

10. Scorbuti.

Cataphora scorbutica, S. sp. 3.

G. XLIII. PARALYSIS.

Motus voluntarii nonnulli tantum imminuti, saepe cum sopore.

Paralyfis, Boerh. 1057.

Hemiplegia, S. G. 170. L. 103. V. 228.

Paraplexia, S. G. 171.

Paraplegia, L. 102. V. 227.

Paralyfis, S. G. 169. L. 104. V. 226. Junck.

115.

Atonia, L. 120.

I. Species idiopathicae sunt,

1. Paralyfis (*partialis*) quorundam musculorum tantum.

Paralyfis, S. G. 169. L. 104. V. 226. Junck.

115

Paralyfis plethorica, S. sp. 1.

Paralyfis serosa, S. sp. 12.

Paralyfis nervea, S. sp. 11.

Mutitas a glossolyfi, S. sp. 1.

Aphonia paralytica, S. sp. 8.

2. Paralyfis (*hemiplegica*) alterius corporis lateris.

Hemiplegia, S. G. 170. L. 103. V. 228. Sag.
G. 276.

Variat ratione habitus corporis.

a. Hemiplegia in habitu plethorico.

Hemiplegia ex apoplexia, S. sp. 7.

Hemiplegia spasmodica, S. sp. 2.

b. Hemiplegia in habitu leucophlegmatico .

Hemiplegia serosa , S. sp. 10.

Male recensetur .

Hemiplegia apoftematodes , S. sp. 11.

Quae signis externis dignosci non potest , &

Hemiplegia ex epilepsia , S. sp. 12.

Recenseri vix meretur .

3. Paralyfis (*paraplegica*) dimidii corporis transversim sumpti .

Paraplexia , S. G. 171. *Sag.* G. 277.

Paraplegia , L. 102. V. 227.

Paraplexia sanguinea , S. sp. 2.

Paraplexia a spina bifida , S. sp. 3.

Paraplexia rheumatica , S. sp. 1.

4. Paralyfis (*venenata*) a potentiis sciantibus externe vel interne adhibitis .

Paralyfis metallariorum , S. sp. 22.

Hemiplegia saturnina , S. sp. 14.

II. Species symptomaticae sunt,

Hemiplegia intermittens, S. sp. 8.

Paraplegia intermittens, S. sp. 6.

Paralyfis febrilis, S. sp. 8.

Hemiplegia exantematica, S. sp. 6.

Paralyfis rheumatica, S. sp. 3.

Hemiplegia arthritica, S. sp. 5.

Paralyfis rachialgica, S. sp. 2.

Paraplegia rachialgica, S. sp. 5.

Paralyfis biliosa, S. sp. 9.

Hemiplegia transversa, S. sp. 1.

Paralyfis scorbutica, S. sp. 6.

Paralyfis scrophulosa, S. sp. 5.

Hemiplegia scrophulosa, S. sp. 4.

Hemiplegia syphilitica, S. sp. 3.

Paraplegia syphilitica, S. sp. 7.

Paralyfis Polonica, S. sp. 7.

Paralyfis a vomica, S. sp. 10.

Paralyfis traumatica, S. sp. 4.

Hemiplegia traumatica, S. sp. 9.

Paraplegia traumatica, S. sp. 4.

Tremorem, utpote semper symptomaticum, in numerum generum recipere nollem; species autem a SAUVAGESIO recensitas, prout mihi vel Astheniae vel Paralyfios, vel con-

vulsionis symptomata esse videntur,
hic subjungam,

TREMOR.

Artus alterna per itus & reditus frequenter motitatio.

Tremor, S. G. 129. L. 139. V. 184. Sag. 236.

1. Species asthenicae,

Tremor a debilitate, S. sp. 1.

Tremor senilis, S. sp. 2.

Tremor a coffea, S. sp. 4.

Tremor a pathemate, metu, ira, gaudio,
libidine, S. sp. 14.

Tremor typhodes, S. sp. 19.

2. Species paraliticae.

Tremor paralytodes, S. sp. 11.

Tremor vertiginosus, S. sp. 7.

Tremor a plethora, S. sp. 13.

Tremor a saburra, S. sp. 12.

Tremor a hydrocephalo, S. sp. 8.

Tremor scorbuticus, S. sp. 10.

Tremor rheumatismalis, S. sp. 18.

Tremor remulentus, S. sp. 3.

146 GENERA MORBORUM

Tremor metallurgorum, S. sp. 5.

Tremor traumaticus, S. sp. 17.

3. Species convulsivae.

Tremor coactus, S. sp. 6.

Tremor tendinum, S. sp. 9.

Tremor palpitans, S. sp. 16.

O. II. ADYNAMIAE.

Motus involuntarii, five vitales five naturales, imminuti.

Adynamiae, V. Cl. VI.

Defectivi, L. Cl. VI. O. I.

Leipopsychiae, S. Cl. VI. O. IV. *Sag.* Cl. IX. O. IV.

G. XLIV. SYNCOPAE.

Motus cordis imminutus, vel aliquamdiu quiescens.

Syncope, S. G. 174. S. 94. V. 274. *Sag.* 280. *Junck.* 119.

Leipothymia, S. G. 173. L. 93. V. 273. *Sag.* 279.

Asphyxia, S. G. 175. L. 95. V. 275. *Sag.* 281.

Virium lapsus & animi deliquia, *Hoffm.* III. 267.

I. Idiopathicae.

1. Syncope (*cardiaca*) sine causa manifesta saepe rediens, cum palpitatione cordis vehementi in interval-
lis: *Ex vitio cordis vel vasorum vicinorum.*

Syncope plethorica, S. sp. 5. *Senac*, Tr. de
coeur, p. 540.

Syncope a cardiogmo, S. sp. 7. *Senac*, de
coeur, 414. *Morgagn.* de sed. XXV. 2. 3. 10.

Syncope a polypo, S. sp. 8. *Senac*, p. 471.

Syncope ab hydrocardia, S. sp. 12. *Senac*,
533. *Schreiber* Almag. L. III. §. 196.

Syncope *Lanzoni*, S. sp. 18. *Lanzon.* Op. II.
p. 462.

Asphyxia Valsalviana, S. sp. 13.

2. Syncope (*occasionalis*) a causa manifesta oriens: *Ex affectione totius systematis.*

Leipothymia a pathemate, S. sp. 1. *Senac*,
p. 544.

Syncope pathetica, S. sp. 21.

Asphyxiae a pathemate, S. sp. 7.

Syncope ab antipathia, S. sp. 9. *Senac*, p. 554.

Syncope, a veneno, S. sp. 10. *Senac*, p. 546.

148 GENERA MORBORUM

Syncope ab apostematis, S. sp. 11. *Senac*,
p. 554.

Syncope a sphacelo, S. sp. 14. *Senac*, p. 553.

Syncope ab inanitione, S. sp. 1. *Senac*, p. 536.

Syncope a phlebotomia, S. sp. 4.

Syncope a dolore, S. sp. 2. *Senac*, p. 583.

Asphyxia traumatica, S. sp. 14.

Asphyxia neophytorum, S. sp. 17.

II. Symptomaticae, five symptomata morborum vel totius systematis, vel aliarum praeter cor partium.

Syncope febrilis, S. sp. 3. *Senac*, p. 548.

Syncope febricosa, S. sp. 17. *Torti Therap.*
spec. L. III. cap. 1.

Syncope exanthematica, S. sp. 19.

Syncope metastatica, S. sp. 20.

Leipothymia stomachica, S. sp. 2.

Syncope stomachica, S. sp. 13. *Senac*, p. 545.

Syncope hysterica, S. sp. 6. *Senac*, p. 547.

Syncope arthritica, S. sp. 16. *Musgrave de*
arthr. anomala, cap. 8.

Syncope scorbutica, S. sp. 15. *Lind. Treat.*
on scurvey.

P. II. chap. 11. *Senac*, p. 552.

G. XLV. DYSPEPSIA.

Anorexia, nausea, vomitus, inflatio,
ructus, ruminatio, cardialgia, ga-
strodynia, pauciora saltem vel plu-

ra horum simul concurrentia, plerumque cum alvo adstricta, & sine alio vel ventriculi ipsius, vel aliarum partium morbo.

Dyspepsia, V. 277. Lond. Med. Obs. VI. 11.

Apepsia, V. 276.

Diaphora, V. 278.

Anorexia, S. G. 162. L. 116. Sag. G. 268.

Cardialgia, S. G. 202. L. 48. V. 157. Sag. G. 160.

Gastrodynia, S. G. 203. Sag. G. 161.

Soda, L. 47. V. 161.

Nausea, S. G. 250. L. 182. V. 159. Sag. G. 185.

Vomitum, S. G. 251. L. 183. V. 214. Sag. G. 186.

Flatulentia, S. G. 271. L. 165. V. 127. Sag. G. 207.

I. Idiopathicae.

Anorexia pituituosa, S. sp. 2.

Anorexia a saburra, S. sp. 9.

Anorexia exhaustorum, S. sp. 8.

Anorexia paralytica, S. sp. 1.

Nausea ex cacochylia, S. sp. 11.

Vomitum pituitosus, S. sp. 26.

Vomitum ruminatio, S. sp. 6.

Vomitum a saburra, S. sp. 2.

Vomitus a crapula, S. sp. 1.

Vomitus lacteus, S. sp. 3.

Flatulentia infantilis, S. sp. 5.

Flatulentia acida, S. sp. 1.

Flatulentia nidorosa, S. sp. 2.

Cardialgia bradypepta, S. sp. 9.

Cardialgia a saburra, S. sp. 2.

Cardialgia lactantium, S. sp. 11.

Cardialgia flatulenta, S. p. 3.

Cardialgia paralytica, S. sp. 7.

Gastrodynia saburralis, S. sp. 1.

Gastrodynia flatulenta, S. sp. 2.

Gastrodynia periodynia S. sp. 7.

Gastrodynia astringens, S. sp. 9.

Gastrodynia atterens, S. sp. 10.

Gastrodynia a frigore, S. sp. 18.

II. Symptomaticae,

I. A morbo ipsius ventriculi.

Cardialgia schirrosa, S. sp. 6.

Vomitus a pyloro calloso, S. sp. 8.

Vomitus a steatomate ventriculi, S. sp. 11.

Nausea ab apostemate circa cardiam, S. sp. 9.

Gastrodynia ulcerosa, S. sp. 5.

Vomitus ab ulcere ventriculi, S. sp. 10.

Cardialgia a veneno, S. sp. 2.

Gastrodynia a veneno, S. sp. 4.

Vomitus a veneno, S. sp. 7.

Flatulentia accidentalis, S. sp. 4.

Gastrodynia a peregrinis, S. sp. 11.

Anorexia biliosa, S. sp. 6.

Nausea biliosa, S. sp. 6.

Gastrodynia biliosa, S. sp. 3.

Vomitus urinosus, S. sp. 27.

Gastrodynia calculosa, S. sp. 8.

Vomitus bezoarticus, S. sp. 13.

Cardialgia verminosa, S. sp. 10.

Nausea a taenia, S. sp. 1.

Vomitus verminosus, S. sp. 5.

Gastrodynia a xiphoide, S. sp. 12.

Gastrodynia Americana, S. sp. 6.

Nausea ex compresso ventriculo, S. sp. 5.

Vomitus a cartilagine xiphoidea, S. sp. 22.

Vomitus ab oesophago obstructo, S. sp. 21.

Gastrodynia gastrocelica, S. sp. 20.

Nausea ex gastrocele, S. sp. 4.

Vomitus gastrocelicus, S. sp. 18.

Cardialgia sputatoria, S. sp. 5.

Cardialgia inflammatoria, S. sp. 13.

Nausea ex gastritide, S. sp. 10.

Vomitus gastriticus, S. sp. 19.

2. A Morbo aliarum partium vel totius corporis.

Vomitus cephalalgicus, S. sp. 23.

Vomitus a dentitione S. sp. 4.

Vomitus iliacus, S. sp. 24.

Nausea ex pancreatis schirro, S. sp. 3.

Vomitus a pancreate, S. sp. 17.

Vomitus ab hepate obstructo, S. sp. 16.

Anorexia melancholica, S. sp. 5.

Gastrodynia hypochondriaca, S. sp. 16.

Flatulentia hypochondriaca, S. sp. 3.

Flatulentia convulsiva, S. sp. 7.

Vomitus hypochondriacus, S. sp. 6.

Vomitus atrabilarius, S. sp. 15.

Anorexia mirabilis, S. sp. 10.

Gastrodynia hysterica, S. sp. 14.

Gastrodynia pulsatilis, S. sp. 13.

Gastrodynia chlorotica, S. sp. 15.

Nausea a semine corrupto, S. sp. 8.

Nausea gravidarum, S. sp. 2.

Vomitus gravidarum, S. sp. 12.

Flatulentia lochialis, S. sp. 6.

Anorexia arthritica, S. sp. 12.

Cardialgia arthritica, S. sp. 8.

Nausea nephritica, S. sp. 7.

Vomitus nephriticus, S. sp. 20.

Anorexia Stewartiana, S. sp. 13.

Cardialgia a cardiogmo, S. sp. 12.

- Anorexia plethorica, S. sp. 3.
 Anorexia cachectarum, S. sp. 7.
 Anorexia febrilis, S. sp. 4.
 Cardialgia febricosa, S. sp. 4.
 Gastrodynia febricosa, S. sp. 17.
 Vomitus febricosus, S. sp. 29.
 Vomitus rabiosus, S. sp. 14.
 Vomitus haemorrhagicus, S. sp. 28.
 Gastrodynia metastatica, S. sp. 19.
 Nausea marina, S. sp. 12.
 Vomitus marinus, S. sp. 25.
 Anorexia neophytorum, S. sp. 11.

G. XLVI. HYPOCHONDRIASIS.

Dyspepsia cum languore, moestitia, & metu, ex causis non aequis, in temperamento melancholico.

Hypochondriasis, S. G. 220. L. 76. V. 218.

Sag. 332.

Morbus hypochondriacus, *Boerh.* 1098.

Malum hypochondriacum, *Hoffm.* III. 64.

Junck. 36.

Speciem idiopathicam unicam tantum novi.

Hypochondriasis melancholica, S. sp. 3.

De Hypochondriasi algida, S. sp. 10.
mihi non liquet.

Species sequentes ex FRAECASSINO, ex
theoria parum certa confictae, mihi
videntur.

Hypochondriasis biliosa, S. sp. 1.

Hypochondriasis sanguinea, S. sp. 2.

Hypochondriasis pituitosa, S. sp. 4.

Symptomaticae sunt;

Hypochondriasis hysterica, S. sp. 5.

Hypochondriasis phthifica, S. sp. 6.

Hypochondriasis asthmatica, S. sp. 7.

Hypochondriasis calculosa, S. sp. 8.

Hypochondriasis tympanitica, S. sp. 9.

G. XLVII. CHLOROSIS.

Dyspepsia, vel rei non esculentae de-
siderium; cutis pallor vel decolora-
tio; venae minus plenae, corporis
tumor mollis; asthenia; palpitatio,
menstruorum * retentio.

* In hoc caractere antea dixi menstruorum
saepe retentio; quasi species chlorosis esset in qua
menses rite fluxerunt, & cogitavi de specie qua-
dam cachexiae huc referenda. Sed nunc dubito
an species cachexiae quaevis sub titulo Chloro-
sis, vel sub caractere hic dato, recte poni pos-
sit;

Chlorosis, S. G. 309. L. 222. V. 305. *Sag.*
G. 135. *Boerh.* 1285. *Hoffm.* III. 311.
Junck. 86.

Chloroseos unicam speciem veram agnos-
 scimus, scilicet,

Chlorosis virginea, S. sp. 1.
 a. Chlorosis amatoria.

Caeterae SAUVAGESII species spuriae,
 five decolorationes, symptomatae
 sunt.

Chlorosis a menorrhagia, S. sp. 2.

Chlorosis gravidarum, S. sp. 3.

Chlorosis infantum, S. sp. 4.

Chlorosis verminosa, S. sp. 5.

Chlorosis viridis, S. sp. 6.

Chlorosis ab hydrothorace, S. sp. 7.

Chlorosis maculosa, S. sp. 8.

Chlorosis Carthagenica, S. sp. 10.

Chlorosis Bengualensis, S. sp. 11.

Chlorosis rachialgica, S. sp. 12.

sit; & nullam chlorosis speciem veram, praeter
 illam quae retentionem menstruorum comitatur,
 agnoscere vellem. Hinc vocabulum *saepe* in cha-
 ractere nunc omissum est; sed simul fateri co-
 gor, chlorosin ideo hic minus recte pro genere
 recensitam esse, cum pro symptomate amenor-
 rhoeae semper haberi possit.

O. III. SPASMI.

Musculorum vel fibrarum muscularium motus abnormes *.

Spasmi, S. Cl. IV. V. Cl. V. *Sag.* Cl. VII.
Motorii, L. Cl. VII.

Morbi spasmodici & convulsivi, *Hoffm.* III. 9.

Spasmi & convulsiones, *Junc.* 45. 54.

Epilepsia, *Boerh.* 1071. 1088.

SECT. I. In functionibus animalibus.

G. XLVIII. TETANUS.

Plurium musculorum rigiditas spastica.

Variat gradu.

I. Tetanus.

Dimidium vel totum corpus spasmis affectum.

* Motus abnormes sunt qui ex causa praeternaturali oriuntur, & qui violentia, frequentia, vel diuturnitate contractionis praeter modum fiunt; & nullus dubito quin hujusmodi motus, in morbis omnibus sub hoc ordine a nobis collocatis, revera fiunt; plures licet morbi sint, quam sub eodem ordine ab aliis nosologis recensiti fuerunt.

Tetanus, S. G. 122. L. 127. V. 180. *Sag.*
G. 228.

Catochus *, S. G. 123. L. 128. V. 183.
Sag. G. 229.

Opisthotonos, V. 181.

Episthotonos, V. 182.

Hujus species, ut solet, plures recensuit SAUVAGESIUS; sed omnes, quae idiopathicae dici queunt, ad unam, ni fallor, referri possunt, & ejus forma praecipua apud SAUVAGESIUM appellatur.

Tetanus Indicus, S. sp. 5. de quo plura haberi possunt apud *Hillary*, Barbadoes, p. 219. *Chalmers*, Lond. Med. Obs. Vol. I. Art. 12. *D. Monro* Edinb. Phys. & Liter. Essays, Vol. III. Art. 30. *A. Monro*, Art. 31. & sub nomine spasmi apud *Bontium* de med. Ind. meth. med. cap. 2.

Nec alius morbus est,

Convulsio Indica, S. sp. 9.

* Catochus apud SAUVAGESIUM genus est minime naturale, cum genus illud conjunxerit species natura prorsus diversas; ideoque ejusmodi genus omisi, sed species sub eo recensitas, quae a rigiditate spastica pendeant, ad tetani genus huc retuli.

Variat autem Tetanus ratione causae remotae, quatenus nimirum vel a causa interna, vel a frigore, vel a vulnere oriatur. A vulnere, varietas frequentissima apud SAUVAGESIUM appellatur.

Tetanus traumaticus, S. sp. 11.

Variat etiam quavis causa ortus Tetanus ratione partis corporis affectae; hinc

Tetanus tonicus, S. sp. 1.

Tetanus holotonicus, S. sp. 4.

Catochus holotonicus, S. sp. 1. *M. Febr.* in *Ephem. German. D. II. A. I, Obs. 1.*

Catochus cervinus, S. sp. 2. *Stork. Ann. Med. 1758. M. Julio.*

Tetanus opisthotonicus, S. sp. 3.

Tetanus emprosthotonicus, S. sp. 2.

Tetani species symptomaticae sunt,

Tetanus febricosus, S. sp. 10. *Stork. Ann. Med. 759. p. 166.*

Tetanus hemiplegicus, S. sp. 9.

Tetanus lateralis *, S. sp. 6. *Morgagn.* de
caus. & sed. X. 2. & 3.

Pleurosthotonos Strack.

Tetanus syphiliticus, S. sp. 7.

Tetanus verminosus, S. sp. 8.

Tetanus hystericus, S. sp. 12.

Tetanus mirandus, S. sp. 13.

Catochus diurnus, S. sp. 6.

G. XLIX. TRISMUS.

Praecipue maxillae inferioris Spastica
rigiditas.

Trismus, S. G. 117. L. 124. *Sag.* G. 223.

Capistrum, V. 208.

I. Species verae sunt,

1. Trismus (*nascentium*) infantes in-

* In exemplo Tetani lateralis quod profert
SAUVAGESIUS, adfuit in eodem aegro alterius
lateris paralyfis; ideoque hic mox post Tetanum
hemiplegicum posui; sed si Tetani latera-
lis exemplum a MORGAGNIO allatum, sine alte-
rius lateris paralyfi fuit, de quo tamen mihi
non constat, idem inter varietates idiopathicas
recenseri potuisset. Interim, donec haec res
certius determinaretur, post Tetanum lateralem
posui Pleurosthoton Strackii.

tra duas primas a nativitate septi-
manas corripuens.

Trismus nascentium, S. sp. 1. Gallis Ameri-
canis mal de machoire. *Heister*, Comp.
med pract. cap XV. §. 10. *Cleghorn's Mi-*
norca, Introd. p. 33. *Hofer*. in Act. Hel-
vet. tom. I. p. 65. *Macb*. p. 459.

2. Trismus (*traumaticus*) omnium
aetatum, a vulnere vel frigore.

Trismus traumaticus, S. sp. 2. *Lond. Med.*
Obs. Vol. I. Art. I. 7. Vol II. 8. 34.
Vol. III. 31. Vol. IV. 7. VI. 13. *Med.*
Trans. II. 4.

Angina spasmodica, S. sp. 18. *Zwingeri* act.
Helvet. tom. III. p. 319.

Convulsio a nervi punctura, S. sp. 2.

Trismus catarrhalis, S. sp. 15. *Hillary's Barba-*
does, 221. *Lond. Med. Obs.* Vol. IV. 7.

II. Sequentes apud SAUVAGESIUM Tri-
smi species, spurias, vel falsas di-
cimus; vel quod non a spasmo, sed
ab alio musculorum vitio pendeant,
vel quod convulsivae potius quam
spasmodicae sint, vel denique, quod
faciei potius quam maxillae inferio-
ris, musculorum affectiones sint.

Trismus inflammatorius, S. sp. 3.

Trismus scorbuticus, S. sp. 4.

Trismus capistratus, S. sp. 11.

Trismus arthriticus, S. sp. 9.

Trismus verminosus, S. sp. 5.

Trismus hypochondriacus, S. sp. 8.

Trismus febrilis, S. sp. 10.

Trismus crepitans, S. sp. 7.

Trismus occipitalis, S. sp. 12.

Trismus maxillaris, S. sp. 13.

Trismus dolorificus, S. sp. 14.

Trismus cynicus, S. sp. 16.

Trismus cynogelos, S. sp. 17.

Trismus sardonius, S. sp. 18.

Trismus diastrophe, S. sp. 19.

G. L. CONVULSIO.

Musculorum contractio clonica, abnormis, citra soporem.

Convulsio, S. G. 128. L. 142. V. 191. Sag.
G. 235.

I. Idiopathicae.

Convulsio universalis, S. sp. 11.

Hieranosos, L. 144. V. 190.

Convulsio habitualis, S. sp. 12.

Convulsio intermittens, S. sp. 16.

Convulsio hemitotonos, S. sp. 15.

Convulsio abdominis, S. sp. 10.

Convulsio ab inanitione, S. sp. 1.

Convulsio ab onanismo, S. sp. 13.

Scelotyrbe festinans, S. sp. 2.

II. Symptomaticae.

Convulsio a capitis ictu, S. sp. 4.

Convulsio nephralgica, S. sp. 6.

Convulsio gravidarum, S. sp. 14.

Scelotyrbe verminosa, S. sp. 5.

Convulsio febrilis, S. sp. 3.

G. LI. CHOREA*.

Impuberes utriusque sexus, ut plurimum intra decimum & decimum quartum aetatis annum adorientes, motus convulsivi ex parte voluntarii, plerumque alterius lateris, in brachiorum & manuum motu, hi-

* In priore hujus libri editione, Choream pro convulsionis specie habui; cum autem ratione tum aetatis quam adoritur, tum motuum quos exhibet, a quavis alia convulsionis specie plurimum differat, hic pro genere diverso posui.

strionum gesticationes referentes;
in gressu, pedem alterum saepius
trahentes quam attollentes.

Scelotyrbe, S. G. 136. *Sag.* G. 243.

Chorea, L. 139.

Speciem unam tantum videre mihi
contigit, quae apud SAUVAGESIUM
audit

Scelotyrbe chorea Viti, S. sp. 1.

Chorea St Viti *Sydenham.* Sched. monitoria.

Nec alia est.

Scelotyrbe instabilis, S. sp. 3. & fortassis;

Scelotyrbe intermittens, S. sp. 4.

Hieronosis *Macb.* 558.

G. LII. R A P H A N I A:

Articulorum contractio spastica, cum
agitatione convulsiva, dolore violentissimo, periodico.

Raphania, L. 145. V. 193. *Linn.* *Amoen.*
acad. Vol. VI.

Convulsivo raphania, S. sp. 7.

Germanis DER KRIEBEL KRANKHEIT.

Eclampsia typhodes, S. sp. 1. *Sennert.* de febr. L. IV. cap. 16. *Gregor. Horst.* oper. tom. II. L. VIII. Obs. 22. *Willis* de Morb. convuls. *Muller* apud *Haller*, disp. tom. I. *Waltschmied* apud *Haller*, disp. tom. VII. *Wedel*, ibid. *Hoffm.* tom. I. 231. *Kännigieser*, A. N. C. tom. VII. *Brunner* in *Ephem. Germ. D.* III. A. II. obs. 224. *Willisch.* ibid. Cent. VII. obs. 13. *Wepfer* de affect. cap. obs. 120. *Breslauer Sammlung* 1717. Julio, Septembri, & Decembr. Ibid. 1723. Januar. A. N. C. Vol. VII. Obs. 41. *Bruckmann.* Comm. Norim. 1743, pag. 50. Soc. Royale, I. Mem. p. 303. II. Mem. p. 587. Convulsio ab ustilagine, S. sp. 8.

An Convulsio Soloniensis vel Necrosis ustilaginea fit idem morbus?

Vide *Salerne* in *Memoires* présentés à l'acad. des sciences, tom. II.

G. LIII. EPILEPSIA.

Musculorum convulsio cum sopore.

Epilepsia, S. G. 134. L. 143. V. 188. *Sag.* G. 24. *Boerh.* 1771. *Hoffm.* III. 9. *Junck.* 54. *Lond. Med. Obs.* VI. 9.

Eclampsia *, S. G. 133. V. 189. Sag. G. 240.

Species idiopathicae sunt ,

1. Epilepsia (*cerebralis*) sine causa manifesta subito adoriens ; praegressa nulla sensatione molesta , nisi fortassis vertiginis vel Scotomiae aliqujus .

Epilepsia plethorica , S. sp. 1.

Eclampsia plethorica , S. sp. 7.

Epilepsia cachectica **, S. sp. 2.

* Eclampsiam quasi morbum acutum, ab epilepsia, quam pro chronico habent, distinguere, & pro diverso genere ponere, voluerunt SAUVAGESIUS & VOGELIUS; sed, cum inter morbos acutos & chronicos limites accuratos ponere ubique difficile sit, & cum eclampsia SAUVAGESII tum causis tum phaenomenis plerumque cum epilepsia exacte congruat, illam genere ab epilepsia diversam esse nequaquam habere possum. Ejusmodi genus prorsus omisit LINNAEUS, & quae plura ad eclampsiam ab epilepsia distinguendam protulit SAGARUS, speciem tantum non genus distinguere possunt.

** Epilepsia, apud SAUVAGESIUM *cachectica* dicta, revera duarum specierum esse videtur. Pri-

mo

Epilepsia a terrore, *Macb.* p. 556.

2. Epilepsia (*sympathica*) sine causa manifesta; sed praegressa sensatione aerae cujusdam a parte corporis quaedam versus caput assurgentis.

Epilepsia sympathica, S. sp. 8.

Epilepsia pedisymptomatica, S. sp. 6.

3. Epilepsia (*occasionalis*) ab irritatione manifesta oriens, & ablata irritatione cessans.

Variat pro diversitate irritamenti, & hinc

Ab injuria capiti illata.

Epilepsia traumatica, S. sp. 13.

Eclampsia traumatica, S. sp. 9.

mo enim hanc *cachecticam* cum *serosa* HOFFMANNI & PISONIS eandem esse auctor statuit; deinceps, utpote acri repulso orta, eadem esse cum specie sua undecima, nimirum *exanthematica*, statui potest. Hinc est quod hanc epilepsiam cachecticam utroque loco posui, sed dubius, & aliis dijudicandum relinquens.

A dolore .

Epilepsia a dolore , S. sp. 10. Ed. Eff. V. 61.

Epilepsia rachialgica , S. sp. 14.

Eclampsia a doloribus , S. sp. 4.

a. Rachialgica .

b. Ab otalgia .

c. A dentitione .

Eclampsia parturientium , S. sp. 3.

A vermibus .

Eclampsia verminosa , S. sp. 2.

A veneno .

Eclampsia ab atropa , S. sp. 11.

Eclampsia ab oenanthe , S. sp. 12.

Eclampsia a cicuta , S. sp. 13.

Eclampsia a coriaria , S. sp. 14.

A scabie, vel alia acris humoris effusione, retropulsa .

Epilepsia exanthematica , S. sp. 11.

Epilepsia cachectica , S. sp. 2.

A cruditate ventriculi .

Epilepsia stomachica , S. sp. 3.

168 GENERA MORBORUM

Eclampsia a saburra, S. sp. 5.

A pathemate mentis.

Epilepsia a pathemate, S. sp. 7.

Ab haemorrhagia nimia.

Eclampsia ab inanitione, S. sp. 8.

A debilitate.

Eclampsia neophytorum, S. sp. 15.

Epilepsiae symptomatae sunt,

Epilepsia febricosa, S. sp. 9.

Eclampsia febricosa, S. sp. 17.

Eclampsia exanthematica, S. sp. 10.

Epilepsia uterina, S. sp. 4.

Epilepsia syphilitica, S. sp. 12.

Eclampsia ab hydrocephalo, S. sp. 16.

Eclampsia ab ischuria, S. sp. 6.

SECT. II. In functionibus vitalibus.

A. In actione cordis.

G. LIV. PALPITATIO.

Motus cordis vehemens, abnormis.

Palpitatio, S. G. 130. L. 132. V. 213. *Sag.*
257. *Hoffm.* III. 83. *Junck.* 33. *Macb.* 569.

Si palpitationis causae variae externis
signis dignosci possent, plures ejus
species cum SAUVAGESIO pro diver-
sitate causae statuere potuissimus;
sed, cum causae diversae nullo mo-
do, quantum novimus, distingui
queant, non nisi speciem unicam
idiopathicam statuere possum, &
quam caractere sequenti insigniri
vellem.

Palpitatio (*cardiaca*) fere constans, sal-
tem saepe rediens, sine alio morbo
evidente.

Pro synonymis sequentes SAUVAGESII
species recensere placet.

Palpitatio ab aneurysmate cordis, S. sp. 1.
Senac, *Mal. de coeur.* p. 284. *Lancisi* de
aneurysm.

Palpitatio tremula, S. sp. 4. *Senac* de coeur,
p. 504.

Palpitatio apostematosa, S. sp. 7. *Lancisi* de
aneurysmate, lib. 1. prop. 5. *Senac* de
coeur, 485.

Palpitatio a corde offificato, S. sp. 2. *Senac* de coeur, pag. 484. *Morgagn.* de Sed. Ep. XXIV. 17.

Palpitatio calculosa, S. sp. 3.

Palpitatio a polypo, S. sp. 5. *Senac* de coeur. lib. IV. cap. 16. p. 484.

Palpitatio polyposa, S. sp. 6.

Palpitatio ex aortae aneurysmate, S. sp. 8.

Palpitatio ex aortae angustia, S. sp. 9. *Lancisi* de aneurys. prop. 53. *Senac*, 484.

Palpitationis species symptomaticae sunt,

Palpitatio a pancreate, S. sp. 10. *Storck.* Ann. med. I. p. 245.

Palpitatio arthritica, S. sp. 11.

Palpitatio chlorotica, S. sp. 12.

Palpitatio hysterica, S. sp. 13.

Palpitatio melancholica, S. sp. 14. *Lancisi* de aneurys. prop. 44.

Palpitatio febricosa, S. sp. 15. *Storck*, Ann. med. I. p. 75.

B. In actione pulmonum,

G. LV. A S T H M A.

Spirandi difficultas per intervalla subiens; cum angustiae in pectore sensu, & respiratione cum sibilo

strepente ; tussis sub initio paroxysmi difficilis, vel nulla, versus finem libera, cum sputo mucis saepe copioso.

Asthma, S. G. 145. L. 161. V. 268. *Sag.* G. 252.

Asthma convulsivum & spasmodico flatulentum, *Hoffm.* III. 94.

Asthma spasticum, *Junck.* tab. 51.

Species idiopathicae sunt,

1. Asthma (*spontaneum*) sine causa manifesta, vel alio morbo comitante.

Asthma humidum, S. sp. 1. flatulentum, *Floyer* on the asthma, chap. 1.

Asthma convulsivum, S. sp. 2. *Willis*, Pharm. rat. p. 2. Sect. 1. cap. 12. Med. Tr. I. 7.

Asthma hystericum, S. sp. 3. *Floyer* on the asthma, chap. 1.

Asthma stomachicum, S. sp. 8. *Floyer*, Scheme of the species of asthma. Periodic asthma, 6.

Orthopnoea spasmodica, S. sp. 3.

Orthopnoea hystERICA, S. sp. 4.

2. Asthma (*exanthematicum*) a sca-

biae vel alia acris effusione retro-
pulsæ.

Asthma exanthematicum, S. sp. 11.

Asthma cachecticum, S. sp. 13.

3. Asthma (*plethoricum*) a suppressa
evacuatione sanguinis antea solita,
vel a plethora spontanea.

Asthma plethoricum, S. sp. 15.

Species asthmatis symptomaticae sunt,

Asthma hypochondriacum, S. sp. 4.

Asthma arthriticum, S. sp. 5.

Asthma venereum, S. sp. 14. *Junc.* tab. 32.

G. LVI. DYSPNOEA.

Spirandi difficultas perpetua, sine an-
guſtiae, & potius cum repletionis
& infarctus in pectore, sensu. Tuffis
per totum morbi decursum fre-
quens.

Dyspnoea S. G. 144. L. 160. V. 267. *Sag.*
251. *Junc.* 32.

Orthopnoea, S. G. 146. L. 162. V. 269.
Sag. G. 253. M. 574.

Species idiopathicae sunt,

1. Dyspnoea (*catarrhalis*) cum tussi frequente, mucum viscidum copiosum ejiciente.

Asthma catarrhale, S. sp. 16.

Asthma pneumaticum, Willis, Pharm. rat.

P. II. sect. I. cap. 12.

Asthma pituitosum, Hoffm. III. sect. II. cap. II. §. 3.

Asthma pneumodes, S. sp. 17. Ed. Eff. III: 25.

2. Dyspnoea (*sicca*) cum tussi plerumque sicca.

Hujus causae variae haud facile diagnoscendae sunt; sequentes autem SAUVAGESII species huc referri possunt.

Dyspnoea a tuberculis, S. sp. 2.

Dyspnoea a steatomatis, S. sp. 5.

Orthopnoea a lipomate, S. sp. 18.

Dyspnoea a hydatidibus, S. sp. 4.

Dyspnoea polyposa, S. sp. 20.

3. Dyspnoea (*aërea*) a minima quavis tempestatum mutatione aucta.

Dyspnoea a pneumatia S. sp. 12.

4. Dyspnoea (*terrea*) cum tussi materi-
 eri-tem terre-ream vel calculosam eji-
 ciente .

Dyspnoea calculosa , M. 574.

5. Dyspnoea (*aquosa*) cum urina
 parca & oedemate pedum, sine
 fluctuatione in pectore, vel aliis
 characteristicis hydrothoracis signis .

Dyspnoea pituitosa , S. sp. 1.

Orthopnoea ab hydropneumonia , S. sp. 12.

6. Dyspnoea (*pinguedinosa*) in ho-
 minibus valde obefis .

Orthopnoea a pinguedine , S. sp. 6.

7. Dyspnoea (*thoracica*) a partibus
 thoracem cingentibus laesis , vel
 male conformatis .

Dyspnoea traumatica , S. sp. 15.

Orthopnoea traumatica , S. sp. 14.

Dyspnoea Galenica , S. sp. 16.

Dyspnoea rachitica , S. sp. 10.

Asthma a gibbo, S. sp. 9.

8. Dyspnoea (*extrinseca*) a causis
externis manifestis.

Asthma pulverulentorum, S. sp. 7.

Asthma metallicum, S. sp. 12.

Orthopnoea a vaporibus, S. sp. 16.

Orthopnoea a deglutitis, S. sp. 9.

Orthopnoea a fungis, S. sp. 25.

Orthopnoea ab antipathia, S. sp. 15.

Orthopnoea a bronchocele, S. sp. 10.

Dyspnoeae species symptomaticae sunt
symptomata,

1. Morborum cordis, vel vasorum
majorum.

Dyspnoea a corde, S. sp. 11.

Asthma a polypo cordis, S. sp. 6.

Orthopnoea polyposa, S. sp. 26.

Orthopnoea cardiaca, S. sp. 2.

Dyspnoea aneurysmatica, S. sp. 19.

Orthopnoea ab aneurysmate, S. sp. 8.

Dyspnoea ab aortae angustia, S. sp. 22.

2. Tumoris abdominalis.

Dyspnoea a physconia, S. sp. 7.

Dyspnoea a graviditate, S. sp. 8.

- Dyspnoea tympanitica , S. sp. 9.
 Dyspnoea a liene , S. sp. 14.
 Dyspnoea a stomacho , S. sp. 13.
 Dyspnoea a gastrocele , S. sp. 17.
 Orthopnoea a gastrocele , S. sp. 11.

3. Variorum morborum ,

- Asthma febricosum , S. sp. 18.
 Orthopnoea febricosa , S. sp. 20.
 Orthopnoea peripneumonica , S. sp. 1.
 Orthopnoea pseudo peripneumonica , S. sp. 21.
 Orthopnoea variolosa , S. sp. 24.

- Dyspnoea scorbutica , S. sp. 18.
 Orthopnoea scorbutica , S. sp. 22.

- Orthopnoea a hydrothorace , S. sp. 5.
 Orthopnoea ab empyemate , S. sp. 13.
 Orthopnoea a vomica , S. sp. 7.
 Dyspnoea a vomica , S. sp. 6.

- Orthopnoea a hydrocephalo , S. sp. 23.
 Orthopnoea a vermibus , S. sp. 17.

G. LVII. PERTUSSIS.

Morbus contagiosus ; tussis convulsiva , strangulans , cum inspiratione sonora , iterata ; saepe vomitus .

Pertussis Sydenham . Ed. Leid. p. 200. 311.

312. *Huxham* de aëre, ad ann. 1732.
 Lond. Med. Obs. III. 27. 30. Soc. Ro-
 yale III. Hist. p. 268.

Tussis convulsiva, sive ferina, *Hoffm.* III. 111.

Tussis ferina, S. sp. 10. *Sag.* sp. 10.

Tussis convulsiva, S. sp. 11. *Sag.* sp. 11.

Amphimerina tussiculosa, S. sp. 13.

III. In functionibus naturalibus.

G. LVIII. PYROSIS.

Epigastrii dolor urens, cum copia
 humoris aquei, plerumque insipidi,
 aliquando acris eructata.

Pyrosis, S. G. 200. *Sag.* G. 158.

Soda, L. 47. V. 154.

SCOTIS, the WATER-BRASH.

Species unica vera,

Pyrosis Suecica, S. sp. 4.

Cardialgia sputatoria, S. sp. 5. *Macb.* p.
 515.

Caeterae SAUVAGESII species sympto-
 maticae sunt,

Pyrosis vulgaris, S. sp. 1.

178 GENERA MORBORUM

Pyrosis a conceptione, S. sp. 6.

Pyrosis biliosa, S. sp. 2.

Pyrosis a phlogosi, S. sp. 3.

Pyrosis ulcerosa, S. sp. 5.

G. LIX. COLICA.

Dolor abdominis, praecipue circa umbilicum torquens; vomitus; alvus adstricta.

Colica, S. G. 204. L. 50. V. 160. Sag. G. 162. Junck. 106.

Colica spasmodica & flatulenta, Hoffm. II. 284. Macb. p. 519.

Rachialgia, S. G. 211. Sag. G. 168.

Ileus, S. G. 252. V. 162. Sag. G. 187.

Iliaca, L. 185.

Dolor & spasmus iliacus, Hoffm. II. 263.

Passio iliaca, Junck. 107.

Species idiopathicae sunt,

I. Colica (*spasmodica*) cum retractione umbilici & spasmis musculorum abdominalium.

Colica spasmodica, S. sp. 7.

Colica, flatulenta S. sp. 1.

Ileus physodes, S. sp. 9.

Colica biliosa, S. sp. 5. *. Edin. Med. Eff.
III. 27.

Colica pituitosa, S. sp. 2. **.

Ileus a colo pituita infarcto, S. sp. 5.

Ileus Indicus, S. sp. 8.

Variat symptomatis superadditis; hinc,

a. Colica cum vomitu stercoris, vel
rerum per anum injectarum.

Ileus spasmodicus, S. sp. 3. ***. Lond. Med.
Obs. IV. 17, Edinb. Phys. Eff. II. 27. 28.

* Cum vomitus quivis vehemens & saepe repetitus bilem plerumque eliciat, *colicam* quam, ex vomitu bilis solo, *biliosam* appellarunt medici, omnino *spasmodicam* esse censeo.

** Pituita in parte quadam intestinorum congesta non nisi a spasmō obstruente fieri videtur; ideoque tum *colicam pituitosam*, tum *ileum*, a colo pituita infarcto, hic apposui.

*** *Ileus* gradu tantum, nequaquam natura, a *colica* differre mihi videtur; ideoque *ileum* pro varietate *colicae* tantum hic recensui. Multi quidem medici *ileum* omnem inflammatorium esse putarunt. Dolorem autem abdominis, sive *colicam*, cum vomitu stercoris sine inflammatione
ad-

Ileus volvulus, S. sp. 7.

b. Colica cum inflammatione super-
veniente.

Ileus inflammatorius, S. sp. 1.

Colica phlogistica, S. sp. 6.

2. Colica (*pictonum*) praeeunte pon-
deris vel molestiae in abdomine,
praecipue circa umbilicum, sensu;
accedente dolore colico, primum
levi, non continuo, & praecipue
post pastum aucto; tandem gravio-
re & fere perpetuo; cum dolore
brachiorum, & dorsi, in paralyfin
demum abeunte.

adesse, ipse aliquoties vidi. Sin autem inflam-
matio aliquando adsit, si eadem *colicae* superve-
nerit, *colicam phlogisticam* dari recte monuit SAU-
VAGESIUS; nec ideo epigenomeno genus muta-
ri; & si quidem cum dolore abdominis & vo-
mitu ab initio adfuerit inflammatio, morbum
pro *enteritide* habere vellem. Denique, quovis
modo dari *ileum* genus a *colica* diversum conce-
dere non possum.

Rachialgia pictonum, S. sp. 1. *

Colica pictonum *Citeſii* & succedentium *Auſtorum*. Med. Trans. 1. 12. 13. 14. 15. 20.
Edinb. Phys. Eff. 1. 22. *Chalmers's* Carolina, p. 187.

Colica nervosa, *Macb.* p. 524.

Variat ratione causae remotae; & hinc

a. A veneno metallico.

Rachialgia metallica, S. sp. 3.

Colica pictonum *Tronchin.* Sp. five a causa remota 2da.

b. Ab acidis ingestis.

Rachialgia pictonum, S. sp. 1. *Tronchin.* sp. 3.

c. A frigore.

Rachialgia ab adiapneusti, *Tronchin.* sp. 5.

* *Rachialgiam a colica* genere diversam esse nequaquam video. Symptomata enim *colicae* essentialia in utroque morbo semper adsunt; & si forte alteri quaedam superaddita sint, haec speciem non genus diversum constituere possunt. Ut medici igitur nuperi fere omnes, ita ego quam *rachialgiam* appellarunt *ASTRUCIUS* & *SAUVAGESIUS*, pro specie *colicae* habui ac recensui.

d. A contusione dorsi.

Rachialgia traumatica, S. sp. 7.

3. Colica (*stercorea*) in hominibus alvi tardae, post diuturnam alvi obstipationem.

Colica stercorea, S. sp. 3.

Ileus a faecibus induratis, S. sp. 2.

4. Colica (*accidentalis*) a materie acri ingesta.

Colica accidentalis, S. sp. 18.

Colica Japonica, S. sp. 10.

Colica lactentium, S. sp. 20.

Ileus a veneno, S. sp. 14.

Cholera sicca auriginosa a fungis venenatis,
S. sp. 2.

5. Colica (*meconialis*) neophytorum a meconio retento.

Colica meconialis, S. sp. 19.

6. Colica (*callosa*) cum sensu in quadam intestinorum parte stricturae, & saepe ante eam collecti flatus cum aliquo dolore, qui flatus

etiam per eandem paulatim transiens evanescit; alvo tarda, & tandem non nisi faeces paucas liquidas egerente.

Ileus a callosa coli stricture, S. sp. 11. Edinb. Med. Eff. IV. 31.

7. Colica (*calculosa*) cum duritie in quadam parte abdominis fixa; calculis quondam per anum dejectis.

Colica calculosa, S. sp. 15. Edinb. Med. Eff. I. 32. Edinb. Phys. Eff. II. 26.

Ileus calculosus, S. sp. 10.

Colicae symptomaticae sunt,

Colica febricosa, S. sp. 21.

Rachialgia febricosa, S. sp. 2. *Tronchin.* sp. 1.

Colica hysterica, S. sp. 17.

Colica gravidarum, S. sp. 16.

Colica verminosa, S. sp. 4.

Ileus verminosus, S. sp. 13.

Colica Lapponica, S. sp. 9.

Rachialgia arthritica, S. sp. 4. *Tronchin.* sp.

Rachialgia scorbutica, S. sp. 6.

Ileus herniosus, S. sp. 6.

Colica enterocelica, S. sp. 22.

Ileus ab intestino compresso, S. sp. 4.

Colica schirrosa, S. sp. 12.

Colica pancreatica, S. sp. 13.

Colica mesenterica, S. sp. 11.

Rachialgia ab osteosarcoli, S. sp. 8.

Colica plethorica, S. sp. 8.

a. Haemorrhoidalis.

b. Catamenialis.

Colica pulsatilis, S. sp. 14.

Ileus imperforatorum, S. sp. 12.

G. LX. CHOLERA.

Humoris biliosi vomitus, ejusdem
simul dejectio frequens; anxietas;
tormina; surarum spasmata.

Cholera, S. 253. L. 186. V. 110. Sag. G.

188. Hoffm. II. 165.

Diarrhoea cholericæ, Junck. 112.

Species idiopathicae sunt,

I. Cholera (*spontanea*) tempestate
calida, sine causa manifesta oboriens.

Cholera spontanea, S. sp. 1. Sydenh. sect. IV.
 cap. 2. Cleghorn's Diseases of Minorca.
 Cholera Indica, S. sp. 7.

2. Cholera (*accidentalis*) a rebus
 acribus ingestis.

Cholera crapulosa, S. sp. 11.
 Cholera a venenis fossilibus, S. sp. 4.
 Cholera a veneno animali, S. sp. 5.

Cholerae symptomaticae sunt,

Cholera intermittens, S. sp. 6.
 Cholera inflammatoria, S. sp. 8.
 Cholera arthritica, S. sp. 10.
 Cholera verminosa, S. sp. 9.

G. LXI. DIARRHOEA.

Dejectio frequens; morbus non conta-
 giosus; pyrexia nulla primaria.

Diarrhoea, S. G. 253. L. 187. V. 105. Sag.
 G. 189. Junck. 112.
 Hepatirrhoea, S. G. 246.
 Cholericæ, L. 190.
 Coeliaca, S. G. 255. L. 189. V. 109. Sag.
 G. 199.
 Lienteria, S. G. 256. L. 188. V. 108. Sag.
 G. 191.
 Pituitaria, V. 111.

Leucorrhœis, V. 112.

Lambsma ventris fluxus multiplex. Amst. 1756.

Species idiopathicae sunt,

1. Diarrhoea (*crapulosa*) qua stercora naturalibus liquidiora & majori copia dejiciuntur.

Diarrhoea stercorosa, S. sp. 1.

Diarrhoea vulgaris, S. sp. 2.

2. Diarrhoea (*biliosa*) qua faeces flavae magna copia dejiciuntur.

Diarrhoea biliosa, S. sp. 8.

3. Diarrhoea (*mucosa*) qua vel ab acribus ingestis, vel a frigore, praecipue pedibus applicato, mucus copiosus dejicitur.

Diarrhoea lactantium, S. sp. 19.

Dysenteria Parisiaca, S. sp. 3.

Diarrhoea ab hypercatharsi, S. sp. 16.

Dysenteria catharticis, S. sp. 12.

Pituitaria, V. 111.

Leucorrhœis, V. 112.

Diarrhoea pituitosa, S. sp. 4.

Coeliaca mucosa, S. sp. 3.

Diarrhoea serosa, S. sp. 10.

a. Diarrhoea urinosa.

4. Diarrhoea (*coeliaca*) qua humor lacteus specie chyli dejicitur.

Coeliaca chylosa, S. sp. 1.

Coeliaca lactea, S. sp. 4.

5. Diarrhoea (*lienteria*) qua ingesta parum mutata celeriter dejiciuntur.

Lienteria spontanea, S. sp. 2.

6. Diarrhoea (*hepatirrhoea*) qua materies seroso-cruenta, sine dolore dejicitur.

Hepatirrhoea intestinalis, S. sp. 2.

II. Symptomaticae.

Diarrhoea febrilis, S. sp. 3.

Diarrhoea febricosa, S. sp. 20.

Hepatirrhoea intermittens, S. sp. 7.

Diarrhoea variolosa, S. sp. 6.

Diarrhoea pleuriticorum, S. sp. 21.

Diarrhoea arthritica, S. sp. 9.

Diarrhoea colliquativa, S. sp. 13.

Diarrhoea cholericodes, S. sp. 17.

Hepatirrhoea vera, S. sp. 1.

- Hepatirrhoea a vulnere, S. sp. 3.
 Hepatirrhoea mesenterica, S. sp. 4.
 Dysenteria a mesenterii vomica, S. sp. 11.
 Diarrhoea purulenta, S. sp. 11.
 Coeliaca purulenta, S. sp. 2.
 Hepatirrhoea scorbutica, S. sp. 5.
 Dysenteria scorbutica, S. sp. 18.
 Lienteria scorbutica, S. sp. 3.
 Lienteria ex ulcere ventriculi, S. sp. 1.
 Lienteria aphthosa, S. sp. 4.
 Lienteria secundaria, S. sp. 5.
 Diarrhoea verminosa, S. sp. 14.
 Diarrhoea a dentitione, S. sp. 15.
 Diarrhoea chilensis, S. sp. 12.
 Diarrhoea acrasia, S. sp. 7.

G. LXII. DIABETES.

Urinae plerumque praeternaturalis, copia immodica, profusio chronica.

- Diabetes, S. G. 263. L. 197. V. 115. *Sag.*
 G. 199. *Junck.* 99. *Dobson*, Lond. Med.
 Observations, Vol. V. Art. 27. *Home's* Cli-
 nical Experiments, sect. xvi.
 Dieuresis, V. 114.

Species idiopathicae sunt,

- I. Diabetes (*mellitus*) cum urina odoris, coloris, & saporis mellei.

Diabetes Anglicus, S. sp. 2. *Mead* on poisons. Essay 1. *Ejusdem* Monita Med. Cap. IX. sect. 2. Lond. Med. Obs. III. 26. *Dobson*, in Lond. Med. Obs. Vol. V. Art. 27. *Myers*, Diss. inaug. de Diabete, Edinb. 1779.

Diabetes febricosus, S. sp. 7. *Sydenh.* Epist. resp. ad *R. Brady* *.

II. Diabetes (*insipidus*) cum urina limpida non dulci **.

M. Lister Exerc. medicin. II. de Diabete.

* Quaeri potest, an diabetes febricosus SYDENHAMI ad diabetem mellitum, an ad insipidum referri debeat? Et simul quaeri potest, an urina in diabete hysterico vel arthritico sit mellita, an insipida, cum SYDENHAMUS ipse nullibi de sapore urinae, in diabete quovis, quicquid dixerit? Ad posterius respondere possum, quod, ex propria observatione, novi, urinam in diabete hysterico & arthritico nequaquam dulcem, & fere prorsus insipidam, esse, & diabetem febricosum SYDENHAMI ad diabetem mellitum ideo retuli; quod in simili senis, post diuturnam febrem, diabete, urinam omnino dulcem inveni.

** An hujusmodi diabetis species sit frequens, incertum est. In omnibus exemplis, iisque non pau-

Diabetes legitimus S. sp. 1. *Aretaeus* de Morb. diuturn. L. II. cap. 2.

paucis, quae viderat WILLISIUS, urinam mellitam semper invenit; & observationes nuperae frequentes fere omnes ejusmodi urinam exhibuerunt; ita ut dubium sit, an alia diabetis idiopathicae & permanentis species revera detur. Affirmat autem LISTERUS; & ego ipse inter plures mellitas unicum inspidam observavi. Ejusmodi itaque speciem dari concedo, ideoque recensui; sed, an recte legitima dici queat, vel an diabetes ARETAEI & plurium auctorum ejusmodi fuissent, multum dubito. Ante WILLISIUM quidem, vel prioris aevi, vel extra Angliam, medicorum nemo urinam dulcem annotaverat; sed ejusmodi urinam temporibus WILLISHI primo & in Anglia tantum comparuisse, minus verisimile est; omnesque ante WILLISIUM de urina in diabete dulci prorsus siluisse, potius observationi perfunctoriae, vel omnino neglectae, imputarem. Quod observatores, quibus diabetis exempla antea occurrebant, vel negligentes vel malae fidei fuissent suspicor; cum plurimi eorum tam incredibilia, de potu in diabetis per renes transeunte prorsus immutato, narrant. SYDENHAMUM autem ipsum, adeo perspicacem & diligentem, de statu urinae nihil monuisse, mirum videtur; sed, cum scripta WILLISHI, SYDENHAMO satis nota, urinam semper esse dulcem asseruerint, si diversam invenisset SYDENHAMUS, quin id indicasset, nullus dubito.

Diabetes ex vino, S. sp. 5. *Ephem. Germ. D.*
l. A. II. Obs. 122.

Symptomaticae sunt ;

Diabetes hystericus, S. sp. 3. *Sydenh. diff. epist.*
ad *G. Cole*.

Diabetes arthriticus, S. sp. 6. *Sydenh. de podagra*.

Diabetes artificialis, S. sp. 4. *Mulpigh. de liene*.

G. LXIII.   H Y S T E R I A.

Ventris murmura; sensus globi in abdomine se volventis, ad ventriculum & fauces ascendentis, ibique strangulantis; sopor; convulsiones; urinae limpidae copia profusa; animus, nec sponte, varius & mutabilis *.

* Novit quisque, in Nosologia & in Medicina facienda quadantenus exercitatus, quam difficile sit inter dyspepsiam, hypochondriam, & hysteriam semper accurate distinguere. Genera autem vera, & satis a se invicem distincta, indicasse mihi videor: Recte autem, an secus, fecerim, aliis dijudicandum relinquo. Morbos affines facile inter se misceri probe novi; &, in quocunque casu, quisnam eorum pro primario sit

Hysteria, S. G. 135. L. 126. V. 219. *Sag.*
G. 242.

Malum hystericum, *Hoffm.* III. 50. *Junck.* 36.

Affectio hysterica, *Willis* de morb. convulsiv.
cap. 5. 10. 11. *Sydenh.* diff. epist. ad G. *Cole.*
Whytt on nervous disorders.

Quatenus specie differat hysteria idio-
pathica, dicere non possum, nec,
ut opinor, recte dixit SAUVAGESIUS.
Species enim ab eo recensitae non,
nisi ratione causae remotae, varie-
tates esse mihi videntur. Ita habet,

A. Ab emanatione mensium,

[Hysteria chlorotica, S. sp. 2. *Raulin.* cap. 13.

B. A menorrhagia cruenta.

Hysteria a menorrhagia, S. sp. 3. *Raulin.* *Sy-*
denham, Diff. epist. ad G. *Cole.*

C. A menorrhagia serosa, five fluore
albo.

fit habendus, per characteres nosologicos indi-
care, mihi difficillimum fore agnosco. Poste-
ri, ut spero, hanc rem luculentius expositam
dabunt.

Hysteria a leucorrhoea, S. sp. 4. *Raulin*,
cap. 14.

D. A viscerum obstructione.

Hysteria emphractica, S. sp. 5. *Raulin*, cap. 5.

E. A vitio stomachi.

Hysteria stomachica, S. sp. 7. *Raulin*. cap. 4.

F. A Salacitate nimia.

Hysteria libidinosa, S. sp. 6*.

Manifesto symptomaticae sunt.

Hysteria verminosa, S. sp. 1. *Delii* Amoenit.
Academ.

* In speciebus hysteriae recensendis, egregius SAUVAGESIUS RAULINUM, theoriae subtili & fallaci, potius quam observationi, innitentem, secutus fuisse videtur. Nec quidem inter caeteras hysteriae species indicasse videtur SAUVAGESIUS, illam quam maxime exquisitam & frequentissimam, censeo, illam, scilicet, quae foeminas adultas, laute viventes, sanguineas, plethoricas, valentiores, & a morbo alio quovis immunes, saepe ex pathemate mentis solo adoritur.

Hysteria febricosa, S. sp. 8. *Wedel.* in *Ephem.*
German. D. I. A. II. Obs. 193.

G. LXIV. HYDROPHOBIA.

Potionis cujuslibet, utpote convulsio-
 nem pharyngis dolentem cientis,
 fastidium & horror; plerumque e
 morsu animalis rabidi.

Hydrophobia, S. G. 231. L. 86. V. 30. *Sag.*
 G. 343. *Boerh.* 1138. *Junck.* 124. *Mead* on
 poisons. *Desault* sur la rage. *Sauvages* diff.
 sur la rage. *James* on canine madness. *Dal-*
by, Virtues of cinnaber and musk against
 the bite of a mad dog. *Nugent* on the hy-
 drophobia. *Choisel*, Nouvelle methode pour
 le traitement de la rage. *Journal de Mede-*
cine, passim. *Lond. Med. Obs. and Inquir.*
 Vol. III. Art. 34. Vol. V. Art. 19. 26.
 and App. *Lond. Med. Trans.* Vol. II. Art.
 5. 12. and 15. *Edinb. Med. Eff.* V. Art.
 51. *Heysham*, Diff. Inaug. de rab. canin.
Edinb. 1777. *Parry*, Diff. inaug. de rab.
 contagios. five canin. *Edinb.* 1778. *Soc. Ro-*
yale I. Mem. p. 105. 146. *Andry*, Recher-
 ches sur la rage, 1780. *Soc. Royale* II. Hist.
 p. 229. 230. 456. III. Hist. p. 167. *Vau-*
ghan, Cases of hydrophobia, second. edit.
 1778.

Species sunt,

I. Hydrophobia (*rabiosa*) cum mordendi cupiditate ex morsu animalis rabidi.

Hydrophobia vulgaris, S. sp. 1.

II. Hydrophobia (*simplex*) sine rabie, vel mordendi cupiditate.

Hydrophobia spontanea, S. sp. 2. Edinb. Med. Eff. I. 29.

O. IV. VESANIAE*.

* *Vesaniarum* ordinem hic instituere velim, quae cum classe VOGELII nona, *Paranoiae* inscripta, eadem omnino sit; sed a classe *Vesaniarum* SAUVAGESII & SAGARI in eo diversa, quod horum auctorum ordines *Hallucinationum* & *Morositatum* prorsus excludat; itidemque a classe *Mentalium* apud LINNAEUM diversa, quod hujus auctoris ordines *Imaginariorum* & *Patheticorum* etiam omittat.

A classe *Vesaniarum* autem tum *Hallucinationes* tum *Morositates* exclusas esse velim; quia neque causis, neque symptomatis cum *Vesaniis* stricte dictis ullo modo congruant. Quis enim

Sy-

Mentis * judicantis functiones laesae
sine pyrexia vel comate.

Paranoiae, V. Cl. IX.

Deliria, S. Cl. VIII. O. III. *Sag.* Cl. XI.
O. III.

Ideales, L. Cl. V. O. I.

Syrigium vel Bulimiam, vel aliam *Hallucinationem* sive *Morositatem*, quae a mentis judicio non pendeat Vesaniam appellare vellet? Verum quidem est, tum hallucinationes, tum morositates, cum vesaniis aliquando conjunctas esse, sed simul adsunt alia vesaniae indicia, quae ejusmodi hallucinationes & morositates affectionis magis generalis symptomata tantum esse ostendunt. Ob has rationes, hallucinationes SAUVAGESII & imaginarios LINNAEI ad morbos locales olim detuli; & nunc morositates SAUVAGESII & patheticos LINNAEI, antea a nobis omnino omissos, ad locales etiam deferendos esse censui.

* In priore Nosologiae nostrae editione, has functiones simpliciter mentis esse dixi, minus autem recte; nam perceptio falsa sive *hallucinatio*, & appetitus erroneus sive *morositas*, quodammodo ad mentis functiones pertinent; cum vero utrasque ab hac classe exclusas esse velim, oportebat classis characterem nunc mutare, & mentis judicantis functiones dicere.

G. LXV. AMENTIA.

Mentis judicantis imbecillitas, qua homines rerum relationes, vel non percipiunt, vel non reminiscuntur.

Amentia, S. G. 233. V. 337. Sag. G. 346.

Morosis, L. 106.

Stupiditas, morosis, fatuitas, V. 336.

Amnesia *, S. G. 237. Sag. G. 347.

Oblivio, L. 107. V. 338.

Memoriae debilitas, Junck. 120.

Species sunt,

I. Amentia (*congenita*) a nativitate constans.

Amentia morosis, S. sp. 8.

Amentia microcephala, S. sp. 6.

II. Amentia (*senilis*) ex perceptione & memoria, ingravescente aetate, imminutis.

* Amnesiam cum amentia ad unum genus retuli, tum quia plerumque conjungantur, tum quia ab iisdem causis plerumque oriantur, & amnesia ingravescens ad amentiam semper ducat.

198 GENERA MORBORUM

Amentia senilis, S. sp. 1.

Amnesia senilis, S. sp. 2.

III. Amentia (*acquisita*) a causis externis, evidentibus in hominibus sanæ mentis superveniens.

Amnesia febrisequa, S. sp. 8.

Amentia a quartana, S. sp. 11.

Amnesia cephalalgica, S. sp. 6.

Amnesia plethorica, S. sp. 4.

Amentia rachialgica, S. sp. 10.

Amnesia a venere, S. sp. 1.

Amnesia a pathemate, S. sp. 5.

Amentia a venenis, S. sp. 3.

Amentia a temulentia, S. sp. 7.

Amentia ab ictu, S. sp. 9.

Amnesia traumatica, S. sp. 3.

Sequentes SAUVAGESII species in Nosologia methodica nequaquam recenseri debent, cum causae internae a quibus characteres desumuntur, per signa externa nequaquam dignosci possint.

Amentia serosa, S. sp. 2.

Amentia a tumore, S. sp. 4.

Amentia a hydatidibus, S. sp. 5.

Amentia a ficitate, S. sp. 7.

Amentia calculosa, S. sp. 12.

G. LXVI. MELANCHOLIA.

Insania * partialis fine dyspepsia **.

Melancholia, S. G. 234. L. 71. V. 332.

Sag. G. 347. Boerh. 1089. Junck. 121.

Daemonomania, S. G. 236. *Sag. 348.*

Daemonia, L. 69.

Vesania, L. 70.

Panophobia, L. 75.

Athymia, V. 329.

Delirium melancholicum, *Hoffm. III. 251.*

Erotomania, L. 82.

Nostalgia, S. G. 226. L. 83. *Sag. G. 338.*

Junck. 125.

Melancholia nervea, Cl. *Lorry de melancholia, P. I.*

* Insaniam adesse dicimus, quando rerum relationes omnino falsae mente concipiuntur, ita ut hominis vel pathemata vel actiones praeter rationem excitentur.

** Hypochondriasis & melancholia non semper distingui possunt. Si quando autem possint, nullo alio signo quam per dyspepsiam in hypochondriasi semper praesentem, in melancholia saepe absentem rite, quantum video, distinguendi sunt.

Variat pro varietate rerum de quibus homo delirat. Ita est

1. Cum hallucinatione de statu corporis sui a levibus causis periculoso; vel de statu rerum suarum tristi metuendo.

Melancholia vulgaris, S. sp. 1.

Melancholia argantis, S. sp. 4.

Panophobia phrontis, S. sp. 3.

2. Cum hallucinatione de statu rerum suarum jucundo.

Melancholia moria, S. sp. 5.

Melancholia enthusiastica, S. sp. 13.

Melancholia saltans, S. sp. 8.

3. Cum amore vehementi sine satyriasi vel nymphomania.

Melancholia amatoria, S. sp. 2.

Erotomania, L. 82.

4. Cum superstitioso futurorum metu.

Melancholia religiosa, S. sp. 3.

5. Cum aversatione motus & omnium vitae officiorum.

Melancholia attonita, S. sp. 6.

6. Cum inquietudine & status cujusvis impatientia.

Melancholia errabunda, S. sp. 7.

7. Cum taedio vitae.

Melancholia Anglica *, S. sp. 11.

Melancholia phrontis, S. sp. 14.

6. Cum hallucinatione de sua speciei natura.

Melancholia zoantropica, S. sp. 12.

Melancholia hippantropica, S. sp. 9.

Melancholia scytharum, S. sp. 10.

DAEMONOMANIAM nullam veram esse censeo **, & nostra sententia spe-

* Apud Anglos fortassis taedium vitae non semper a morbo pendet.

** Ita censeo, quia daemonum in nostra corpora vel hisce temporibus in mentes nostras, potentiam ullam esse pauci jam credunt.

cies sub hoc titulo a SAUVAGESIO
recensitae sunt , vel ,

I. Species melancholiae five maniae
uti

Daemonomania fanatica , S. sp. 5.

Daemonomania Indica , S. sp. 7.

Vel , 2do , Morbi ab adstantibus ad
daemonum potentiam falso relati,
uti

Daemonomania a vermibus , S. sp. 4.

Daemonomania Polonica , S. sp. 8.

Daemonomania a cardiogmo , S. sp. 9.

Vel , 3tio , Morbi omnino simulati,
uti

Daemonomania sagarum , S. sp. 1.

Daemonomania vampirismus , S. sp. 2.

Daemonomania simulata , S. sp. 3.

Vel , 4to , Morbi partim veri , ut
No. 2. , partim simulati , ut 3tio ,
recensiti , uti

Daemonomania hysterica , S. sp. 6.

G. LXVII. MANIA.

Insania universalis.

Mania, S. G. 235. L. 68. V. 331. Sag. G. 349. Boerh. 1118. Junck. 122. Battie on madneff.

Paraphrosyne, L. 66.

Amentia, L. 67.

Delirium maniacum, Hoffm. III. 251.

1. Mania (*mentalis*) omnino a pathemate mentis.

Mania a pathemate, S. sp. 1. Exempla inveniuntur ex melancholia apud Preysingerum de diagnosi morborum capitis; ex terrore. apud Locherum de mania; ex amore apud Ephem. Nat. Cur. Dec. II. A. X. Obs. 126.; ex ira apud Hoffman. III. p. 263.

2. Mania (*corporea*) a vitio corporis evidente.

Variat pro varietate vitii corporis; hinc

Mania metastatica, S. sp. 4.

ab ulcere ficcato Amat. Lusitan. Cent. II. cur. 67.

a resecta plica, *Hoffm.* tom. III. p. 263.

Ephem. N. Cur. Cent. I. Obs. 35.

a represso herpete, *Locher* de mania.

a menstribus retentis *Schenck.* Obs. p. 142.

a semine retento, *Schenck.* ibid.

a repressa scabie, *Lorry* de melancholia,
tom. II. P. II. cap. 3.

a graviditate, *Lorry*, P. I. cap. 7.

a parviori lactis & lochiorum fluxu, *Puzos*,
3. Mem.

Mania lactea, S. sp. 2.

Mania hystericalgica, S. sp. 8.

Mania ab hemicrania, S. sp. 3.

Mania a venenis, S. sp. 5.

Phrenitis inanitorum, S. sp. 16.

3. Mania (*obscura*) praegresso nullo vel pathemate mentis, vel vitio corporis evidente.

Mania vulgaris, S. sp. 7.

Phrenitis apyreta, S. sp. 10.

Mania periodica, S. sp. 6.

Maniae species symptomaticae sunt,

PARAPHROSYNE, S. G. 232. *Sag.* G. 345.

1. Paraphrosyne a venenis,

Paraphrosyne temulenta, S. sp. 1.

Paraphrosyne a datura, S. sp. 2.

Paraphrosyne ab opio , S. sp. 3.

Paraphrosyne a conio , S. sp. 4.

Paraphrosyne magica , S. sp. 5.

2. Paraphrosyne a pathemate , S. sp. 7.

Paraphrosyne hysterica , S. sp. 12.

3. Paraphrosyne febrilis .

Delirium , L. 65. V. 330.

Paraphrosyne febricosa , S. sp. 10.

Paraphrosyne critica , S. sp. 11.

Paraphrosyne calentura , S. sp. 9.

Paraphrosyne puerperarum , S. sp. 8.

G. LXVIII. ONEIRODYNIA.

In somno imaginatio vehementior vel molesta .

Somnium , V. 339.

Somnambulismus , S. G. 221. L. 77. Sag. G. 333.

Hypnobatafis , V. 340.

Noctambulatio , Junck. 124.

Ephialtes , S. G. 138. L. 163. Sag. 245.

Incubus , V. 211. Junck. 50.

1. Oneirodynia (activa) excitans ad ambulationem , & motus varios .

Somnambulismus vulgaris , S. sp. 1.

Somnambulismus catalepticus, S. sp. 2.

2. Oneirodynia (*gravans*) ex sensu ponderis alicujus incumbentis, & pectus praecipue comprimentis.

Ephialtes plethorica, S. sp. 1.

Ephialtes stomachica, S. sp. 2.

Ephialtes hypochondriaca, S. sp. 6.

Ephialtes tertianaria, S. sp. 5.

Ephialtes verminosa, S. sp. 4.

Ephialtes ex hydrocephalo *, S. sp. 3.

CL. III. CACHEXIAE.

Totius vel magnae partis corporis habitus depravatus; sine pyrexia primaria vel neurosi.

Cachexiae, S. Cl. X. V. Cl. VIII. *Sag.* Cl. III.
Deformes, L. Cl. X.

* Cum hydrocephalus per signa externa non semper dignosci possit, haec species minus apte recensetur; sed ideo apposui, quod ephialtes in iis qui simul anasarca crurum, & hydrothorace vel ascite laborant, ad hydrocephalum utcumque referri possit.

O. I. MARCORES.

Corporis totius macies .

Macies , S. Cl. X. O. I. *Sag.* Cl. III. O. I.
Emaciantes , L. Cl. X. O. I.

G. LXIX. T A B E S .

Marcor; asthma; pyrexia hectica .

Tabes, S. G. 275. L. 209. V. 309. *Sag.* G.
100.

Species sunt,

I. Tabes (*purulenta*) ex ulcere externo vel interno, vel ex vomica,

Tabes a vomica, S. sp. 15.

Tabes ulcerosa, S. sp. 12.

Tabes apostematodes, S. sp. 3.

Variat sede; hinc

Tabes renalis, S. sp. 2.

Tabes hepatica, S. sp. 8.

Tabes a stomacho, S. sp. 14.

Tabes a pericardio, S. sp. 7.

Tabes catarrhalis *, S. sp. 13.

2. Tabes (*scrophulosa*) in corporibus
scrophulosis .

Tabes glandularis, S. sp. 10.

Tabes mesenterica, S. sp. 9.

Scrophula mesenterica, S. sp. 4.

Atrophia infantilis, S. sp. 13.

Atrophia rachitica, S. sp. 8.

Tabes rachialgica, S. sp. 16.

3. Tabes (*venenata*) a veneno ingesto.

Tabes a veneno, S. sp. 17.

Atrophia (*febrisequa*), S. sp. 16. ad
tabem purulentam, vel ad genus
atrophiae, pertinet.

G. LXX. ATROPHIA.

Marcor & asthenia, sine pyrexia **
hectica.

* Si cum catarrho diuturno adfuerit tabes,
cum pyrexia hectica, nihil dubitarem ejusmodi
tabem catarrhalem ad purulentam referre.

** Atrophia fortassis nunquam sine pyrexia,
sal-

Atrophia, S. G. 277. L. 210. V. 308. Sag.
 G. 102. Junck. 41.
 Marasmus, L. 211.

Species sunt,

I. Atrophia (*inanitorum*) ex evacuatione nimia.

Atrophia a ptyalismo, S. sp. 7.

Atrophia a vomitu, S. sp. 9.

Atrophia ab alvi fluxu, S. sp. 6.

Tabes nutricum, S. sp. 4.

Atrophia nutricum, S. sp. 5.

Atrophia a leucorrhoea, S. sp. 4.

Tabes dorsalis *, S. sp. 1.

Tabes sudatoria, S. sp. 6.

Tabes a sanguifluxu, S. sp. 2.

Sanguinis inopia Ill. Lieutaud. synops. univ.
 med. vol. I. pag. 52.

saltem sine pulsu solito frequentiori, adest; sed absentia pyrexiae hecticae, (pag. 80.) fere semper atrophiam a tabe distinguit.

* An ad atrophiam inanitorum, an ad atrophiam debiliū, pertinet tabes dorsalis, dubium mihi videtur, & ad posteriorem referre mallet.

2. Atrophia (*famelicorum*) a nutrimento deficiente.

Atrophia lactentium, S. sp. 3.

3. Atrophia (*cacochymica*) a nutrimento corrupto.

Atrophia scorbutica, 12.

Tabes syphilitica, S. sp. 11.

Tabes a hydrope, S. sp. 5.

4. Atrophia (*debilium*) a nutritionis functione depravata, praegressa nulla vel evacuatione nimia, vel cacochymia.

Atrophia nervea, S. sp. 1.

Atrophia lateralis, S. sp. 15.

Atrophia senilis, S. sp. 11.

O. II. INTUMESCENTIAE.

Totum vel magna corporis pars extrorsum tumens.

Intumescenciae, S. Cl. X. O. II. *Sag.* Cl. III.

O. II.

Tumidosi, L. Cl. X. O. II.

Sect. I. *A D I P O S A E.*G. LXXI. *P O L Y S A R C I A.*

Corporis pinguedinosa intumescencia
molesta.

Polysarcia, S. G. 279. L. 213. V. 540. *Sag.*

G. 106.

Steatites, V. 390.

Species unica,

Polysarcia adiposa, S. sp. 1. Lond. Med. Obs.

III. 9, V. 21. 22. Med. Trans. II. 18.

Sect. II. *F L A T U O S A E.*G. LXXII. *P N E U M A T O S I S.*

Corporis intumescencia tensa, elastica,
sub manu crepitans.

Pneumatosis, S. G. 280. V. 391. *Sag.* G. 107.

Emphysema, S. G. 13. L. 288. V. 392.

Leucophlegmatia, L. 214.

Combalusier de flatulentis corporis humani affec-
tibus.

Species sunt ,

1. Pneumatosis (*spontanea*) sine causa manifesta .

Emphysema spontaneum , S. sp. 1.

Pneumatosis febrilis , S. species aliquot. Lond. Med. Obs. VI. 19.

2. Pneumatosis (*traumatica*) a vulnere thoracis .

Pneumatosis a vulnere , S. sp. 2. Lond. Med.

Obs. II. 2. III. 4. 35. 36. *Cheston*, chap. 1.

Pneumatosis febrilis , S. species aliquot.

3. Pneumatosis (*venenata*) a veneno injecto vel applicato .

Pneumatosis a veneno , S. sp. 1.

4. Pneumatosis (*hysterica*) cum hysteria .

Pneumatosis hysterica , S. sp. 3.

G. LXXIII. TYMPANITES.

Abdominis intumescencia tensa, elastica , sonora ; alvus adstricta ; caeterarum partium macies .

Tympanites, S. G. 291. L. 219. V. 316. Sag.
G. 118. Boerh. 226. Junck. 87.

Affectio tympanitica, Hoffm. III. 339.

Meteorismus, S. G. 292.

Species sunt,

1. Tympanites (*intestinalis*) cum tumore abdominis saepe inequali, & cum rejectione aëris frequenti, tensionem & dolorem levante.

Tympanites intestinalis, S. sp. 1. Edinb. Med.
Eff. I. 31.

Tympanites enterophysodes, S. sp. 3.

Tympanites verminosus, S. sp. 7.

Tympanites spasmodicus, S. sp. 5.

Meteorismus ventriculi, S. sp. 1.

Meteorismus abdominis, S. sp. 2.

Meteorismus hystericus, S. sp. 3.

Meteorismus a manzanilla, S. sp. 4.

2. Tympanites (*abdominalis*) cum resonitu evidentiore, tumore magis aequabili, & emissione flatuum rariori & minus levante.

Tympanites abdominalis, S. sp. 2.

Tympanites asciticus, S. sp. 4.

Ascites flatulento-peritoneus, S. sp. 28.
Tympanites Stewartii, S. sp. 6.

G. LXXIV. PHYSOMETRA.

Tumor levis, elasticus, in hypogastrio
figuram & sedem uteri referens.

Physometra, S. G. 290. Sag. G. 117.
Hysterophyse, V. 317.

Species sunt,

Physometra ficca, S. sp. 1.
Tympanites uteri ficca, Astruc, sur les ma-
lad. des femmes, L. II. cap. 9.
Physometra humida, S. sp. 2.
Tympanites uteri humida, Astruc, loc. cit.

Seçt. III. AQUOSAE SIVE HYDROPE.

G. LXXV. ANASARCA.

Corporis totius vel partis ejus intu-
mescentia mollis, inelastica.

Anasarca, S. G. 281. L. 215. V. 313. Sag.
G. 108. Boerh. 1225. Hoffm. III. 322 Junck.
87. Monro on the dropsy, 1765. Milman.
Animadversiones de hydrope, 1779.
Phlegmatia, S. G. 282.
Angina aquosa, Boerh. 791.

Species sunt ,

1. Anasarca (*serosa*) a retento sero ob evacuationes solitas suppressas, vel ab aucto sero ob ingestam aquam nimiam.

Anasarca metastatica, S. sp. 1.

a. Anasarca periodica.

b. Anasarca ab adiapneustia.

Phlegmatia lactea, S. sp. 3.

Phlegmatia a menostasia, S. sp. 5.

Anasarca urinosa, S. sp. 11.

Anasarca hydropotarum, S. sp. 10.

2. Anasarca (*oppilata*) a compressione venarum.

Anasarca gravidarum, S. sp. 5.

Phlegmatia gravidarum, S. sp. 4.

Phlegmatia cruralis, S. sp. 9.

Angina Loweriana, S. sp. 2.

Angina oedematosa, Boerh. 791.

3. Anasarca (*exanthematica*) post exanthemata, & praecipue post erysipe-
las, suborta.

Anasarca exanthematica, S. sp. 3.

216 GENERA MORBORUM

Phlegmatia exanthematica, S. sp. 10.

Phlegmatia ulcerosa, S. sp. 6.

Phlegmatia Malabarica, S. sp. 7.

Phlegmatia elephantina, S. sp. 8.

Anasarca Americana, S. sp. 7.

4. Anasarca (*anaemia*) a tenuitate sanguinis per haemorrhagiam producta.

Anasarca a fluxu, S. sp. 2.

5. Anasarca (*debilium*) in debilibus a morbis longis, vel ab aliis causis.

Phlegmatia vulgaris, S. sp. 1.

Anasarca a febribus, S. sp. 4.

Anasarca hysterica, S. sp. 2.

Phlegmatia hysterica, S. sp. 2.

Anasarca rachialgica, S. sp. 8.

Phlegmatia Deliensis, S. sp. 11.

Anasarca purulenta, S. sp. 9. vix ad anasarcam referri potest.

G. LXXVI. HYDROCEPHALUS.

Capitis iutumescentia mollis, inelastica, hiantibus cranii suturis.

Hydrocephalus, S. G. 285. L. 216. Boerh.

Hydrocephalum, V. 384.

Species unica,

Hydrocephalus exterior, S. sp. 2*. Lond.
Med. Obs. V. 13. Med. Trans. II. 18. Edinb.
Med. Eff. III. 22.

G. LXXVII. HYDRORACHITIS.

Tumor supra vertebrae lumborum, mol-
lis, exiguus, hiantibus vertebrae.

Hydrorachitis, S. G. 287. *Morgagn. de sed.*
XII. 9. & seq.
Spinola, L. 289.
Spina bifida, V. 386.

G. LXXVIII. HYDROTHORAX.

Dyspnoea; faciei pallor; pedum oede-
mata; urina parca; decubitus diffi-
cilis; subita & spontanea ex somno
cum palpitatione excitatio; aqua in
pectore fluctuans.

Hydrothorax, S. 150. V. 311. *Boerh.* 1219.

* Hydrocephalum internum, antea hic recen-
situm, ad Apoplexiam, sub nomine Apoplexiae
hydrocephalicae, jam supra retuli.

Species sunt ,

- Hydrothorax vulgaris , S. sp. 3.
 Hydrothorax febrisequens , S. sp. 4.
 Hydrothorax a scabie , S. sp. 9.

Sequentes minus recte recensentur , cum
 liquidi intus contenti neque natura ,
 neque fons , neque sedes , per
 signa externa dignosci queat .

- Hydrothorax chylosus , S. sp. 1. *Willis*, Pharm.
 rat. P. I. sect. 1. Cap. 13.
 Hydrothorax hydatidosus , S. sp. 5. *Morg.* de
 sed. XVI. 33.
 Hydrothorax mediastini , S. sp. 6.
 Hydrothorax pleurae , S. sp. 7. *Hoffm.* III. p.
 337. *Bergeron*, diff. de hydrope pectoris .
 Hydrothorax pericardii , S. sp. 8. *Morg.* de
 sed. XVI. 34. 36. *Senac* de coeur, tom. II.
 p. 349. *Edinb. Med. Eff.* V. 56. 58. 59.

Minus recte a SAUVAGESIO hic recensetur .

- Hydrothorax ab omento , S. sp. 2.

G. LXXIX. ASCITES .

Abdominis intumescencia tensa , vix
 elastica , sed fluctuosa .

Ascites, S. G. 288. L. 217. V. 314. *Sag. G.*
115. *Boerh.* 1226. *Hoffm.* III. p. 322. *Junck.*
87. *D. Monro* on the dropsy, 1765. *Med.*
Trans. II. 17. *Milman*, *Animadversiones de*
hydrope, 1779.

Species sunt,

I. Ascites (*abdominalis*) cum tumore
totius abdominis aequali, & cum
fluctuatione satis evidente.

Ascites vulgator, S. sp. 1.

Variat ratione causae.

A. Ab oppilatione viscerum.

Ascites ab oppilatione, S. sp. 2.

Ascites ab hepate, S. sp. 3.

Ascites a liene, S. sp. 4.

Ascites scrophulosus, S. sp. 5.

Ascites artificialis, S. sp. 10.

B. A debilitate.

Ascites ab exanthematis, S. sp. 8.

Ascites arthriticus, S. sp. 9.

Ascites febrilis, S. sp. 12.

Ascites ex quartana, *Werlhof*.

Ascites scorbuticus, S. sp. 11.

C. A tenuitate sanguinis.

Ascites a sanguifluxibus, S. sp. 7.

Variat etiam ratione liquidi effusi.

Ascites purulentus, S. sp. 21. *.

Ascites urinosus, S. sp. 22.

Ascites chylosus, S. sp. 23.

Ascites oleosus, S. sp. 24.

2. Ascites (*saccatus*) cum tumore abdominis, saltem initio, partiali & cum fluctuatione minus evidente,

Ascites ab ovariis, S. sp. 6.

Ascites ovarii, S. sp. 19.

a. Ascites saccatus.

Hydrometra ovarii, S. sp. 6.

Ascites cruentus, S. sp. 20. Edinb. Med. Eff. V. 63.

Ascites stomachi, S. sp. 16.

Ascites omentalis, S. sp. 18.

Ascites intercus, S. sp. 14.

Ascites sanguineo-intercus, S. sp. 26.

Ascites sanguineo-peritoneus, S. sp. 27.

Ascites purulento-peritoneus, S. sp. 29.

* De hisce & pluribus aliis ascitis speciebus recensitis idem notandum est, ac in pag. 279.

G. LXXX. HYDROMETRA.

Hypogastrii in mulieribus paulatim crescens tumor, uteri figuram referens, pressui cedens fluctuansve; citra ischuriam & graviditatem.

Hydrometra, S. G. 289. *Sag.* G. 116. *Boerh.* 1224.

Species per externa signa distinguendae vix dari possunt: sed sequentes ex SAUVAGESIO recensentur.

Hydrometra ascitica, S. sp. 1.

Hydrometra gravidarum, S. sp. 2.

Hydrometra hydatica, S. sp. 4.

Ascites uterinus, S. sp. 15.

Hydrometra sanguinea, S. sp. 3.

Ascites sanguineo-uterinus, S. sp. 25.

Hydrometra puriformis, S. sp. 5.

G. LXXXI. HYDROCELE.

Tumor scroti non dolens, paulatim crescens, mollis, fluctuans, pellucidus.

Oscheocele, S. G. 41. V. 388.

Oscheophyma, *Sag.* G. 44.

Hydrops scroti, V. 389.

Hydrops testium, *Boerh.* 1227.

Species sunt,

Oscheocele aquosa, S. sp. 2. *Monro* in *Edinb. Med. Ess.* Vol. V. Art. 21. *Sharp's* Operations and critical inquiry. *Douglas* on the hydrocele. *Pott's* remarks on the hydrocele. *Le Dran*, Operations de Chirurgie. *Bertrandi* in *Mem. de l'Acad. de chirurgie*, Vol. III.

Oscheocele hydatidosa, S. sp. 3.

Oscheocele Malabarica, S. sp. 4. *Kempfer*, *Amoen. exot. fasc. III. obs. 7.*

Sect. IV. SOLIDAE.

G. LXXXII. PHYSCONIA.

Tumor quandam abdominis partem potissimum occupans, paulatim crescens, nec sonora, nec fluctuans.

Physconia, S. G. 283. V. 325. *Sag.* G. 110.
Hyposarca, L. 218.

Species sunt *,

* Species sequentes nequaquam ad normam Nosologiae methodicae recensentur, sed accuratius

Physconia hepatica, S. sp. 1.

- Cl. *Cuffon. Bonet. Sepulchr. de graviditate falsa*, obs. 3. n. 8. 9. 10. *Verduc Patholog. du rachitis.*
- a. *Schirrhodea. G. Segeri M. Nat. Cur. D. I. Ann. IV. obs. 142.*
- b. *Calculosa Bonet Sepulchr. de hypochondrii tumore*, obs. 5.
- c. *Hydatidosa Winckeri Disp. de hydatidibus apud Bonet. Med. Septent. T. II. pag. 343.*

Physconia splenica, S. sp. 2.

- a. *Emphrastica Haller. Disp. pathol. T. IV. Disp. 109. Tulp. Obs. med. lib. II. cap. 30.*
- b. *Schirrhodea Bonet. Sepulchr. de ventris tumore*, obs. 34. n. 3.

Physconia renalis, S. sp. 3.

- Bonet. Sepulchr. de gravid. falsa*, obs. 3. n. 7.
- a. *Calculosa Plater. Obs. L. II. p. 449. River, cent. IV. obs. 34.*
- b. *Sarcomatico-cystica Haller. Disp. pathol. Disp. 114.*

tius *physconiae* species indicare difficile foret, saltem plus exegisset, quam quo nunc fruor otii, Interim *Cuffoni* doctissimi opus summae ad pathologiam utilitatis repetere hic placuit.

Physconia uterina, S. sp. 4.

Bonet Sepulchret. de gravid. falsa, obs. 2.
n. 5. 6. 7.

Physconia ab ovario; S. sp. 5.

Monro, Edinb. Med. Ess. tom. VI. Art. 74.
obs. 1.

Physconia mesenterica, S. sp. 6.

a. *Hydatidosa* *Greg Horstii*, Lib. 5. obs. 33.
Tulp. obs. Lib. II. c. 34.

b. *Strumosa* *Bonet.* ex Rudnicio de ventr.
tumore, obs. X. n. 15. *Ambr. Pare*, L.
VII. c. 21. *Scultet.* Armam. chirurg.
obs. 38.

c. *Schirrodea* *Marc. Donat.* Hist. med. mir.
lib. VII. c. 15. *Claudin.* consult. Sect II.
consult. 134. *Trincavell*, lib. III. cons.
22. *Riolan* Anthropogr. lib. II. c. 26.
Morgagni de sedib. ep. 39. n. 2.

d. *Sarcomatica* *Bonet.* Sepulchr. de falsa gra-
vid. obs. 3. n. 1.

e. *Steatomatosa*, *Barth. Cabrol.* Obs. 33. &
35. *Tulp.* Obs. Lib. II. c. 32. & 33.
J. Lechellii apud *Bonet.* Med. sepr. T. II.
p. 486. Idem Collect. acad. tom. III.
p. 585. *Hierne* Collect. Acad. tom. III.
p. 226. Obs. 166.

f. *Fungosa*, *Bonet.* Sepulchr. de gravid.
falsa, obs. 3.

Physconia intestinalis, S. sp. 7.

- a. *Concreto-glomerata*, Morgagn. de sedib. epist. 39. n. 21. 25.
- b. *Sarcomatica*, Fontan. Obs, med. selectiores, obs. 11.

Physconia omentalis, S. sp. 8.

Frid. Reebman Diff. de omento.

Physconia polysplachna, S. sp. 9.

- a. *Schirrhodea*, Fabr. Hildani cent. II. obs. 45.
- b. *Schirrhodea & sarcomatica*, Hildenreich, Misc. Nat. C. D. I. ann. VI, & VII. p. 321.
- c. *Schirrhodea & adiposa* T. Bartholin. cent. III. obs. 6.
- d. *Hydatidosa*, Volch. Coiter. Obs. anat. p. 117. Maur. Cordaei comm. 5. ad lib. priorem, Hippocr. de muliebr.
- e. *Hydatidosa & schirrhodea*, Halleri Disp. pathol. Tom. V. p. 256.

Physconia visceralis, S. sp. 10.

Bonet. Sepulchr. de gravid. falsa, obs. 3. *Megalosplachnos* Hippocrat. Marc. Donat. Hist.

med. mir. lib. VI. c. 2. *Schenck.* ex *Gar-*
nero de liene, Lib. III. Obs. 9. *Salmuth.*
 cent. I. obs. 21. *Bonet.* Med. sept. Lib.
 VII. p. 487. *Bianchi* Hist. hepat. T. I.
 p. 130.

Physconia externa lupialis, S. sp. 11.

Graham Trans. philos. compend. V. IX. cap.
 4. p. 187.

Physconia externa scirrhouea, S. sp.
 12.

Ger. Blas. Obs. med. VI.

Physconia externa hydatidosa, S. sp.
 13.

Bonet. Sepulchr. de gravid. falsa, obs. 3. §.
 2. 3. 4. 11. &c. *Achotzii* apud *Schenkium*,
 Lib. III. de hydropo, obs. 4. & apud
Scholtzium cons. 339. *Solenandri* cons. 15.
 Sect. V. *Riverii* Obs. communicat. ultim.

Physconia ab adipe subcutaneo, S. sp.
 14.

a. *Simplex*, Cl. *Lieutaud.* Comp. med. J. *Mich.*
Fehr. apud *Bonet.* Med. sept. T. I. p.
 636.

b. *Syphilitica*, observante celeb. *Fizes*.

Physconia ab *excrementia*, S. sp. 15.

G. LXXXIII. RACHITIS.

Caput magnum anterieus maxime tumens; genicula tumida; costae depressae; abdomen tumidum; caetera marcescentia.

Rachitis, S. G. 294. L. 212. V. 312. *Sag.*
G. 120. *Boerh.* 1480. *Hoffm.* III. 487. *Zeviani* della rachitide.

Variat,

1. Simplex sine alio morbo.

Rachitis nodosa, S. sp. 1.

Rachitis Britannica*, S. sp. 2. *Glisson* de rachitide.

2. Aliis morbis conjuncta.

* Minus recte pro diversis speciebus ponuntur rachitis *nodosa* & *Britannica*, cum non differant aliter quam morbus incipiens & confirmatus.

Rachitis strumosa, S. sp. 3.

Rachitis Polonica, S. sp. 5.

Rachitis elephantiaca, S. sp. 6.

Neque rachitis *calmucana*, S. sp. 4.
neque rachitis *a castratione*, S. sp.
7. pro morbo haberi potest.

O. III. IMPETIGINES.

Cachexiae, cutem & externum corpus
praecipue deformantes.

Impetigines, S. Cl. X. O. V. *Sag.* Cl. III.
O. V.

G. LXXXIV. SCROPHULA.

Glandularum conglobatarum, praeser-
tim in collo, tumores; labium su-
perius & columna nasi tumida; fa-
cies florida, cutis levis; tumidum
abdomen.

Scrophula, S. G. 285. V. 367. *Sag.* G. 121.
Struma, L. 284.

Species sunt,

1. Scrophula (*vulgaris*) simplex, externa, permanens.

Scrophula vulgaris, S. sp. 1.

2. Scrophula (*mesenterica*) simplex interna, cum pallore faciei, inappetentia, tumore abdominis, & foetore faecum insolito.

Scrophula mesenterica, S. sp. 4.

3. Scrophula (*fugax*) simplicissima, & tantum circa collum, plerumque a resorptione ex ulceribus capitis proveniens.

Scrophula fugax, S. sp. 2.

4. Scrophula (*Americana*) cum framboesia conjuncta.

Scrophula Americana, S. sp. 5.

Neque scrophula *periodica*, S. sp. 6.
neque scrophula *Moluccana*, S. sp.

8. ad genus scrophulae pertinere mihi videtur.

G. LXXXV. SYPHILIS.

Morbus contagiosus, post concubitum impurum & genitalium morbum, ulcera tonsillarum; cutis, praesertim ad marginem capillitii, papulae corymbosae, in crustas & in ulcera crustosa abeuntes; dolores ostocopi; exostoses.

Syphilis, S. G. 3086. L. 6. V. 319. Sag. G. 126.

Lues venerea, Boerh. 1440. Hoffm. III. 413. Junck. 96. Astruc de lue venerea

Species unica,

Syphilis venerea, S. sp. 6.

Syphilis *Polonica*, S. sp. 2. nequaquam ad hoc genus pertinet, & de Syphilide *Indica*, S. sp. 3. nobis non satis constat, ut pro diversa specie ponatur.

G. LXXXVI. SCORBUTUS.

In regione frigida post victum putrescentem, salitum, ex animalibus confectum, deficiente simul materia vegetabili recente; asthenia; stomacace; in cute maculae diversicolores, plerumque livescentes, praesertim ad pilorum radices.

Scorbutus, S. G. 391. L. 223. V. 318 *Sag.* G. 127. *Boerh.* 1148. *Hoffm.* III. 369. *Junck.* 91. *Lind* on the scurvy. *Hulme* de scorbuto. *Roupe* de morbis navigantium, *Med. Trans.* II. 18. 21. *Milman* on the Scurvy. *Ferris* de sanguinis per corpus vivum circulantis putredine, Ed. 1784.

Variat gradu.

- a. Scorbutus incipiens.
- b. Scorbutus crescens.
- c. Scorbutus inveteratus.

Variat etiam symptomatibus.

- d. Scorbutus lividus, *Nitzsch*, *Theoret. pract.* ab *Handl.* des Scharbockes, &c.
- e. Scorbutus petechialis, *Nitzsch*, *ibid.*

f. *Scorbutus pallidus*, *Nitzsch*, *ibid.*

g. *Scorbutus ruber*, *Nitzsch*, *ibid.*

h. *Scorbutus calidus*, *Nitzsch*, *ibid.*

G. LXXXVII. ELEPHANTIASIS.

Morbus contagiosus; cutis crassa, rugosa, aspera, unctuosa, pilis destituta; in extremis artubus anaesthesia; facies tuberibus deformis; vox rauca & nasalis.

Elephantiasis, S. G. 302. V. 321. *Sag. G.* 128°

Elephantia Arabum, V. 322.

Varietates sunt,

Elephantiasis Orientalis, S. sp. 1.

Elephantiasis legitima, S. sp. 2. *Lond. Med. Obs.* Vol. I. Art. 19. Soc. Royale l. mem. p. 161.

Elephantiasis leonina, S. sp. 3.

Elephantiasis Tyria, S. sp. 4.

Elephantiasis Alopecia, S. sp. 5.

Elephantiasis syphilitica, S. sp. 6.

Elephantiasis Javanensis, S. sp. 7.

Elephantiasis Indica, S. sp. 9. *.

* De Elephantiasi, Lepra, Framboesia, & Trichomate, utpote morbis a meipso nunquam visis, amplius statuere non ausus sum.

G. LXXXVIII. LE P R A.

Cutis escharis albis, furfuraceis, rimosis, aspera, aliquando subtus humida, pruriginosa.

Lepra, S. G. 303. L. 262. Sag. G. 129.
Lepra Graecorum, V. 320.

Varietates sunt,

- Lepra Graecorum, S. sp. 1.
- Lepra ichthyosis, S. sp. 2.
- Lepra Indica, S. sp. 3.
- Lepra Asturienfis, S. sp. 4.
- Lepra herpetica, S. sp. 5.
- Lepra malum mortuum, S. sp. 6.

G. LXXXIX. FRAMBOESIA.

Fungi, mori, vel rubi idaei fructus referentes, in variis cutis partibus enati.

Framboesia, S. G. 229. Sag. G. 125.

Varietates sunt,

- Framboesia Guineensis, S. sp. 1. Edinb.
Essays, Vol. VI. Art. 71.

Framboesia Americana, S. sp. 2.

G. XC. TRICHOMA.

Morbus contagiosus, capilli solito
crassiores, in cirrhos & funiculos
inextricabiles implicati.

Thrichoma, S. G. 311. Sag. G. 137.

Plica, L. 313.

Plica five Rhopalosis, V. 323.

Species sunt,

Thrichoma cirrosum, S. sp. 1.

Trichoma villosum, S. sp. 2.

G. XCI. ICTERUS.

Flavedo cutis & oculorum; faeces al-
bidae; urina obscure rubra, im-
missa colore luteo tingens.

Icterus, L. 224. V. 306. Boerh. 918. Junck-
90.

Aurigo, S. G. 306 Sag. G. 132.

Cachexia icterica, Hoffm. III. 301.

Species idiopathicae sunt,

1. Icterus (*calculosus*) cum dolore in regione epigastrica acuto, post partum aucto, & cum dejectione concretionum biliosarum.

Aurigo calculosa, S. sp. 9. Edinb. Med. Ess. I. 33. II. 28. 29. Med. Trans. II. 10.

2. Icterus (*spasmodicus*) sine dolore, post morbos spasmodicos & pathemata mentis.

Aurigo hysterica, S. sp. 13.

Species quaedam, quae a SAUVAGESIO sub titulo Auriginis a venenis, recensentur.

3. Icterus (*hepaticus*) sine dolore, post morbos hepatis.

Aurigo hepatica, S. sp. 11.

Aurigo ab obstructione, S. sp. 6.

Aurigo purulenta, S. sp. 7.

4. Icterus (*gravidarum*) sub graviditate oriens, & post partum abiens.
Van-Swiet. ad Boerh. Aph. 950.

Aurigo plethorica, S. sp. 5.

5. Icterus (*infantum*) in infantibus
haud diu post natales oriens.

Aurigo neophytorum, S. sp. 12.

Icteri sequentes, siquidem recte icteri
dicantur *, symptomaticae sunt,

Aurigo febrilis, S. sp. 1.

Aurigo febricosa, S. sp. 8.

Aurigo accidentalis, S. sp. 2.

Aurigo typhodes, S. sp. 10.

Aurigo rachialgica, S. sp. 14.

Aurigo a venenis, S. sp. 4.

Aurigo Indica, S. sp. 3. five quarun-
dam gentium color naturalis, ne-
quaquam pro morbo haberi potest.

* Flavedo cutis oriri potest, vel a bile non,
ut solet, excreta, sed in vasa sanguifera ex-
cepta, & inde subter cuticulam effusa; vel a
sero sanguinis saepe flavesciente, subter cuticu-
lam, ut in ecchymosi, effuso. In quibusdam
casibus, an flavedo cutis ab una vel altera il-
larum causarum oriatur, apud medicos non sem-
per constat; sed tantum ex prima icterum ge-
nuinum, & ab altera morbum diversum, qui-
que, quantum fieri possit, distingui debet, ori-
ri censemus.

CL. IV. LOCALES*.

Partis, non totius corporis, affectio.

Vitia ** S. Cl. I. L. Cl. XI. V. Cl. X. *Sag.*
Cl. I.

Plagae, S. CL. I. O VII. *Sag.* Cl. II.

Morbi organici *Auctorum*.

O. I. DYSÆSTHESIAE.

Sensus depravati aut deleti, ex organorum externorum vitio ***.

* Fortassis aliquando ambiguum esse potest, utrum ad universales, vel ad locales, morbi quidam referri debent; de plerisque vero, utri classi referendi sint, satis obvium erit; & ex institutione hujus *Localium* classis, quamplurimos morbos rectius & facilius, quam in aliorum nosologorum systematibus, disponi posse contendimus.

** *Vitia* hic dixi, utpote sub hac classe *Localium* comprehensa; morbos vero multo plures comprehendit hic classis, ita ut vox *vitia* pro hujus synonymo nequaquam haberi potest, & idem de *Plagis* SAGARI dictum velim.

*** Vereor ne in sequentibus aliquando species recensuerim quae characteri ordinis non prorsus res-

Dysaesthesiae, S. CL. VI. O. I. Sag. Cl.
IX. O. I.

Hallucinationes, S. Cl. VIII. O. I. Sag. Cl.
XIII. O. I.

Privativi, L. Cl. VI. O. III.

G. XCII. CALIGO.

Visus imminutus, vel prorsus abolitus, ob repagulum opacum, inter objecta & retinam, oculo ipso vel palpebris inhaerens.

Caligo, S. G. 153. V. 288. S. G. 259.

Cataracta, L. 109.

Species sunt,

I. Caligo (*lentis*) ob maculam opacam pone pupillam.

respondeant, quasdam, scilicet, dysaesthasias quae ex organorum externorum vitio non pendeant. Hujusmodi species quidem aliquando recensui; sed paucae omnino sunt, & feci, quia species affines, & hic loci expectandas, separare nolui.

Cataracta *, S. G. 152. L. 109. V. 239.
Sag. G. 26.

Apud SAUVAGESIUM species sunt, verae vel spuriae :

Verae varietates sunt.

Cataracta vera, S. sp. 1.

Glaucoma Woolhouffii.

Cataracta antiglaucoma, S. sp. 2.

Cataracta glaucoma, S. sp. 3.

Glaucoma Maitre Jan. & St Ives.

Spuriae varietates sunt,

Cataracta membranacea, S. sp. 4.

Cataracta secundaria, S. sp. 5.

2. Caligo (*corneae*) ob corneam opacam .

Achlys, V. 242.

* Non video quod, cum SAUVAGESIO, *Cataracta* pro diverso a *Caligine* genere haberi possit; & judicent periti, annon ideo recte *Caliginis* characterem mutaverim, & *cataractam* pro eius specie posuerim.

Variat pro varietate morbi opacitatem facientis .

Caligo a nephelio , S. sp. 5.

Caligo a leucomate , S. sp. 6.

Caligo ceratocele , S. sp. 10.

Caligo a staphylomate , S. sp. 11.

Caligo a pterygio , S. sp. 12.

Caligo hyposphagma , S. sp. 13.

3. Caligo (*pupillae*) ob obstructam pupillam .

Variat pro varietate causae .

Caligo ab ectasi , S. sp. 18.

Amaurosis a synchyfi , S. sp. 6.

Amaurosis a myosi , S. sp. 7.

Caligo a synizefi , S. sp. 19.

Synizefis , V. 240.

4. Caligo (*humorum*) ob vitium vel defectum humoris aquei .

Glaucoma , V. 241.

Variat pro diverso humoris statu .

Caligo hypoaema , S. sp. 15.

Caligo lactea , S. sp. 16.

Caligo a rhytidosi, S. sp. 17.

Amblyopia hydrophthalmica, S. sp. 7.

5. Caligo (*palpebrarum*) ob vitium palpebris inhaerens.

Variat pro varietate vitii palpebrarum.

Caligo a symblepharosi, S. sp. 1.

Caligo ab ancyloblepharo, S. sp. 2.

Caligo a blepharoptosi, S. sp. 3.

Caligo a pacheablepharosi, S. sp. 4.

Caligo a lupia, S. sp. 7.

Caligo a sarcomate, S. sp. 8.

Caligo a cancro, S. sp. 9.

G. XCIII. AMAUROSIS.

Visus imminutus vel prorsus abolitus, sine vitio oculi evidente; plerumque cum pupilla dilatata & immobili.

Amaurosis, S. G. 155. L. 110. V. 238. *Sag.*
G. 261.

Mydriasis, V. 237.

Amblyopia, L. 108. V. 236.

Species sunt,

1. Amaurosis (*compressionis*) post causas & cum signis congestionis in cerebro.

Variat pro varietate causae remotae.

- Amaurosis pituitosa, S. sp. 2.
- Amaurosis serophulosa, S. sp. 3.
- Amaurosis plethorica, S. sp. 4.
- Amaurosis intermittens, S. sp. 13.
- Amaurosis exanthematica, S. sp. 11.
- Amaurosis venerea, S. sp. 10.
- Amaurosis traumatica, S. sp. 1.

2. Amaurosis (*atonica*) post causas & cum signis debilitatis.

- Amaurosis congenita, S. sp. 5.
- Amaurosis exhaustorum, S. sp. 16.
- Amaurosis rachialgica, S. sp. 14.
- Amaurosis arthritica, S. sp. 17.
- Amblyopia absoluta, S. sp. 6.

3. Amaurosis (*spasmodica*) post causas & cum signis spasmi.

- Amaurosis a spasmō, S. sp. 8.
- Amaurosis hysterica, S. sp. 15.

4. Amaurosis (*venenata*) a veneno ingesto vel applicato,

Amaurosis a narcoticis, S. sp. 12.

Amaurosis foricariorum, S. sp. 9.

G. XCIV. D Y S O P I A *.

Visus depravatus, ita ut non nisi certa luce, vel ad certam distantiam, vel in certa positura, objecta clare videantur.

Amblyopia, S. G. 154. Sag. G. 258.

Species sunt,

- i. Dysopia (*tenebrarum*) in qua non nisi in magna luce objecta videntur.

Amblyopia crepuscularis, S. sp. 1.

* Verbum *Amblyopia*, quo pro hujus generis nomine utitur SAUVAGESIUS, alio sensu intelligunt tum veteres, tum LINNAEUS, & VOGELIUS; ideoque hujus generis nomen mutare necessarium duxi.

2. Dysopia (*luminis*) in qua non nisi in obscura luce objecta videntur.

Amblyopia meridiana, S. sp. 2.

3. Dysopia (*diffitorum*) in qua longe distantia non videntur.

Amblyopia diffitorum, S. sp. 3.

Myopia, L. 309.

Myopiasis, V. 515.

4. Dysopia (*proximorum*) in qua proxima non videntur.

Amblyopia proximorum, S. sp. 4.

Presbytia, L. 308.

5. Dysopia (*lateralis*) in qua non nisi oblique posita videntur.

Amblyopia luscorum, S. sp. 5.

G. XCV. PSEUDOBLEPSIS.

Visus depravatus, ita ut quae non existant homo se videre imaginatur; vel quae existunt aliter videt ac revera se habeant.

Suffusio, S. G. 217. *Sag.* G. 329.

Phantasma, L. 73. V. 289.

Species sunt,

1. Pseudoplepsis (*imaginaria*) in qua quae non existunt conspici videntur.

Variat pro varietate phantasmatis.

- a. Suffusio myodes, S. sp. 1.
- b. Suffusio reticularis, S. sp. 2.
- c. Suffusio scintillans, S. sp. 3.
Marmaryge, V. 290.
- d. Suffusio coloris, S. sp. 4.
Haemalopia, V. 239.

2. Pseudoblepsis (*mutans*) in qua objecta revera existentia aliquomodo mutata apparent.

Variat pro varia objectorum mutatione.

- a. Suffusio metamorphosis, S. sp. 5.
- b. Suffusio nutans, S. sp. 7.
- c. Suffusio dimidians objecta, S. sp. 6.
- d. Suffusio multiplicans.
Diplopia, S. G. 218. *Sag.* G. 330.
Dysopia, V. 291.

Diplopia iterum variat pro varietate
causae remotae.

- α. Diplopia pyrectica, S. varietas 1.
- β. Diplopia a spasma, S. Var. 2.
- γ. Diplopia a paralyfi, S. Var. 3.
- δ. Diplopia ab ancyloblepharo, S. Var. 4.
- ε. Diplopia a catarrho, S. Var. 5.
- ζ. Diplopia a debilitate, S. Var. 6.
- η. Diplopia a contusione, S. Var. 8.
- θ. Diplopia a terrore, S. Var. 9.
- ι. Diplopia a temulentia, S. Var. 10.
- κ. Diplopia remotorum, S. Var. 7.

G. XCVI. DYSECOEA.

Auditus imminutus vel abolitus.

Dysecoea, S. G. 158. V. 246. Sag. G. 264.
Cophosis, S. G. 160. L. 112. Sag. G. 266.
Surditas, V. 247.

Species sunt,

- I. Dysecoea (*organica*) ob vitium
in organis sonos ad internam aurem
transmittentibus.

Variat pro varietate vitii & partis
affectae.

- a. Dysecoea monotonon seu malcorum, S. sp. 1.
- b. Dysecoea a meatu obstructo, S. sp. 2.
Cophosis a meatu, S. sp. 1.
- c. Dysecoea a myringae atonia, S. sp. 3.
Cophosis a tympano, S. sp. 4.
- d. Dysecoea a myringae duritie, S. sp. 4.
- e. Dysecoea a myringa perforata, S. sp. 5.
- f. Dysecoea a tympani fistula, S. sp. 6.
- g. Dysecoea a hydrotympano, S. sp. 7.
- h. Dysecoea a tuba obstructa, S. sp. 8.
Cophosis a tuba, S. sp. 3.
- i. Dysecoea syphilitica.
Cophosis syphilitica.

Cophosis congenita, S. sp. 8.

- 2. Dysecoea (*atonica*) sine organo-
rum sonos transmittentium vitio evi-
dente.

Variat pro varietate causae.

- a. Cophosis critica, S. sp. 2.
Dysecoea febrilis.
- b. Cophosis a comate, S. sp. 7.
- c. Cophosis serosa, S. sp. 6.
- d. Cophosis a steatomate, S. sp. 9.

G. XCVII. PARACUSIS.

Auditus depravatus.

Paracusis, S. G. 159. Sag. G. 265.

Syrigmus, S. G. 219. Sag. G. 231.

Species sunt,

- I. Paracusis (*imperfecta*) in qua soni ab externis venientes percipiuntur, non autem accurate vel cum solitis conditionibus.

Variat,

- a. Cum auditu gravi.

Paracusis barycoea, S. sp. 1.

- b. Cum auditu nimis sensibili.

Paracusis oxycoea, S. sp. 2.

- c. Cum sono unico externo a causis internis duplicato.

Paracusis duplicata, S. sp. 3.

- d. Soni quos homo audire velit, nisi sono alio vehementi simul excitato non audiuntur.

Paracusis Willisiana, S. sp. 4.

2. Paracusis (*imaginaria*) in qua soni extrinsecus non existentes ab internis causis excitantur.

Syrigmus, S. G. 219. Sag. G. 231.

Syringmos, L. 72.

Susurrus, V. 292.

Variat pro varietate soni percepti.

- a. Syrigmus sibilus, S. sp. 4.
- b. Syrigmus susurrus, S. sp. 5.
- c. Syrigmus bombus, S. sp. 11.

Variat etiam pro varietate causae remotae.

- d. Syrigmus a debilitate, S. sp. 1.
- e. Syrigmus criticus, S. sp. 2.
- f. Syrigmus plethoricus, S. sp. 3.
- g. Syrigmus vertiginosus, S. sp. 10.
- h. Syrigmus cephalalgicus, S. sp. 6.
- i. Syrigmus a ventriculo, S. sp. 7.
- k. Syrigmus catarrhalis, S. sp. 8.
- l. Syrigmus ab oxycœa, S. sp. 9.

G. XCVIII. ANOSMIA.

Olfactus imminutus vel abolitus.

Anosmia, S. G. 156. L. 113. V. 248. Sag.
262.

Species sunt,

1. Anosmia (*organica*) ob vitium in membrana nares internas investiente.

Variat pro varietate vitii.

Anosmia catarrhalis, S. sp. 1.

Anosmia a ficcitate, S. sp. 6.

Anosmia a polypo, S. sp. 3.

Anosmia ab ozaena, S. sp. 2.

Anosmia syphilitica, S. sp. 4.

Anosmia verminosa, S. sp. 5.

2. Anosmia (*atonica*) sine vitio membranae narium evidente.

Anosmia paralytica, S. sp. 7.

G. XCIX. AGHEUSTIA.

Gustus imminutus vel abolitus.

Agheustia, S. G. 157. Sag. G. 263.

Agheustia, L. 114.

Apogeusis, V. 449.

Species sunt ,

1. Agheustia (*organica*) ob vitium in membrana linguae , a nervis sapida arcens .

Agheustia febrilis , S. sp. 1.

2. Agheustia (*atonica*) sine vitio linguae evidente .

Agheustia paralytica , S. sp. 2.

G. C. ANAESTHESIA.

Tactus imminutus vel abolitus .

Anaesthesia, S. G. 161. L. 118. Sag. G. 267.

Anodynia , V. 274.

Sequentes species a SAUVAGESIO recensentur , & , cum de iis mihi non satis liqueat , nihil mutare volui .

Anaesthesia a spina bifida . S. sp. 1.

Anaesthesia plethorica , S. sp. 2.

Anaesthesia nascentium , S. sp. 3.

Anaesthesia melancholica , S. sp. 4.

O. II. DYSOREXIAE*.

Appetitus erroneus vel deficiens.

Sect. I. APPETITUS ERRONEI.

Morositates, S. G. VIII. O. II. *Sag.* Cl. XIII.
O. II.

Pathetici, L. Cl. V. O. II.

Hyperaesthesiae, V. Cl. VII.

G. Cl. BULIMIA.

Appetitus esculentorum majori copia
quam quae digeri possit.

Bulimia, S. G. 223. L. 79. *Sag.* 335.

Bulimus, V. 296.

Addephagia, V. 297.

Cynorexia, V. 298.

* *Morositates* SAUVAGESII minus recte ad *Vesaniarum* classem referri, supra dixi, & nunc ad locales detuli. Recte, ni fallor, cum dysorexiae fere omnes manifesto partis singularis, potius quam totius corporis, affectiones sint. Nostalgia sola, si quidem revera morbus sit, minime pro locali haberi potest; sed morbum incertum a caeteris dysorexiis separare non bene potui.

Species idiopathicae sunt,

1. Bulimia (*helluonum*), sine morbo ventriculi, cibi majorem solita copiam appetens.

Bulimia esurigio, S. sp. 4.

Addephagia, V. 297.

2. Bulima (*syncopalis*) cibum frequenter appetens, ob sensum famis syncopen minitantis.

Bulimia cardialgica, S. sp. 2.

Bulimus, V. 296.

3. Bulimia (*emetica*) cibum magna copia appetens, & mox per vomitum rejiciens.

█ Bulimia canina, S. sp. 1.

Cynorexia, V. 298.

Species symptomaticae sunt,

Bulimia verminosa, S. sp. 3.

Bulimia addephagia, S. sp. 5.

Bulimia convulsorum, S. sp. 6.

Bulimia ab acidis, S. sp. 7.

G. CII. POLYDIPSIA.

Appetitus majoris solita copiae potulentorum.

Polydipsia, S. G. 224. L. 80. V. 275. *Sag.*
G. 336.

Polydipsia fere semper symptomatice est, & variat tantum pro varietate morborum quos comitatur; hinc

Polydipsia febrilis, S. Var. a.
Polydipsia hydropica, S. Var. b.
Polydipsia fluxuum, S. Var. c.
Polydipsia a venenis, S. Var. d.

G. CIII. PICA.

Defiderium non esculenti ingerendi.

Pica, S. G. 222. *Sag.* G. 334.
Citta, L. 78.
Allotriophagia, V. 299.
Malacia, V. 300.

Cum de speciebus *picae* mihi non satis liqueat, sequentes ex SAUVAGESIO recenseo.

Pica infantilis, S. sp. I.

Pica chlorosiantium, S. sp. 2.

Pica malacia, S. sp. 3.

Pica abscorbuticorum, S. sp. 4.

Pica voluntaria, S. sp. 5.

G. CIV. SATYRIASIS.

In maribus effraenis veneris cupiditas.

Satyriasis, S. G. 228. L. 81. *Sag.* G. 340.

Satyriasim pro specie maniae habet VOGELIUS.

Species sunt,

Satyriasis (*juvenilis*) cum veneris cupiditate praeter modum vehementi, corpore simul parum perturbato.

Satyriasis neogamorum, S. sp. 5.

2. Satyriasis (*furens*) cum veneris cupiditate effraeni, corpore simul multum perturbato.

Satyriasis acuta, S. sp. 1. *Aretaei Cappad. Acut.* Lib. II. cap. 12.

Satyriasis chronica, S. sp. 2. ad priapismum pertinet; & Satyriasis vene-

rea, S. sp. 3. necnon satyriasis hydrophobica, S. sp. 4. manifesto symptomatica est,

G. CV. NYMPHOMANIA.

In foeminis effraene veneris desiderium.

Nymphomania, S. G. 229. *Sag.* G. 341.

Satyriasis, L. 81.

Furorem uterinum pro specie maniae habet
VOGELIUS.

Nymphomaniae species unica est, & gradu tantum varians, hinc

Nymphomania salacitas, S. sp. 1.

Nymphomania furibunda, S. sp. 2.

Nymphomania fervor uteri, S. sp. 3.

Nymphomania pruriginosa, S. sp. 4.

G. CVI. NOSTALGIA.

In absentibus a patria, vehemens eandem revisendi desiderium.

Nostalgia, S. G. 226. L. 83. *Sag.* G. 338.

Nostalgiam pro specie melancholiae habet
VOGELIUS.

Species sunt ,

1. Nostalgia (*simplex*) fine alio morbo.

Nostalgia simplex, S. sp. 1.

2. Nostalgia (*complicata*) aliis morbis comitata .

Nostalgia complicata, S. sp. 2.

SECT. II. APPETITUS DEFICIENTES.

Anepithymiae, S. Cl. VI. O. II. *Sag.* IX.
O. II.

Privativi, L. Cl. VI. O. III.

Adynamiae, V. Cl. VI.

G. CVII. ANOREXIA.

Appetitus esculentorum deficiens.

Anorexia, S. G. 162. L. 116. V. 279. *Sag.*
G. 268.

Omnis anorexia mihi symptomatrica esse videtur, & variat tantum pro varietate morbi quem comitatur. Species quidem omnes, quotquot a

SAUVAGESIO fuerant recensitae, ad genus dyspepsiae supra retuli; sed fortassis utile hic erit easdem seorsum, & rectius ordinatas, iterum recensere.

Species sunt,

1. Anorexia (*humoralis*) ab humore ventriculum gravante.

Anorexia pituitosa, S. sp. 2.

Anorexia biliosa, S. sp. 6.

Anorexia a saburra, S. sp. 9.

2. Anorexia (*atonica*) ob tonum fibrarum ventriculi amissum.

Anorexia paralytica, S. sp. 1.

Anorexia exhaustorum, S. sp. 8.

Anorexia melancholica, S. sp. 5.

Anorexia cachectarum, S. sp. 7.

Anorexia arthritica, S. sp. 12.

Anorexia febrilis, S. sp. 4.

Incertae naturae sunt,

Anorexia plethorica, S. sp. 3.

Anorexia mirabilis, S. sp. 10.

Anorexia neophytorum, S. sp. 11.

Anorexia Stewartiana, S. sp. 13.

G. CVIII. ADIPSIA.

Appetitus potulentorum suppressio, si-
ve fitis feriatio.

Adipsia, S. G. 163. L. 117. V. 281. *Sag.* G.
269.

Adipsiam sine alio morbo, qualis est

Adipsia primaria, S. sp. 1.

Pro morbo habere nollem; omnemque
adipsiam pro sympathica, siue sym-
ptomate morbi cujusdam, sensorium
commune afficientis, habeo; ideo-
que non ad locales referendi.

G. CIX. ANAPHRODISIA.

Libidinis defectus, vel veneris impo-
tentia.

Anaphrodisia, S. G. 164. *Sag.* G. 270.

Atechnia, L. 119.

Agnesia, V. 283.

Species verae sunt,

Anaphrodisia paralytica, S. sp. 1.

Anaphrodisia gonorrhoeica, S. sp. 2.

Species spuriae, five veneris rite exercendae impedimenta, sunt,

Anaphrodisia a mariscis, S. sp. 4.

Anaphrodisia ab urethrae vitio, S. sp. 5. *.

Pro ficta & falsa habenda est

Anaphrodisia magica, S. sp. 3.

O. III. DYSCINESIAE.

Motus impediti vel depravati ex organorum vitio.

Dyscinesiae, S. Cl. VI. O. III. Sag. Cl. IX.

O. III.

G. CX. A P H O N I A.

Vocis plena suppressio, citra coma aut syncopen.

Aphonia, S. G. 166. L. 115. V. 253. Sag.

G. 272.

* Ad dyspermatismi genus pertinet.

Species sunt ,

1. Aphonia (*gutturalis*) a tumefactis faucibus & glottide.

Aphonia catarrhalis, S. sp. 4. Anginosa Morgagni.

2. Aphonia (*trachealis*) a compressa trachea.

Aphonia aneurismatica, S. sp. 5.

Aphonia pulmonica, S. sp. 9.

3. Aphonia (*atonica*) a nervis laryngis resectis.

Aphonia traumatica, S. sp. 6.

Sequentes symptomaticae esse videntur :

Aphonia melancholica, S. sp. 1.

Aphonia paralytica, S. sp. 8.

Aphonia temulentorum, S. sp. 3.

Aphonia hysterica, S. sp. 7.

Aphonia ab antipathia, S. sp. 2.

G. CXI. MUTITAS.

Verba articulandi impotentia.

Mutitas, S. G. 165. V. 257. Sag. G. 271.

Species sunt,

1. Mutitas (*organica*) ex lingua ablata vel vitiata.

Mutitas elinguium, S. sp. 4.

Mutitas a ficitate, S. sp. 5.

2. Mutitas (*atonica*) ex nervis linguae laesis.

Mutitas traumatica. S. sp. 2.

3. Mutitas (*surdorum*) ex surditate congenita, vel puerilibus annis aborta.

Mutitas surdorum, S. sp. 3.

Sequentes symptomaticae sunt.

Mutitas a glossocele, S. sp. 1.

Mutitas a narcoticis, S. sp. 3.

Mutitas spasmodica, S. sp. 6.

Mutitas proaeretica, S. sp. 7.

G. CXII. PARAPHONIA.

Vocis sonus depravatus.

Paraphonia, S. G. 168.

Cacophonia, Sag. G. 274.

Raucedo, L. 146.

Raucitas, V. 252.

Asaphia, V. 250.

Clangor, V. 251.

Leptophonia, V. 254.

Oxyphonia, V. 255.

Rhenophonia, V. 256.

Species sunt,

1. Paraphonia (*puberum*) in qua, circa pubertatis tempus, vox ab acutiori & suavi in graviolem & ingratham mutatur.

Paraphonia puberum, S. sp. 1.

2. Paraphonia (*rauca*) in qua, ob ficcitatem vel tumorem faucium flaccidum, vox fit rauca & scabra.

Paraphonia catarrhalis, S. sp. 3.

Raucedo, L. 146.

Raucitas, V. 250.

3. Paraphonia (*resonans*) in qua, ob obstructas nares, vox fit rauca, cum sonitu per nares sibilante.

Paraphonia nasalis, S. sp. 2.

Paraphonia a polypo, S. sp. 8.

Rhenophonia, V. 256.

4. Paraphonia (*palatina*) in qua, ob deficientem vel divisam uvulam, plerumque cum labio leporino, vox fit rauca, obscura, & ingrata.

Paraphonia gutturalis, S. sp. 5.

Asaphia, V. 250.

5. Paraphonia (*clangens*) in qua vox in acutam, clangentem, & exilem mutatur.

Paraphonia ulcerosa, S. sp. 4.

Paraphonia sibilans, S. sp. 7.

Clangor, V. 251.

Leptophonia, V. 254.

Oxyphonia, V. 255.

6. Paraphonia (*comatosa*) in qua, ob laxatum velum palati & glottidem, sonus inter inspirandum editur.

Paraphonia stertens, S. sp. 6.

G. CXIII. PSELLISMUS.

Verba articulandi vitium.

Psellismus, S. G. 167. L. 138. Sag. G. 273.

Psellotis, V. 259.

Traulotis, V. 258.

Ischnophonia, V. 260.

Battarismus, V. 261.

Species sunt,

1. Psellismus (*haesitans*) in quo sermonis verba, praesertim prima, non facile proferuntur, & non nisi prima syllaba saepius repetita.

Psellismus ischnophonia, S. sp. 1.

Ischnophonia, V. 201.

Battarismus, V. 261.

2. Psellismus (*ringens*) in quo sonus literae R. semper aspiratur, & quasi geminatur.

Psellismus rottacismus, S. sp. 2.

Traulotis five blaefitas, V. 258.

3. Psellismus (*lallans*) in quo sonus literae L. fit liquidior, vel loco literae R. pronunciatur.

Psellismus lamdacismus, S. sp. 3.

4. Psellismus (*emolliens*) in quo litterae durae in molliores mutantur, & litera S. multum usurpatur.

Psellismus traulotes, S. sp. 4.

5. Psellismus (*balbutiens*) in quo, ob linguam magnam vel tumefactam, litterae labiales magis audiuntur, & saepe loco aliarum proferuntur.

Psellismus balbuties, S. sp. 5.

Psellismus a ranula, S. sp. 11.

6. Psellismus (*acheilos*) in quo litterae labiales vix vel non omnino pronunciari possunt.

Psellismus mogilalia, S. sp. 6.

7. Psellismus (*lagostomatum*) in quo, ob divisum palatum, litterae gutturales minus recte pronunciantur.

Psellismus lagostomatum , S. sp. 10.

Psellismus cotacismus , S. sp. 8.

G. CXIV. STRABISMUS.

Oculorum axes optici non convergentes .

Strabismus , S. G. 116. L. 304. V. 514. *Sag.*
G. 222.

Species sunt ,

1. Strabismus (*habitualis*) a consuetudine prava oculo tantum uno utendi .

Strabismus vulgaris , S. sp. 2.

2. Strabismus (*commodus*) ab unius oculi prae altero , debilitate vel mobilitate majori , adeo ut uterque oculus non commode adhibeatur .

Strabismus Buffonii , S. sp. 3.

Strabismus spasmodicus , S. sp. 4.

Strabismus paralyticus , S. sp. 5.

Strabismus catarrhalis , S. sp. 6.

3. Strabismus (*necessarius*) ob mutatum
situm vel figuram partium oculi.

Strabismus a luscitate, S. sp. 1.

Strabismus caligantium, S. sp. 11.

Strabismus a crySTALLINO, S. sp. 12.

Strabismus myopum, S. sp. 9.

De Strabismo aequinoctiali mihi non
liquet.

Minus recte, ut mihi videtur, ad Stra-
bismum referuntur sequentes.

Strabismus symptomaticus, S. sp. 7.

Strabismus lagophthalmos. S. sp. 8.

G. CXV. DYSPHAGIA:

Molestia deglutitionem impediens sine
respirationis laesione vel phlegmasia.

Dysphagia, S. G. 199. Sag. G. 216.

Acataposis, V. 149.

Species a SAUVAGESIO recensitae sunt,

1. Dysphagia spasmodica.

2. ——— hysterica.

3. ——— paralytica.

4. ——— pharyngea.

5. ——— oesophagea .
6. ——— lactentium .
7. ——— tufficulosa .
8. ——— hydrophobica .
9. ——— nauseosa .
10. ——— a deglutitis .
11. ——— a datura .
12. ——— a sarcomate .
13. ——— ab schirro .
14. ——— canina .
15. ——— valsalviana .
16. ——— aneurismatica .
17. ——— a labario .
18. ——— a ficcitate .
19. ——— ab hypostaphyle .

G. CXVI. CONTRACTURA:

Artus unius vel plurium contractio diurna , rigida .

Contractura, S. G. 119. L. 299. Sag. G. 225.

Obstipitas, S. G. 11.

Caput obstipum, V. 513.

Digitum, V. 221.

Species sunt ,

- I. Contractura (*primaria*) a musculis contractis , rigidis .

2. A musculis ab inflammatione rigidis.

Contractura dolorifica, S. sp. 2.

Contractura arthritica, S. sp. 7.

Contractura catarrhalis, S. sp. 8.

Obstipitas catarrhalis, S. sp. 3.

b. A musculis a spasmo rigidis.

Contractura spasmodica, S. sp. 11.

Obstipitas spasmodica, S. sp. 6.

Obstipitas renuens, S. sp. 1.

Obstipitas lateralis, S. sp. 5.

Contractura hypochondriaca, S. sp. 1.

c. A musculis, ob antagonistas paralyticos, contractis.

Contractura paralytica, S. sp. 4.

Contractura rachialgica, S. sp. 5.

Contractura Bohemica, S. sp. 6.

Obstipitas annuens, S. sp. 2.

d. A musculis ab acrimonia irritante contractis.

Contractura scorbutica, S. sp. 3.

2. Contractura (*articularis*) ob artus rigidos.

Contractura anchylofis, S. sp. 9.

Contractura syphilitica, S. sp. 10.

Obstipitas gibbosa, S. sp. 4.

O. IV. APOCENOSES.

Fluxus sive sanguis, aut humores alii,
solito uberius profluens, sine pyre-
xia impetuve fluidorum aucto.

Apocenoses, V. Cl. II. O. II.

Fluxus, S. Cl. IX. *Sag.* Cl. V.

Morbi evacuatorii, L. Cl. IX.

G. CXVII. PROFUSIO.

Fluxus sanguinis.

Profusio, L. 239.

Haemorrhagia, V. 81. *Boerh.* 218.

Ex sanguifluxibus, a SAUVAGESIO re-
censitis, sequentes, ad hunc locum
pertinere videntur.

Haemorrhagia passiva, S. sp. 1.

Haemoptylis traumatica, S. sp. 12.

Haematemesis traumatica, S. sp. 3.

Haematuria traumatica, S. sp. 14.

Haematuria violenta, S. sp. 2.

Haemorrhagia ab hirudine, S. sp. 7.

Haemoptysis a hirudine, S. sp. 13.

Haematemesis ab hirudine, S. sp. 4.

G. CXVIII. EPIDROSIS *.

Sudoris praeter naturam evacuatio.

Epidrosis, S. G. 258. Sag. G. 194.

Sudor, L. 208.

Hydropedesis, V. 121.

Species idiopathicae unica est,

Epidrosis spontanea, S. sp. 1.

Epidroses symptomaticae variant, pro varietate morbi quem comitantur, & simul pro varietate sudoris elicit, & quodammodo pro varietate partis maxime sudantis. Hinc

Epidrosis febrilis, S. sp. 3.

Epidrosis febricosa, S. sp. 7.

Epidrosis hectica, S. sp. 5.

* Epidrosin minus recte ad morbos locales relatam esse agnosco; cum autem huic morbo nullum in systemate nostro locum idoneum invenerim, ne prorsus omitteretur, hic cum aliis quodammodo affinibus morbis evacuatoriis recensui.

Ephidrosis exanthematicum, S. sp. 6.

Ephidrosis syncoptica, S. sp. 4.

Ephidrosis scorbutica, S. sp. 2.

Ephidrosis a saburra, S. sp. 18.

Ephidrosis lactea, S. sp. 9.

Ephidrosis mellea, S. sp. 10.

Ephidrosis vinosa, S. sp. 11.

Ephidrosis viridis, S. sp. 12.

Ephidrosis nigra, S. sp. 13.

Ephidrosis lutea, S. sp. 14.

Ephidrosis urinosa, S. sp. 15.

Ephidrosis cruenta, S. sp. 16.

Ephidrosis caerulea, S. sp. 17.

Ephidrosis acida, S. sp. 19.

Ephidrosis arenosa, S. sp. 20.

Ephidrosis lateralis, S. sp. 8.

G. CXIX. EPIPHORA.

Fluxus humoris lachrymalis.

Epiphora, S. G. 259. L. 172. V. 99. Sag. G.
195.

Ex speciebus a SAUVAGESIO recensitis,
nulla pro idiopathica haberi potest,
nisi

Epiphora frigida, S. sp. 8.

Caeterae omnes symptomaticae sunt,

Epiphora a pathemate, S. sp. 1.

Epiphora ophthalmica, S. sp. 3.

Epiphora calida, S. sp. 9.

Epiphora ex variolis, S. sp. 4.

Epiphora arthritica, S. sp. 12.

Epiphora cruenta, S. sp. 10.

Epiphora ex rhyade, S. sp. 2.

Epiphora ex aegilope, S. sp. 5.

Epiphora ab ectropio, S. sp. 6.

Epiphora ab anchylope, S. sp. 7.

Epiphora sebacea, S. sp. 11.

Epiphora lactea, S. sp. 13.

G. CXX. PTYALISMUS.

Fluxus salivae.

Ptyalismus, S. G. 261. L. 176. V. 103. Sag.

G. 197.

Si quis ptyalismus idiopathicus fit,
pro eo habere vellem

Ptyalismum a laxitate, S. sp. 4.

Sequentes omnes symptomaticae sunt,

Ptyalismus nauseosus, S. sp. 1.

Ptyalismus hypochondriacus, S. sp. 8.

Ptyalismus gravidorum, S. sp. 14.

Ptyalismus a pyrofi, S. sp. 2.

Ptyalismus Lapponicus, S. sp. 3.

Ptyalismus febrilis, S. sp. 18.

Ptyalismus variolosus, S. sp. 6.

Ptyalismus arthriticus S. sp. 9.

Ptyalismus phthificus, S. sp. 10.

Ptyalismus scorbuticus, S. sp. 7.

Ptyalismus catarrhalis, S. sp. 15.

Ptyalismus aphthosus, S. sp. 13.

Ptyalismus a carie, S. sp. 16.

Ptyalismus purulentus, S. sp. 12.

Ptyalismus a calculo, S. sp. 17.

Ptyalismus syphiliticus, S. sp. 19.

Ptyalismus viridis, S. sp. 11.

Ptyalismus urinosus, S. sp. 20.

Ptyalismus mercurialis, S. sp. 5.

G. CXXI. ENURESIS.

Urina e vesica fluxus involuntarius
non dolens.

Enuresis, S. G. 264. L. 195. V. 113. Sag.
G. 200.

Species sunt,

1. Enuresis (*atonica*) post morbos sphincterem vesicae laedentes.

Enuresis herniosorum, S. sp. 3.

Enuresis puerperarum, S. sp. 5.

Enuresis calculosa, S. sp. 7.

Enuresis a fistula, S. sp. 8.

2. Enuresis (*irritata*) a compressione vel irritatione vesicae.

Enuresis gravidarum, S. sp. 4.

Enuresis catamenialis, S. sp. 6.

Enuresis a sparganosi, S. sp. 9.

Symptomaticae est,

Enuresis paralytica, S. sp. 2.

Pro morbo non haberi potest

Enuresis infantum, S. sp. 1.

G. CXXII. GONORRHOEA:

Humoris ex urethra, in maribus, cum vel absque libidine, praeter naturam fluxus.

Gonorrhoea, S. G. 268. L. 200. V. 118.

Sag. G. 204.

Species sunt,

1. Gonorrhoea (*pura*) in qua, praegresso concubitu impuro nullo, humor puriformis, sine dysuria vel libidine, ex urethra subinde fluit.

Gonorrhoea pura, S. sp. 1.

Gonorrhoea benigna *Auctorum*.

2. Gonorrhoea (*impura*) in qua, post concubitum impurum, humor puriformis cum dysuria ex urethra fluit.

Gonorrhoea syphilitica, S. sp. 4.

Gonorrhoea maligna *Auctorum*.

Hujus sequela est,

Gonorrhoea (*mucosa*) in qua, post gonorrhoeam impuram, humor mucosus, cum minima vel nulla dysuria, ex urethra subinde fluit.

Anglis, a GLEET.

3. Gonorrhoea (*laxorum*) in qua, hu-

mor plerumque pellucidus, sine penis erectione, sed cum libidine, in vigilante, ex urethra subinde fluit.

Gonorrhoea libidinosa, S. sp. 2.

4. Gonorrhoea (*dormientium*) in qua liquor seminalis cum erectione & libidine, in dormientibus, ex somnio libidinoso, ejicitur.

Gonorrhoea oneirogonos, S. sp. 3.

Species spuriae, utpote in quibus ex urethra fluxus non fit.

Gonorrhoea spuria, S. sp. 5. *Astruc*, lib. 3. cap. 3. §. 2.

Gonorrhoea balani, S. sp. 6.

O. V. EPISCHESES.

Excernendorum suppressiones.

Epischeses, V. CL. III.

Suppressorii, L. Cl. VIII. O. II.

Suppressiones, *Sag.* CL. VI.

G. CXXIII. OBSTIPATIO.

Dejectio faecum nulla vel solito rarior.

Obstipatio, L. 166. V. 128. *Sag.* G. 221.

Species sunt,

1. Obstipatio (*debilium*) in hominibus ~~nibus~~ laxis, debilibus, & plerumque dyspepticis.
2. Obstipatio (*rigidorum*) in hominibus fibrae rigidae saepe hypochondriacis.
3. Obstipatio (*obstructorum*) cum symptomatis Colicae Imae, 2dae, 4tae, vel 7mae supra dictae.

G. CXXIV. ISCHURIA.

Urinae suppressio absoluta.

Ischuria, S. G. 293. L. 167. V. 129. *Sag.* G. 212. *Home's Clinical Experiments*, sect. XV. Lond. Med. Obs. V. Append.

Species sunt,

I. Ischuria (*renalis*) praegresso renum morbo, cum dolore vel molesto gravitatis sensu in regione renum, & sine hypogastrii tumore, vel ad mingendum stimulo.

Variat pro varietate causae; hinc *

- a. *Nephritica*, a renum inflammatione, S. sp. 1.
- b. *Nephrolithica*, a renum calculo, S. sp. 2.
Edinb. Med. Ess. II. 31.
- c. *Nephroplethorica*, a plethora, S. sp. 3.
- d. *Lunatica*, *periodica*, S. sp. 4.
- e. *Nephrospastica*, spasmodica, S. sp. 5.
- f. *Nephrelmintica*, verminosa, S. sp. 6.

* Doctissimi CUSSONI Collectanea egregia de ischuria, licet ad leges nosologiae methodicae minus confecta, non prorsus omittenda putavi. Simul autem metuens, ne iis in hoc secundo tomo locus commodus esset, in tomo primo cum systemate SAUVAGESIANO inserui. Cum vero hic specierum ischuriae characteres nosologicos dare volui, ut tota res sub uno conspectu apparetet, species CUSSONI summatim hic repetere placuit. Loca autem auctorum, in quibus ischuriae varia exempla inveniri possunt, ex primo tomo adhuc petenda sunt.

- g. *Nephrothromboides*, a sanguine congrumato, S. sp. 7.
- h. *Nephrropyica*, a renum purulentia, S. sp. 8.
- i. *Nephrophlegmatica*, pituitosa, seu mucosa, S. sp. 9.
- k. *Nephroplegica*, paralytodaea, S. sp. 10.
- l. *Suppleta*, ab alia evacuatione suppleta, S. sp. 11.

2. Ischuria (*ureterica*) praegresso renum morbo, cum doloris vel molestiae sensu in quadam ureteris parte, & sine hypogastrii tumore, vel ad mingendum stimulo.

Variat pro varietate causae; hinc

- a. *Ureteritica*, inflammatoria, S. sp. 12.
- b. *Ureterolithica*, calculosa, S. sp. 13.
- c. *Ureterothromboides*, a sanguinis grumo, S. sp. 14.
- d. *Ureterophlegmatica*, a pituita S. sp. 15.
- e. *Ureteropyica*, purulenta, S. sp. 16.
- f. *Ureterostomatica*, ab orificii ureterum inferioris clausura, S. sp. 17.

3. Ischuria (*vesicalis*) cum tumore hypogastrii, dolore ad cervicem vesicae, & frequenti ad mingendum stimulo.

Variat pro varietate causae; hinc

- a. *Cystitica*, a vesicae inflammatione, S. sp. 18.
- b. *Cystolithica*, a vesicae calculo, S. sp. 19.
- c. *Cystospastica*, a sphincteris vesicae spasmō, S. sp. 20.
- d. *Cystoplegica*, a vesicae paralyfi, S. sp. 21.
- e. *Polyurica*, a vesica distenta lotio diutius cohibita, S. sp. 22.
- f. *Cystopyica*, purulenta, S. sp. 23.
- g. *Cystothromboides*, a sanguinis grumo, S. sp. 24.
- h. *Cystophlegmatica*, a mucō, S. sp. 25.
- i. *Ectopocystica*, a vesicae ectopia, S. sp. 26.
- k. *Cystoproctica*, ab intestino recto scybalis, calculo, flatibus, inflammatione, abscessu, haemorrhoidibus, turgente, S. sp. 27.
- l. *Hysterocystica*, ab utero, S. sp. 28.
- m. *Atretarum*, a menstruis in vagina retentis, S. sp. 29.
- n. *Paradoxa*, S. sp. 30.

4. *Ischuria (urethralis)* cum tumore hypogastrii, frequenti ad mingendum stimulo, & dolore in aliqua parte urethrae.

Variat pro varietate causae; hinc

- a. *Perinaealis*, a perinaei tumore, S. sp. 31.
- b. *Urethrolithica*, a calculo urethrae impactō, S. sp. 32.

- c. *Urethrophlegmatica*, a muco urethram infar-
ciente, S. sp. 33.
- d. *Urethrothromboides*, a sanguinis grumo ure-
thram opplente, S. sp. 34.
- e. *Urethropyica*, a pure urethram obstruente,
S. sp. 35.
- f. *Urethrohymenodes*, a membrana in urethram
impacta, S. sp. 36.
- g. *Urethrelmintica verminosa*, S. sp. 37.
- h. *Urethritica*, ab urethrae inflammatione, S.
sp. 38.
- i. *Carunculosa*, a morbis ut vocant urethrae,
S. sp. 39.
- k. *Hydrocelodes*, ab urethrae ruptura in scrotum
hiantem, S. sp. 40.
- l. *Cryptopyica*, a penis intra corpus retractio-
ne, S. sp. 41.
- m. *Peridesmica*, a vinculo strictiori peni injec-
to, S. sp. 42.
- n. *Phimofica*, a phimosi, S. sp. 42.
- o. *Aspadialis*, ab urethrae clausura, S. sp.
44.

G. CXXIV. D Y S U R I A.

Dolorifica & quodammodo impedita
urinae emissio.

Dysuria, S. G. 265. L. 57. V. 164. Sag. G.
213.

Stranguria *Auctorum*.

Species sunt ,

1. Dysuria (*ardens*) cum ardore urinae sine morbo vesicae evidente .

Dysuria primaria, S. sp. 5.

Dysuria a cantharidibus ingestis vel applicatis .

Dysuria arsure, S. sp. 7.

Dysuria neonympharum, S. sp. 14.

2. Dysuria (*spasmodica*) a spasmo ex aliis partibus cum vesica communicato .

Dysuria hysterica, S. sp. 1.

Dysuria rachialgica, S. sp. 11.

Dysuria diabetica, S. sp. 17.

Dysuria nephralgica, S. sp. 3.

3. Dysuria (*compressionis*) a vicinis partibus vesicam prementibus .

Dysuria gravidarum, S. sp. 13.

Dysuria a cystocele, S. sp. 8.

Dysuria ab hysteroloxia, S. sp. 10.

Dysuria atretarum, S. sp. 16.

4. Dysuria (*phlogistica*) a vicinis partibus inflammatis .

Dysuria ab hysteritide, S. sp. 9.

Dysuria haemorrhoidalis, S. sp. 6.

Dysuria venerea, S. sp. 4.

Dysuria a caruncula, S. sp. 5.

5. Dysuria (*irritata*) cum signis calculi vesicalis.

Dysuria calculosa, S. sp. 12.

6. Dysuria (*mucosa*) cum exeretione muci copiosa.

Glus, L. 200.

Pyuria mucosa, S. sp. 6.

Pyuria viscida, S. sp. 5.

Rarus vesicae morbus, Hoffm. T. IV. Consuls.
Med. Centur. II. cas. XCIII.

Catarhus vesicae Lieutaud. Syn. p. 272.

Pyuria arthritica, S. sp. 9.

De dysuria ab insectis, S. sp. 15. mihi non satis liquet.

G. CXXV. DYSPERMATISMUS.

Seminis in actu venereo tarda, impedita, & ad generationem insufficiens emissio.

Dyspermatismus, S. G. 260.

Sterilitas, L. 171. Sag. G. 211.

Ageneſia, V. 283.

Species ſunt,

1. Dyspermatismus (*urethralis*) a morbis urethrae, S. sp. 1.
2. Dyspermatismus (*nodosus*) a nodis corporum cavernosorum, S. sp. 2.
3. Dyspermatismus (*praeputialis*) ab anguſtiori praeputii orificio, S. sp. 3.
4. Dyspermatismus (*mucosus*) a mucourethram infarciēte, S. sp. 4.
5. Dispermatismus (*hypertonicus*) a validiori penis erectione, S. sp. 5. Edinb. Eff. I. 35.
6. Dyspermatismus (*epilepticus*) ab epilepfia ſpasmōdica in coitu adveniente, S. sp. 6.
7. Dyspermatismus (*apraetodes*) a genitalium ignavia, S. sp. 7.

8. Dyspermatismus (*refluus*) in qua nulla seminis in coitu emissio, ob refluxum ejusdem ex urethra in vesicam, S. sp. 9.

De dyspermatismo seroso, S. sp. 8. mihi non satis constat.

G. CXXVI. AMENORRHOEA.

Menses tempore quo fluere solent, vel solito parciore, vel non omnino fluentes, citra graviditatem.

Amenorrhoea, V. 130.

Dysmenorrhoea, L. 168. *Sag. G.* 218.

Species sunt,

1. Amenorrhoea (*emanfionis*) in pueribus quibus post fluxus tempus solitum, menses, non jam prodierint, & cum simul variae affectiones morbidae adsint.

2. Amenorrhoea (*suppressionis*) in adultis, quibus menses, quae jam fluere solebant, suppressae sunt.

3. Amenorrhoea (*difficilis*) in qua menses parcius & cum dolore fluunt.

Menorrhagia difficilis, S. sp. 1.

O. VI. TUMORES.

Partis magnitudo aucta sine phlogosi.

Tumores protuberantes, L. Cl. X. O. V.

G. CXXVIII. ANEURISMA.

Tumor mollis, pulsans, supra arteriam.

Aneurisma, S. G. 32. L. 282. V. 408. Sag. G. 35.

G. CXXIX. VARIX.

Tumor mollis, non pulsans, supra venam.

Varix, S. G. 33. L. 282. V. 407. Sag. G. 36.

G. CXXX. ECCHYMOMA.

Tumor diffusus, parum eminens, livescens.

Ecchymoma, S. G. 6. V. 451. Sag. G. 5.

Sugillatio, L. 230.

G. CXXXI. SCHIRRUS.

Partis, plerumque glandulae, tumor durus, non dolens, aegre suppurans.

Schirrus, S. G. 14. L. 283. V. 374. *Sag.*
G. 19. *Boerh.* 392.

G. CXXXII. CANCER.

Tumor schirrodeus dolens, in ulcus mali moris abiens.

Cancer, S. G. 20. V. 375. *Boerh.* 492. *Sag.*
G. 25.

G. CXXXIII. BUBO.

Glandulae conglobatae tumor suppurans.

Bubo, L. 271.

Bubo, S. G. 16. V. 368. *Sag.* G. 21.

Parotis, S. G. 17. V. 370. *Sag.* G. 22.

G. CXXXIV. SARCOMA.

Extuberatio mollis, non dolens.

Sarcoma, S. G. 23. L. 294. V. 376. *Sag.*
G. 28.

Polypus, V. 377.

Porrus, V. 427.

G. CXXXV. VERRUCA.

Extuberatio durior, scabra.

Verruca, S. G. 25. L. 277. V. 426. *Sag.*
G. 30.

G. CXXXVI. CLAVUS.

Cuticulae crassities dura, lamellata.

Clavus, L. 278. V. 428.

Callus five Tylloma, V. 429.

G. CXXXVII. LUPIA.

Extuberatio subter cutem mobilis,
mollis, non dolens.

Lupia, S. G. 37. *Sag.* G. 40.

Atheroma, L. 285.

Encystis, V. 420.

G. CXXXVIII. GANGLION.

Extuberatio durior, mobilis, tendini infidens.

Ganglion, L. 287. V. 379.

G. CXXXIX. HYDATIS.

Vesicula cuticularis humore aqueo plena.

Hydatis, S. G. 34. Sag. G. 38.

Phlyctaena, L. 273. V. 442.

G. CXL. HYDARTHURUS.

Articulorum, genu potissimum, tumor, parum primo eminens, cuti concolor, dolentissimus, & mobilitatem imminuens.

Hydarthrus, S. G. 38.

Anglis, a WHITE SWELLING.

Reimarus de fungo articulorum, Leid 1757.

Cheston Path. Inq. Chap. V.

Edinb. Ess. IV. 18. 19. 20.

G. CXLI. EXOSTOSIS.

Tumor durus offi infidens.

Exostosis, S. G. 29. L. 290. V. 417. *Sag.*
G. 34.

Hyperostosis, V. 418.

O. VII. ECTOPIAE*.

Pars ex sua sede dimota tumorem faciens.

Ectopiae, S. Cl. I. O. VI. *Sag.* Cl. I. O. VI.

G. CXLII. HERNIA.

Partis mollis ectopia, cute & aliis integumentis adhuc tecta.

Hernia, L. 291. *Gaub.* Pathol.

* Ectopiarum genera & species, quantum ad pathologiam pertinent, opera solertissimi CUS-
SONI, enumerata in primo hujus synopsis tomo,
pag. 15. & seq. inveniri, & summo cum fruc-
tu perlegi possunt.

G. CXLIII. PROLAPSUS.

Partis mollis ectopia nuda.

Prolapsus, L. 292.

Prolapsus & procidentia, *Gaub. Pathol.*

G. CXLIV. LUXATIO.

Os ex sua in juncturis sede dimotum.

Luxatio, *Gaub.* 226. V. 472.

Exarthrema, S. 60. *Sag.* G. 67.

Diastrasis, S. 61. *Sag.* G. 68.

Luxatura, L. 237.

O. VIII. DIALYSES.

Solutio continui visu tactuve manifesta.

Plagae, S. Cl. I. O. VII. *Sag.* Cl. II.

Vitia dialytica & solutiones continui, L. Cl. XI. O. II.

Exulcerationes, L. Cl. XI. O. III.

Dissolutiones, V. Cl. X. O. VI.

G. CXLV. VULNUS.

Soluta unio recens, cruenta, partis
mollis, a corpore duro moto.

Vulnus, S. G. 63. L. 240. V. 465. *Sag.* G. 78. *Boerh.* 145.

Punctura, S. G. 64. L. 243. *Sag.* G. 79.

Laceratura, L. 242.

Amputatura, S. G. 70. L. 243. *Sag.* G. 86.

G. CXLVI. ULCUS.

Partis mollis solutio purulenta vel
ichorosa.

Ulcus, S. G. 71. L. 249. *Sag.* G. 89.

Exulceratio, S. G. 72. *Sag.* G. 90.

Sinus, S. G. 73. V. 492. *Sag.* G. 92.

Fistula, S. G. 74. L. 254. V. 491. *Sag.* G. 91. *Boerh.* 413.

Cacoethes, L. 250. V. 485.

Phagedaena, V. 488.

Moma, L. 251. V. 489.

Carcinoma, L. 252. V. 487.

Ozaena, L. 253. V. 500.

Achor, L. 265. V. 494.

Crusta, V. 494.

Therioma, V. 486.

Sycosis, V. 390.

G. CXLVII. HERPES.

Phlyctænae vel ulcuscula plurima,
gregalia, serpentina, dysepuleta.

Herpes, S. G. 7. L. 268. V. 443. *Sag.* G. 11.

G. CXLVIII. TINEA.

In cute capillata ad radices capillo-
rum, ulcuscula humorem in cru-
stam albam friabilem abeuntem,
fundentia.

Tinea, L. 263. V. 497. *Sag.* G. 131.

G. CXLIX. PSORA.

Pustulae & ulcuscula pruriginosa, con-
tagiosa, manus male habens.

Psora, L. 265.

Scabies, S. G. 304. V. 444. *Sag.* G. 130.

G. CL. FRACTURA.

Offis partes a cohaesione in magna
fragmenta vi solutae.

Fractura, S. G. 67. L. 235. V. 468. *Sag.*
G. 98. *Boerh.* 339.

G. CLI. CARIES.

Offis exulceratio.

Caries, S. G. 77. L. 255. V. 493. *Sag.*
G. 94.

I N D E X.

CLASSIUM ET ORDINUM.

A dynamiae	146	257	Exanthemata	85
Anepithymiae	257		Exanthematicae	87
Apocenosos	271		Exanthematici	87
			Exulcerationes	293
Cachexiae	206			
Comata	132		Febres	4
Continentes	27		Fluxus	271
Continuae	25			
Critici	4		Haemorrhagiae	107 108
			Hydropes	214
Defectivi	146		Hyperaesthesiae	252
Deformes	206			
Deliria	196		Ideales	196
Dialyses	293		Impetiginosae	228
Dissolutiones	293		Intermittentes	5
Dysaesthesiae	237		Intumescuntiae	210
Dyscinesiae	260			
Dysorexiae	252		Leipopsychiae	146
			Locales	237
Ectopiae	292			
Emaciantes	207		Macies	207
Epischeses	278		Marcores	207
Evacuatorii	271		Morositates	252
Exacerbantes	6		Motorii	156

INDEX GENERUM.

A abortio	39	A phonia	110
Abortus	39	Aphtha	35
Abscessus	7	Aphthosa	35
Achlys	92	Apogeusis	99
Achor	145	Apoplexia	42
Addephagia	101	Apostema pag.	44
Adipsia	108	Arthritis	24
Agenesia	109 125	Arthrocace	7
Ageusia	99	Arthrodynia	79
Agheusia	99	Arthropuosis	25
Allotriophagia	103	Asaphia	112
Amaurosis	93	Ascites	79
Amblyopia	93 94	Asphyxia	44
Amenorrhoea	126	Asthma	55
Amentia	65 67	Atecnia	109
Amnesia	65	Atheroma	137
Amphemerina	3	Athymia	66
Amputatura	144	Atonia	43
Anacatharsis	40	Atrophia	70
Anaesthesia	100	Aurigo	91
Anaphrodisia	109		
Anasarca	75		
Aneurisma	127	B	
Angina	10	Bacchia	7
Anodynia	100	Battarismus	113
Anorexia	107 45	Bubo	132
Anosmia	98	Bulimia	101
Anthrax	7	Bulimus	101
Apepsia	45	Bullosa	34

C

Cacoethes	146
Cacophonia	112
Caligo	92
Callus	136
Cancer	132
Capistrum	49
Caput obsti- pum	116
Carcinoma	145
Cardialgia	45
Carditis	13
Caries	151
Carus	42
Catalepsis	42
Cataphora	42
Cataracta	92
Catarrhus	40
Catochus	48
Cephalitis	9
Chemosis	8
Chlorosis	47
Cholera	60
Cholerica	61
Chorea	51
Citta	103
Clangor	112
Clavus	136
Clunefia	7
Coeliaca	61
Colica	59
Coma	42

Combustura	7
Contractura	116
Convulsio	50
Cophosis	96
Coryza	40
Crusta lactea	145
Cynanche	10
Cynorexia	101
Cystirrhagia	39
Cystitis	20

D

Daemonia	66
Daemonoma- nia	66
Decimana	2
Diabetes	62
Diaphtora	45
Diaphragmitis	11
Diaria	4
Diarrhoea	61
Diastrasis	144
Digitium	116
Diplopia	95
Diuresis	62
Duplicana	1 2
Dysecoea	96
Dysenteria	41
Dysmenor- rhoea	126
Dysopia	94
Dyspepsia	45

Dyspermatis-
mus 125
Dysphagia 115
Dyspnoea 56
Dysuria 124

E

Ecchymoma 130
Eclampsia 53
Ecstasis 42
Elephantia Ara-
bum 87
Elephantiasis 87
Emphysema 72
Empyema 107
Encausis 7
Encystis 137
Enteritis 16
Enuresis 121
Ephemera 4
Ephialtes 68
Ephidrosis 118
Epilepsia 59
Epiphora 119
Epiploitis 14
Epistaxis 36
Episthotonos 48
Erotomania 66
Errana 2
Erratica 2 sag. 327
Erysipelacea 26
Erysipelas 26 7

Erythema 7
Exanthrema 144
Exostosis 141
Expectoratio 40
Exulceratio 146

F

Fatuitas 65
Fistula 146
Flatulentia 45
Fractura 150
Framboesia 89
Furunculus 7

G

Ganglion 138
Gangraena pag 45
Gastritis 15
Gastrodynia 45
Glaucoma 92
Glus 124
Gonorrhoea 122
Gravedo 40
Gutta rosea 7
rosacea 7

H

Haemalopia 95
Haematemesia 39
Haematuria 39

Haemoptoe	37	Hyterophyse	74
Haemoptysis	37		
Haemorrhagia	36	I	
Haemorrhoids	38		
Hæctica pag.	38	Icterus	91
Hemiplegia	43	Ileus	59
Hemitritæa	1	Iliaca	59
Hepatirrhoea	16	Incubus	68
Hepatitis	17	Inflammatio	7
Hernia	124	Intertrigo	7
Herpes	147	Ischias	22
Hieranosos	50	Ischnophonia	113
Hieropyr	7	Ischuria	124
Hordeolum	7		
Hydarthrus	140	L	
Hydatis	139		
Hydrocele	81	Laceratura	145
Hydrocephalum	76	Leipothymia	44
Hydrocephalus	76	Lenta	6
Hydrometra	80	Lepra	88
Hydropedesis	118	Graecorum	88
Hydrophobia	64	Lepothonia	112
Hydrops scroti	81	Lethargus	42
Hydrorachitis	77	Leucophle-	
Hydrothorax	78	gmata	72
Hyperostosis	141	Leucorrhoea	39
Hypnobatasis	68	Leucorrhoids	38
Hypocho-		Lienteria	61
driasis	46	Lumbago	22
Hyposarca	82	Lupia	137
Hysteria	63	Luxatio	144
Hysteritis	21	Luxatura	144

M		Nostalgia	106	66
		Nymphoma-		
Malacia	103	nia	105	
Mania	67	O		
Marasmus	70			
Marisca	38			
Marmaryge	95	Oblivio	65	
Mastodynia	7	Obstipatio	123	
Mediaſtina	11	Obſtipitas	115	
Melancholia	66	Octana	2	
Menorrhagia	39	Odontalgia	23	
Mesenteritis	14	Omentitis	14	
Meteorismus	73	Oneirodynia	68	
Metritis	21	Ophthalmia	8	
Metrorrhagia	39	Ophthalmites	8	
Miliaria	32	Opisthotonos	48	
Miliaris	32	Orthopnoea	56	
Morbilli	28	Oscheocele	81	
Morbillosa	30	Oscheophyma	81	
Morosis	65	Otalgia	7	
Morta	34	Oxyphonia	112	
Mutitas	111	Ozaena	145	
Mydriasis	93	P		
Myopia	94			
Myopiasis	94			
Myositis	22			
N		Paedarthrocace	7	
		Palpitatio	54	
Nausea	45	Ponophobia	66	
Nephritis	19	Papula	7	
Noma	146	Paracusis	97	
Nonana	2	Paralyſis	43	
		Paraphymosis	7	
		Paraphonia	112	

Paraphrenesis	11	Plica	90
Paraphrenitis	11	Pneumatosiſ	72
Paraphroſine	67	Pneumonia	11
Paraplegia	43	Podagra	24
Paraplexia	43	Podagrica	24
Paronychia	7	Polydipſia	102
Parotis	133	Polypus	134
Parulis	7	Polysarcia	71
Pemphygus	34	Porrus	134
Pericarditis	13	Presbytia	94
Peripneumonia	11	Proctalgia	7
Peritonitis	14	Proctitis	7
Pernio	7	Profuſio	117
Pertuffis	57	Prolapsus	143
Pestilentialis	27	Psellismus	113
Pestis	30	Psellotiſ	113
Petechia	35	Pseudoblepſiſ	95
Phagedaena	146	Psora	149
Phantasma	95	Ptyaliſmus	120
Phymosiſ	7	Punctura	145
Phlegmatia	75	Purpura	35
Phlegmone	7	Puſtula	7
Phlogosiſ	7	Pyroſiſ	58
Phlyctaena	139		
Phreniſmus	9		Q
Phrenitiſ	9		
Phtifiſ	158	Quartana	2
Phyſconia	82	Quintana	2
Phyſometra	74	Quotidiana	3
Pica	103		
Pituitaria	61		R
Pleuritiſ	11		
Pleurodyne	22	Rachialgia	59

Rachitis	83
Raphania	52
Raucedo	40 112
Raucitas	40 112
Rhenophonia	112
Rheuma	40
Rheumatismus	22
Rhopalosis	90
Rubeola	28

S

Sarcoma	134
Satyriasis	104 105
Scabies	149
Scarlatina	29
Scelotyrbe	51
Schirrus	131
Scorbutus	86
Scrophula	84
Septana	2
Sextana	2
Sinus	146
Siriasis	9
Soda	45 58
Somnambulismus	68
Somnium	68
Sphacelismus	9
Sphacelus pag.	45
Spina bifida	77
Spinola	77
Splenitis	18

Steatites	71
Sterilitas	125
Stomacace	39
Strabismus	114
Struma	84
Stupiditas	65
Sudor	118
Suffusio	95
Sugillatio	130
Surditas	96
Sycosis	145
Syncope	44
Synizesis	92
Synocha	4
Synochus	4 6
Syphilis	85
Syngmos	97

T

Tabes	69
Terminthus	7
Tertiana	1
Tetanus	48
Tetartophya	142
Thecioma	5
Tinea	147
Traulotis	113
Tremor	196
Trichoma	90
Trismus	48
Tritaeophya	1
Tritaeus	1

Tuffis	40	Varix	129
Tylloma	136	Varus	7
Tympanites	73	Verruca	135
Typhomania	42	Vesania	66
Typhus	5	Ulcus	146 Sag. 89
	V	Volatica	22
		Vomica	pag. 63
		Vomitus	45
Vaga	2	Uredo	33
Varicella	27	Urticaria	33
Variola	26	Urticata	33
Variolosa	26	Vulnus	145

C A T A L O G U S.

Morborum a nobis omifforum, quos
omiffisse fortassis non oportebat.
Vide Prolegomina, pag. xxiii.

Aglaſtatio, L.

Agalaxis, V.

Alopecia

Anchylops

Ægilops

Anchyloſis, L.

Anchyloſis, V.

Angina, S. et L

Angina pectoris

Antipathia

Beriberia

Cardiogmus

Cephalaea

Cephalalgia

Diſtortio

Aglutitio

Acatapofis

Oeſophagiſmus

Dyſtocia

Parturitio et alii gravidarum et partu-
rientium morbi

Elcoſis

Effera

Hemicrania

Leucorrhoea ex vitio locali

Lithiasis in organis uropoeticis, et in aliis
corporis partibus

Malis

Coccyta, L.

Melaena

Melaficterus

Melanchlorus, V.

Myocoilites

Necrosis

Odaxismus

Dentitio et alii infantum morbi

Paralyfis partis singularis ex vitio muscu-
lorum

Physocephalus

Pnigma

Catarrhus suffocativus *Auct.*

Pyuria

Puoturia

Sterilitas utriusque sexus

Acyifis, V.

Stymatosis

Tarantismus

Venena

Vermes

FINIS.

TICINI REGII.

TYPIS R. I. MONASTERII S. SALVATORIS.

